T.C.
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

ULUSAL KANALLARDA YER ALAN MAGAZİN PROGRAMLARININ KİŞİLİK HAKKI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

UZMANLIK TEZİ

GÜLCE YAVUZ

ANKARA
AĞUSTOS, 2024

RTÜK
RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

T.C.

RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

ULUSAL KANALLARDA YER ALAN MAGAZİN PROGRAMLARININ KİŞİLİK HAKKI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

UZMANLIK TEZİ

GÜLCE YAVUZ

DANIŞMAN: ÜST KURUL UZMANI

MUTLUHAN CANPOLAT

ANKARA
AĞUSTOS, 2024

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına,

Gülce YAVUZ adlı Üst Kurul Uzman Yardımcısının hazırladığı "Ulusal Kanallarda Yer Alan Magazin Programlarının Kişilik Hakkı Bağlamında Değerlendirilmesi" başlıklı bu çalışma Tez Değerlendirme komisyonu üyelerince oy birliği / oy çokluğu ile **Uzmanlık Tezi** olarak kabul edilmiştir.

	Komisyon Üyeleri	İmza
Başkan	Ebubekir ŞAHİN Üst Kurul Başkanı	
Üye	Deniz GÜÇER Üst Kurul Üyesi	
Üye	Deniz GÜLER Üst Kurul Başkan Yardımcısı	
Üye	Murat ELLİALTI Daire Başkanı	
Üye	Mutluhan CANPOLAT Üst Kurul Uzmanı	

ONAY

Bu tez Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Uzmanlığı Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca 08/08/2024 tarihinde kabul edilmiştir.

Ebubekir ŞAHİN
Üst Kurul Başkanı

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu tez çalışmasında;

Tez için sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,

Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına olarak sunduğumu,

Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,

Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,

Sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

08/08/2024

Gülce YAVUZ

TEŞEKKÜR

Tez danışmanım Mutluhan Canpolat'a destekleri ve hoş sohbeti için teşekkür ederim.

Sadece tez yazım sürecinde değil, her gün desteğini, sevgisini ve bilgisini bir an olsun üzerimden eksik etmeyen sevgili arkadaşım Burcu Ezgi Vergili'ye, hayatıma renk katan arkadaşlarıma ve mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Hayatımın her anında koşulsuz sevgisi ile kalbimi ısıtan ve beni bu günlere getirerek desteklerini üzerimden bir an olsun eksik etmeyen kıymetli aileme çok teşekkür ederim. İyi ki ailemsiniz.

Ankara, 2024

Gülce YAVUZ

ÖZET

ULUSAL KANALLARDA YER ALAN MAGAZİN PROGRAMLARININ KİŞİLİK HAKKI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

YAVUZ, Gülce
Uzmanlık Tezi
Tez Danışmanı: Üst Kurul Uzmanı Mutluhan CANPOLAT
Mayıs, 2024, 107

Bu tez çalışmasında, magazin programlarında ünlülere ilişkin verilen içeriklerin kişilik hakkı bağlamında değerlendirilmesi ele alınmıştır. Magazin programları, ünlü kişilerin özel ve iş hayatlarına dair gelişmelerin ve haberlerin içerik haline getirilmesi ile oluşturulan program türüdür. Oluşturulan içeriklerde eğlence unsuru temele konulmuştur. Bu da izleyicilerin ünlü kişilere yönelik her türlü içeriği eğlenme çatısı altında meşrulaştırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca teknolojik gelişmelerin kitle iletişim araçlarını da etkilemesi ile magazin içerikleri çeşitlenmiştir. Magazin içeriklerinin çeşitlenmesi de ünlü kişilerin her halini ifşa etme ve bunları izleyicilerle paylaşma özelliğine bürünmüştür.

Televizyon kanallarında yer alan magazin programlarında ünlü kişilerin genellikle rıza dışı görüntüleri, eğlendirme ve merak uyandırma amacı güdülerek içerik üretilmektedir. Bu tarz içerikler izleyicilerin kişilik hakkının önemine ve gerekliliğine dair algısının ünlüler özelinde olumsuz anlamda dönüşüme uğramasına sebep olmaktadır. Kişilik hakkında yaşanan olumsuz dönüşümler de magazin programlarında yer alan içeriklerin ekranda paylaşılma süresinden bağımsız olarak ünlü kişilerin özel hayatlarına rıza dışı müdahale etmektedir.

Bu çalışmanın ikinci ve üçüncü bölümünde literatür ve kaynak taraması yapılarak kişilik hakkı ve magazin kavramlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Dördüncü bölümde geleneksel medya araçlarından biri olan televizyonda izleyicilere içerik olarak sunulan magazin programlarının içerikleri kişilik hakkı özelinde değerlendirilmiştir. Beşinci bölümde ise çalışmaya dair sonuçlar belirtilerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Kişilik hakkı, magazin, ünlü, magazin programları, özel hayat, geleneksel medya

ABSTRACT

EVALUATION OF ENTERTAINMENT PROGRAMS ON NATIONAL CHANNELS IN THE CONTEXT OF PERSONALITY RIGHT

YAVUZ, Gülce
Specialization Thesis
Thesis Advisor: Supreme Council Expert Mutluhan CANPOLAT
May, 2024, 107

In this thesis study, the evaluation of the contents given about celebrities in entertainment programs in the context of personality rights was discussed. Entertainment programs are a type of program created by turning developments and news about the private and business lives of famous people into content. The element of entertainment has been put on the basis of the created contents. This aims to legitimize all kinds of content aimed at famous people for the audience under the roof of entertainment. In addition, with the technological developments affecting the mass media, the contents of entertainments have diversified. The diversification of entertainment contents has also taken on the feature of revealing all forms of famous people and sharing them with the audience.

Content is produced in entertainment programs on television channels, usually non-consensual images of famous people, with the aim of entertaining and arousing curiosity. Such content causes viewers' perception of the importance and necessity of personality rights to undergo a negative transformation in the case of celebrities. Negative transformations experienced about personality also interfere with the private lives of famous people without consent, regardless of the time that the content contained in entertainment programs is shared on the screen.

In the second and third parts of this study, literature and source searches were conducted and information about the concepts of personality rights and entertainments was included. In the fourth part, the contents of the entertainment programs presented to the viewers as content on television, which is one of the traditional media tools, were evaluated in terms of personality rights. In the fifth section, the results of the study are stated and suggestions are made.

Keywords: Personality right, entertainment, celebrities, entertainment program, private life, traditional media

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI iii
TEŞEKKÜR iv
ÖZET v
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER vii
TABLOLAR DİZİNİ xi
ŞEKİLLER DİZİNİ xii
KISATMALAR xiv
BÖLÜM 1 1
GİRİŞ 1
Problem 1
Amaç 2
Önem 2
Sınırlılıklar 3
Tanımlar 3
Yöntem 4
Araştırmanın Modeli 5
Evren ve Örneklem 5
Verilerin Toplanması 6
Verilerin Çözümlenmesi 6
BÖLÜM 2 7
KİŞİLER HUKUKUNA İLİŞKİN KAVRAMSAL ÇERÇEVE 7
2.1. Hak ve Hukuk Kavramları 7
2.2. Medeni Hukuk Kavramları 9
2.2.1. Medeni Hukuk 9

2.2.2. Kişiler Hukuku 10
2.2.2.1. Kişi 11
2.2.2.2. Kişi Türleri 12
2.2.2.2.1. Gerçek Kişi 12
2.2.2.2.2. Tüzel Kişi 12
2.2.3. Kişilik Hakkı 13
2.2.3.1. Kişilik Kavramı 13
2.2.3.2. Kişilik Hakkı Tanımı 14
2.2.4. Kişiler Hukukunun İlkeleri 15
2.2.4.1. Eşitlik İlkesi 15
2.2.4.2. Kişiliğin Hukuk Tarafından Korunması Ve Saygı Duyulması İlkesi 16
2.2.4.3. Özgürlük İlkesi 16
2.2.5. Kişilik Hakkının Nitelikleri 16
2.2.6. Kişilik Hakkının Konusu 18
2.2.6.1. Fiziksel Kişilik 19
2.2.6.1.1. Yaşam Tamlığı Değeri 19
2.2.6.1.2. Vücut Tamlığı Değeri 21
2.2.6.2. Manevi Kişilik Değeri 22
2.2.6.2.1. Hürriyet 22
2.2.6.2.2. İtibar ve Onur 22
2.2.6.2.3. İsim 24
2.2.6.2.4. Resim 24
2.2.6.3. Ekonomik Kişilik Değeri 25
2.3. Kişiliğin Korunması ve Yolları 26
2.3.1. Kişiliğin İçe Yönelik Saldırılara Karşı Korunması 27
2.3.2. Kişiliğin Dışa Yönelik Saldırılarına Karşı Korunması 28

2.3.2.1. Tespit Davası 28
2.3.2.2. Men Davası 29
2.3.2.3. Önleme Davası 29
2.3.2.4. Tazminat Davaları 29
2.4. Kişilik Hakkında Hukuka Uygunluk Halleri 30
2.4.1. Zarar Gören Kişinin İzni 30
2.4.2. Üstün Nitelikteki Yararın Bulunması 31
2.4.2.1. Özel Yararın Varlığı 31
2.4.2.2. Kamu Yararının Varlığı 31
2.4.3. Kanuni Yetkinin Varlığı 31
2.4.4. Meşru Müdafaa 32
2.5. Geleneksel Medyada Kişilik Hakkı İhlalleri 32
2.5.1. Geleneksel Medyada Kişilik Hakkına İlişkin Değer İhlalleri 32
2.5.1.1. Fiziksel Kişiliğin İhlali 33
2.5.1.2. Manevi Kişiliğin İhlali 33
2.5.1.3. Ekonomik Kişiliğin İhlali 35
BÖLÜM 3 37
MAGAZİN VE GELENEKSEL MEDYA 37
3.1. Magazin 37
3.1.1. Ünlü Kavramı 38
3.1.2. Magazinin Tarihçesi 40
3.1.3.1. Osmanlı Devleti'nde Magazin 41
3.1.3.2. Cumhuriyet Sonrası Magazin 41
3.2. Magazin Programları Çerçevesinde Basın Özgürlüğü ve Özel Hayatın Gizliliğinin İhlali 43
3.2.1. Basın Özgürlüğü ve Magazin Programı 43
3.2.2. Özel Hayatın Gizliliği ve Magazin Programı 44

3.3. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Denetimi ve Yaptırım Türleri 46
3.3.1. Kişilik Haklarının İhlaline Yönelik RTÜK'ün Denetim Mekanizması 47
3.4. Magazin Programları Özelinde Cevap ve Düzeltme Hakkı 49
BÖLÜM 4 51
MAGAZİN PROGRAMLARI VE KİŞİLİK HAKKI İHLALLERİ 51
4.1. Geleneksel Medyada Yer Alan Magazin Programları ve Kişilik Hakkının İhlali 51
4.1.1. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 51
4.1.1.2. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023 Tarihli Bölüm 54
4.1.1.3. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023 Tarihli Bölüm 58
4.1.1.4. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 18 Eylül 2023 Tarihli Bölüm 62
4.1.2. Pazar Sürprizi 64
4.1.2.1. Pazar Sürprizi 1 Ocak 2023 Tarihli Bölüm 65
4.1.2.2. Pazar Sürprizi 5 Mart 2023 Tarihli Bölüm 67
4.1.2.3. Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 Tarihli Bölüm 70
4.1.2.4. Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023 Tarihli Bölüm 73
4.1.3. Söylemezsem Olmaz 76
4.1.3.1. Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023 Tarihli Bölüm 77
4.1.3.2. Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023 Tarihli Bölüm 80
4.1.3.3. Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 Tarihli Bölüm 84
4.1.3.4. Söylemezsem Olmaz 25 Eylül 2023 Tarihli Bölüm 87
BÖLÜM 5 89
SONUÇLAR VE ÖNERİLER 89
Sonuçlar 89
Öneriler 94
KAYNAKLAR 96
ÖZGEÇMİŞ 107

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 17 Ocak 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları ……...	53
Tablo 2 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları …….	57
Tablo 3 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları ……...	60
Tablo 4 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 18 Eylül 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları ……...	64
Tablo 5 Pazar Sürprizi 1 Ocak 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları …..	67
Tablo 6 Pazar Sürprizi 5 Mart 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları …..	69
Tablo 7 Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları.……...…….	73
Tablo 8 Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları ….	75
Tablo 9 Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları……..	80
Tablo 10 Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları……..	83
Tablo 11 Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları……..	86
Tablo 12 Söylemezsem Olmaz 25 Eylül 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları……..	88
Tablo 13 Kişilik Hakkı İhlali ve Magazin Programları ……...	92

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 17 Ocak 2023- Zehra Çilingiroğlu ve Sevgilisi……	53
Şekil 2 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023- Uraz Kaygılaroğlu……	55
Şekil 3 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023- İlayda Alişan ve Erdem Şanlı……..	57
Şekil 4 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023– Kadir Doğulu……..….	59
Şekil 5 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023- Neslihan Atagül …..…..……	60
Şekil 6 Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 18 Eylül 2023- Burak Deniz ve Bestemsu Özdemir …..…….…….…….…….…….……	63
Şekil 7 Pazar Sürprizi 1 Ocak 2023- Merve Boluğur. …….	66
Şekil 8 Pazar Sürprizi 5 Mart 2023- Merve Boluğur…….	68
Şekil 9 Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 – Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir ……..…..……	70
Şekil 10 Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 – Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir……..….	71
Şekil 11 Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 – Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir ……..…..……	72
Şekil 12 Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023- Özçivit Ailesi ……..	74
Şekil 13 Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023- Burak ve Kerem Özçivit……..	75
Şekil 14 Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023- Mert Yazıcıoğlu…….	78
Şekil 15 Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023- Mert Yazıcıoğlu ve Hafsanur Sancaktutan……	79
Şekil 16 Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş …….	81
Şekil 17 Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş …….	81
Şekil 18 Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş …….	82
Şekil 19 Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş …….	83
Şekil 20 Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 – Kadir Doğulu…….	85

Şekil 21 Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 – Kadir Doğulu……. 85
Şekil 22 Söylemezsem Olmaz 25 Eylül 2023 – Murat Boz……. 87

KISATMALAR

Kısaltma	Açıklama
AİHM	: Avrupa İnsan Haklar Mahkemesi
AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AÜHF	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
D.E.Ü.	: Dokuz Eylül Üniversitesi
Dü.	: Düzenleyen
İHEB	: İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
KÜHFD	: Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
MÜHF	: Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
RTÜK	: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
s.	: Sayfa
SBF	: Siyasal Bilgiler Fakültesi
SDÜ	: Süleyman Demirel Üniversitesi
SKAAS	: Sayısal Kayıt Arşiv Analiz Sistemi
TBB	: Türkiye Barolar Birliği
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TOTBİD	: Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
t.y.	: tarih yok
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri

BÖLÜM 1

GİRİŞ

İletişim teknolojilerinin gelişmesi ile önce radyo, ardından da televizyon gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Görsel ve işitsel teknolojik aletlerin toplumdaki taleplerin artması ile birlikte içerik üretiminde de artış gerçekleşmiştir. Bu içeriklerden biri de insanda merak ve ilgi çekme gibi unsurlarını tetikleyen magazin programlarıdır. Magazin programları ünlü, star gibi sıfatlarla toplumda genel olarak kabul görmüş ve genellikle eğlence sektöründe çalışan insanların özel ve iş hayatlarına dair bilgileri içeren program türü olarak televizyonda yer almaktadır.

Magazin programları, merak ve ilgi çekme düşüncelerini temele koyarak ünlü kişilerin hayatlarını izleyiciler ile paylaşma amacı güttüğü için kişilik hakkı ihlalinin yaşanmasının olasılığını da arttırmaktadır. Her ne kadar ünlü olarak kabul edilen kişilerin magazin programlarında yer alan içeriklerde gösterilen özel hayatlarının normal bir insana göre daha dar kapsamlı ele alınması gerekse de hukuki açıdan kişi olarak kabul edildikleri için ünlü kişilerin de kendilerine ait bir kişilik hakkı bulunmaktadır. Bu yüzden ünlü kişilerin kişilik hakları da hukuki açıdan koruma altında olup magazin programlarında ünlü kişilerin kişilik hakkı ihlal edildiğinde yaptırım mekanizması devreye girecektir.

İlgili çalışma dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde problem, amaç, önem, sınırlılıklar, tanımlar, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi alt başlıklarına yer verilmiştir. İkinci bölümde kişilik hakkının kişiler hukukundaki yeri ve önemi ele alınıp literatür araştırması yapılmıştır. Üçüncü bölümde magazin kavramının tarihi ve Türkiye'deki magazin gelişimi araştırılmış, magazin programları özelinde RTÜK'ün yaptırım mekanizmaları incelenmiştir. Dördüncü ve son bölümde ise ulusal kanallarda yer alan magazin programlarından üçü araştırma konusu yapılıp televizyonda yer alan magazin programlarının kişilik hakkını ihlal edip etmediği incelenmiştir. Sonuç kısmında da ele alınana probleme dair değerlendirmeler yapılmış ve öneriler sunulmuştur.

Problem

Türkiye'de televizyonun gündelik hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmesi ile magazin programlarının daha çok izlenebilmek için içerikleri çeşitlendirilip ünlü kişilerin iş

hayatlarının yanı sıra özel hayatlarına yer verilmeye başlanmıştır. Ünlü kişilerin özel hayatlarına dair gerçekleştirilecek magazin içerikleri de kişilik hakkının koruması altında yer almaktadır. Türkiye'de magazin programlarının kişilik hakkı bağlamında değerlendirilmesine yönelik çalışmadan ziyade görsel basın ile kişilik hakkı ele alınıp değerlendirilmiştir. Bu çalışmada ise Türkiye'de yer alan ulusal kanallarda yer alan magazin programları incelenip aşağıda belirtilen problemlere yanıt aranmaya çalışılacaktır:

- Kişilik hakkı nedir ve hukuki koruma yolları nelerdir?
- Magazin nedir ve hangi amaca hizmet etmektedir?
- Türkiye'de magazin programcılığı nasıl gelişmiştir?
- Türkiye'de yer alan magazin programlarında kişilik hakkı ihlali yer almakta mıdır?
- Türkiye'de yer alan magazin programlarında kişilik hakkı ihlali söz konusu ise hangi hukuki yollar bulunmaktadır?

Bu sebepledir ki araştırmaya konu olan temel araştırma problemi geleneksel medya araçlarından biri olan televizyon kanallarında yer alan magazin programlarında bulunan içeriklerin kişilik hakkını ihlal edip etmediği üzerine şekillenmektedir.

Amaç

Çalışmanın amacı kişilik hakkını ve önemini açıklamak, magazin kavramını tanımlamak, magazinin Türkiye'deki gelişimini göstermek, ulusal kanallarda yer alan magazin programlarında yer verilen içeriklerde kişilik hakkı ihlaline neden olacak unsurları tespit etmek ve magazin içeriklerinin etkili ve kişilik hakkına uygun olacak şekilde çeşitlendirilmesine dair önerilere yer vermek olacaktır.

Önem

Geleneksel medya araçlarından biri olan televizyon, 2. Dünya Savaşı ile dünya genelinde yaygınlaşmaya başlamıştır. Günümüzde tercih edilebilirliği azalsa da Türkiye'de izleme süresi ile hala gündelik hayatın önemli bir parçasıdır. Televizyon kanallarında pek çok program türü bulunduğu gibi bunlardan biri de 2018 yılında yapılan araştırma uyarınca izleyiciler tarafından ayda 7,2 saat izlenen magazin programlarıdır (RTÜK, 2018). Magazin programları içerikleri kamuoyunu bilinçlendirebileceği gibi kişileri toplum tarafından istenmeyene de yöneltebilmektedir. Olumsuzlukların giderilebilmesi ve toplumsal fayda ile

iyinin temele konulabilmesi için magazin programlarında yer verilen içeriklerin kişilik hakkı ihlaline yol açmaması gerekmektedir.

Çalışmanın bir başka önemi de kişilik hakkı özelinde magazin programlarına dair hem akademik alanda hem de Radyo ve Televizyon Üst Kurulu içinde yapılan çalışmaların sınırlı olması üzerinedir. Literatür taraması yapıldığında radyo ve televizyon yayıncılığında genel olarak kişi hakkına ilişkin çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmada magazin programları örneklemi ile kişilik hakkının ihlaline yönelik bir değerlendirme yapıldığı için önemli bir yere sahip olacaktır. Çalışmada örneklem olarak belirlenen magazin programları ile kişilik hakkının ihlal edilip edilmediğine dair literatürde eksiklik bulunan alan tamamlanmaya çalışılacaktır. Bu nedenle ilgili çalışma hem akademik alanda öncü ve geliştirilebilir bir çalışma niteliğine sahip olacaktır.

Sınırlılıklar

Belirlenen sınırlılıklardan ilki teze konu olan magazin programlarının ulusal kanallarda yer alması üzerinedir. Günümüzde isteğe bağlı yayın hizmeti sunan platformlarda da magazin programlarına yer verilse de sadece televizyonda yer alan magazin programlarındaki yayın içerikleri incelenmektedir.

İkinci sınırlılık ise televizyon kanallarında yer alan tüm magazin programlarının incelenmemesine dairdir. Çalışmada popülerliği ve oluşturdukları içerikler ile toplum içinde tartışma yaratıp öne çıkan Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa, Pazar Sürprizi ve Söylemezsem Olmaz isimli magazin programları örneklem olarak seçilmektedir.

Bir diğer sınırlılık da seçilen magazin programlarının her bölümünün incelenmemesine ilişkindir. Magazin programlarında mevsimsel olarak içerikler değişebilmektedir. Bu nedenle içerik açısından çeşitliliğin sağlanması için araştırmaya örneklem teşkil eden magazin programlarının 2023 yılına ait Ocak, Mart, Haziran ve Eylül aylarında yayınlanan birer bölümleri ele alınıp toplamda on iki magazin bölümü incelenmektedir.

Tanımlar

İlgili tezde ulusal kanallarda içerik olarak sunulan magazin programları kişilik hakkı kavramı özelinde ele alınıp inceleme alanı yapılmıştır. Yapılan incelemede önemli görülen kavramların tanımına aşağıda değinilmiştir.

- Kişilik Hakkı: En genel anlamı ile kişisel varlıklar üzerinde sahip olunan ve hukuk tarafından koruma altına alınan haklardır (Baş&Ka Hukuk, 2019). Kişilik hakkına kişinin maddi ve manevi bütünlüğü, kişinin toplumdaki konumu da dâhildir.
- Magazin: Günümüzde sporcu, şarkıcı, oyuncu gibi toplum tarafından ünlü olarak kabul edilen kişilerin iş ve özel hayatlarına ilişkin yapılan haber ve yorum olarak tanımlanmaktadır (Yiğitbaşı, 2022). Magazin kavramı sadece yazılı basında değil, görsel basında da içerik üretimine konu olmaktadır.
- İhlal: Hukuki anlamda yasaya uygun olmayacak bir şekilde gerçekleştirilen iş ve eylemleri ifade etmektedir (Dereli, 2022). İhlal cezai, hukuki ya da idari şekilde ortaya çıkabilmektedir.
- Ünlü: Türk Dil Kurumu (TDK) ise ünlü ve şöhret kavramları aynı anlamda kullanılmış olup toplum tarafından bilinen, tanınan kişi olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2023). Günümüzde kabul edilen ünlüler genelde oyuncu, sporcu, şarkıcı, iş insanı ya da yazarlardan oluşmaktadır.
- Özel Hayatın Gizliliği: Bu kavram kişinin kendisine sakladığı ve diğer kişiler tarafından bilinmesini istemediği tutum ve davranışları ifade etmektedir (Korkmaz A. , 2014, s. 100). Özel hayatın gizliliği kavramı hem özel hem de genel yasalarda yer almak üzere 1982 Anayasası'nda, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda ve 6112 Sayılı Kanunu'nda koruma altına alınmıştır.
- Magazin Programı: Eğlendirme amacı güden ancak tüketimin hızlı olduğu; spor, dizi, film, sağlık gibi alanlarda adını duyuran kişileri içeren program türüne magazin programı denilmektedir (Şentürk, 2013, s. 178). Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) da 2014 yılında hazırladığı yayınlarda kullanılan program türleri arasında magazin programlarına yer vermiş ve eğlence dünyasına yönelik olarak magazin içeriklerinin ele alındığı haber ya da yorum içeren program olarak tanımlamıştır (RTÜK, 2014).

Yöntem

Bu çalışmada içerik analiz yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntem pek çok iletişim içeriğinde kullanılan ve kitle iletişim araçlarının toplumsal hayatta yer alması ile kullanımı sıklaşan bir yöntem çeşidi olmuştur (Taylan, 2011, s. 64). Berelson'a göre bu yöntem iletişim alanında önemli bir yere sahip olmasının yanı sıra objektif ve düzenli bir şekilde sonuçlara ulaşmayı sağlayan ve Krippprndorff'a göre ise araştırmaya konu olan şey üzerinde sonuca

ulaşmayı hedefleyen bir araştırma yöntemidir (Metin & Ünal, 2022, s. 276). İçerik analizi objektiflik, sistemli olma ve genel geçerlilik kavramları temelinde oluşturulan bir yöntem türüdür (Ankara Üniversitesi, 2018). Bu yöntemin amacı içeriği nesnel bir şekilde makale, kitap ve evrak gibi araçları kullanarak analiz etmektir (Metin & Ünal, 2022, s. 273).

İçerik analizi, nitel ve nicel olmak üzere iki şekilde ele alınabilmektedir. Bir araştırma yöntemi olarak nitel araştırma, çalışmanın içinde yer alan değerli görülen konuları kategorilere ayırmakta ve bunu yaparken de birtakım betimleyici ve açıklayıcı sorular sorarak çalışmaya yön vermektedir (Metin & Ünal, 2022, s. 277). Bu çalışmada nitel içerik analiz yöntemi belirlenip çalışmanın literatür araştırma kısmını oluşturan ikinci ve üçüncü bölümlerinde elde edilen bilgiler ile magazin programlarının belirlenen bölümleri betimleme ve açıklama özelinde incelenmektedir. Ancak nicel verilerden de kısmen yararlanılmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada magazin programlarında yer alan içeriklerin görüntü, ses ve yazı gibi unsurlar ile birlikte nitel içerik analiz yöntemine uygun olarak değerlendirilmektedir. Nitel içerik analizi çalışmayı yönlendirecek yöntem olarak seçilse de kişilik hakkının ihlalinin var olup olmadığının tespiti için tablolardan da yararlanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırma evreni geleneksel medya araçlarından biri olan televizyon kanallarında yer alan magazin programlarından oluşmaktadır. Araştırmaya örneklem olarak TV8 logolu kanalda yayımlanan Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa, SHOW TV logolu kanalda yer alan Pazar Sürprizi ve BEYAZ TV logolu kanalda yayımlanan Söylemezsem Olmaz isimli üç tane magazin programı seçilmiştir. Örnekleme konu olan magazin programlarının seçilme nedeni, programların popülerliği ve oluşturdukları magazin içerikleri ile tartışma yaratabilme gücüne sahip olmasıdır.

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa ve Söylemezsem Olmaz isimli magazin programları hafta içi her gün yayımlanırken, Pazar Sürprizi sadece her hafta Pazar günleri ekranlarda yer almaktadır. Seçilen üç kanalda yer alan magazin programlarının her biri için dört bölüm rastgele seçilmiş ve toplamda on iki magazin programı bölümüne yer verilmiştir. Seçilen bölümler 2023 yılının Ocak, Mart, Haziran ve Eylül ayına ait olmak üzere her mevsimin ilk aylarından oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Öncelikle araştırmaya konu olan kişilik hakkı ve magazin özelinde kitap, makale ve tez gibi akademik alanda güvenilir olarak kabul edilen kaynak çeşitliğine yer verilip kaynak taraması yapılmıştır. Ardından çalışmanın özgün kısmında televizyonda yer alan SHOW TV, TV8 ve BEYAZ TV logolu televizyon kanallarında yer alan magazin programlarının 2023 yılına ait içeriklerine geleneksel medya içeriklerine erişim için Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Sayısal Kayıt, Analiz ve Arşiv Sistemi (SKAAS) kullanılarak yapılmıştır. Ancak magazin içeriklerinin görüntü kalitesinden dolayı YouTube platformu üzerinden alınmıştır.

Verilerin Çözümlenmesi

Bu çalışmada elde edilen veriler, nitel içerik analiz araştırma yöntemine uygun olarak TV8, SHOW TV ve BEYAZ TV logolu yayın kuruluşlarında yer alan magazin programları objektif bir şekilde gözlemlenip görüntü, yazı veya ses unsurları özelinde incelenip değerlendirilmiştir.

BÖLÜM 2

KİŞİLER HUKUKUNA İLİŞKİN KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Hukuk literatüründe pek çok hak çeşidi bulunmaktadır. Bu hakların bir kısmı kamusal bir kısmı da özel niteliğe sahiptir. Kişilik hakkı ise özel nitelikte bir hak olup medeni hukukun en temel kavramlarından birini oluşturmaktadır. Bu bölümde kişilik hakkı kavramına, unsurlarına ve koruma yollarının tespitine yer verilip kişilik hakkına dair kavramsal bir çerçeve çizilecektir.

2.1. Hak ve Hukuk Kavramları

Hukuk kavramının temelini hak kavramı oluşturmaktadır. Hak kavramı, TDK tarafından "*adalet, adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şey, kazanç*" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023). Açıkgöz'e göre hak, kişi tarafından ister kullanılsın ister kullanılmasın hukuk düzeni tarafından korunması gereken yararlardan biridir (Açıkgöz İ. , 2020, s. 3). Aybay ve Aybay, hak kavramını hukuk sisteminin dâhilinde ve olanak verdiği ölçüde kişiye verilen yetkiler (Aybay & Aybay, 2009), Zapata ise hak kavramını, hukuk tarafından korunmasının yanı sıra kişiye korumadan dolayı yararlanma yetkisi veren çıkar olarak tanımlamıştır (Zapata, 2016, s. 29). Bu tanımların ortak özelliği, hak kavramının insana özgü bir kavram olarak kabul edilmesidir.

Hukuk kavramı ise hak kavramının çoğul halini ifade etse de hak kavramından farklılaşmaktadır (Öztan, 2011, s. 11). Hak kavramı, kişilere devlet tarafından tanınan yetkileri içerirken hukuk kavramı ise hakların oluşturduğu bir düzeni ifade etmektedir (Dural & Sarı, 2018). Öztan'a göre ise hukuk, toplumun ve bireyin kendi aralarındaki ilişkileri düzenleyen, onları garanti altına alan ve koruyan, devletin sınırlarını belirlediği soyut, herkese eşit ve değiştirilinceye kadar uygulanan kurallardır (Öztan, 2011). Fendoğlu'na göre hukuk kavramı iki boyutludur; objektif anlamda hukuk, devlet tarafından yaptırımları da belirlenmiş hukuk kurallarıyken sübjektif anlamda hukuk kişilere tanınan yasal yetkiler, yani haklardır (Fendoğlu, 2018).

Hukuk, kendini toplumun olduğu ortamda var edebilmektedir. Roma Hukuku'nda yer alan "*ibi societas, ibi ius*" kavramı, hukuk ile toplumun iç içe olduğunu belirten önemli ve eski bir kavramdır. Kavram, en temelde hukukun toplumdan bağımsız olmadığına, aksine

toplumun bulunduğu yerlerde hukuk kurallarının da var olduğuna işaret etmektedir (Öztan, 2011, s. 11).

Hukuk kuralları, toplumla kendini var etse de toplumda var olan her kurala hukuk kuralı demek yerinde olmayacaktır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 5). Bu yüzden bir kuralın hukuk kuralı olup olmadığının tespiti önemlidir. Bir kuralın hukuk kuralı olabilmesi ve kabul edilebilmesi için toplum içindeki kuralların devlet gücü yaptırımına tabi olması gerekmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 4).

Hukuk kavramı, kamu hukuku ile özel hukuku temelinde şekillense de iki alanı birbirinden ayıran birtakım özellikler mevcuttur (Öztan, 2011). Bu farklılıkları en temel düzeyde ele alan Aybay ve Aybay'a göre özel hukuk, bireyler arasındaki ilişkilerde yer alan hukuki kuralları içerirken kamu hukuku, birey ile devlet ilişkisinde uygulanacak hukuk kurallarını düzenlemektedir (Aybay & Aybay, 2009). Bir başka söylemle kamu hukuku, devletin yaptırım gücüne dayanmakta, özel hukuk ise bireylerin arasındaki hukuki eşitliği temele koyan hukuk kurallarını içermektedir (Öztan, 2011). Özel hukuka tabi ilişkilerde kişilerin sahip oldukları hakların eşit olmasının yanı sıra yükümlülükler de eşit olarak benimsenmiştir.

Kamu hukukuna tabi olan devlet ve kamu tüzel kişileri, bazı durumlarda kişiler gibi özel hukuk alanında eşit olarak yer alabilmektedir (Öztan, 2011, s. 39). Başka bir söylemle devlet veya kamu tüzel kişisi, kişiler gibi eşit olarak hareket ettiği hukuki işlem ve eylemlerde özel hukukun kurallarına tabidir.[1]

Toplumsal hayatta meydana gelen temel işlem ve fiillerin ilişkilerini düzenleyen hukuk dalı özel hukuktur (Aybay & Aybay, 2009, s. 148). Ancak bireylerin arasındaki her eylem ve işlem benzer özelliklere sahip değildir. Ayrıca aynı sonucu doğurmaya yönelik sonuç doğurmayabilmektedir. Bu yüzden hukuk dallarının çeşitli ilişkilerin özelliklerine göre alt dallara ayrılması gerekliliği doğduğu için her hukuk dalı kendi içinde özel alt dallara ayrılmıştır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Buna göre özel hukuk; medeni hukuk, ticaret hukuku, kıymetli evrak hukuku, tüketici hukuku ve milletlerarası özel hukuk alt dalına verilen genel bir çatı hukuk dalıdır (Aybay & Aybay, 2009, s. 156).

[1] Bir taşınmazın kiralanması için yapılan kira sözleşmesi, ticari amaçlarla yapılan ürün satışları vb. örnek olarak gösterilebilir.

2.2. Medeni Hukuk Kavramları

Medeni hukuk, özel hukuk dalının en genel, kapsayıcı ve en temel alt hukuk dallarından birini oluşturmaktadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 20). Düzenleme alanı ise bireyler ve toplumdaki bireysel ilişkiler, bunların hakları ve yükümlülükleridir. Medeni hukuk, hukuk alanında pek çok hakkı birleştiren çatı bir kavram olmasına rağmen kişilik hakkı temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle kişilik hakkına dair bilgilerin edinilmesi önemlidir.

2.2.1. Medeni Hukuk

Hukuk alanındaki bu ayrım, tarihsel bir sürece dayanmaktadır. Medeni hukukun bir hukuk dalı olarak ortaya çıkması Roma Hukuku'nda olup "*ius privatum*" olarak adlandırılan medeni hukuk, şehre ait olan hukuk, şehirlilerin hukuku anlamına karşılık gelmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 26). Arapçada ise Medine kelimesi, Türkçede şehir kelimesine karşılık gelmektedir. Türk hukukunda da medeni sözcüğü Medine kelimesinden türetilmiştir. Yılmaz ve Yıldırım'a göre medeni hukuk, anlamsal açıdan şekil değiştirmiş olup sadece şehre ait olan hukuk anlamından uzaklaşmış ve devletin tüm vatandaşlarını kapsayacak bir anlama dönüşmüştür (Yılmaz & Yıldırım, 2022). Medeni hukuk kurallarının modern anlamda kanunlaştırılması ise "*Code Civil*" olarak adlandırılan Fransız Medeni Kanun'u ile gerçekleştirilmiştir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 27).

Medeni hukuk, bir ülkenin yasalarına ve hukuk sistemine göre değişiklik göstermektedir. Her ülkenin medeni hukuku, o ülkenin kültürel, tarihsel ve sosyal koşullarına bağlı olarak farklılaşmaktadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 24). Ancak genel olarak, medeni hukuk, bireylerin haklarını korumak, adaleti sağlamak ve toplum içinde düzeni sağlamak için tasarlanmıştır.

Önen'e göre eşit kişilerin iş ve eylemlerini toplumsal ya da bireysel boyutta olup olmadığına bakılmaksızın düzenleyen hukuk kurallarını oluşturan hukuk dalı medeni hukuktur (Önen, 2005). Medeni hukuk, ilke olarak bireylerin doğumlarından ölümlerine kadar ve ölümlerinden sonra bile ilişkilerini ve hukuki statülerini düzenleyen hukuk dalıdır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 24). Toplumsal hayatın gelişip dönüşmesi ile ortaya çıkan yeni ilişki türlerine ilgili hukuk kuralları yetişmeyebilmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 27). Böyle bir durum söz konusu olduğunda çözüm için başvurulacak ilk kaynak, medeni hukukun kuralları olacaktır.

Türk Medeni Hukuku, Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk sistemindeki temel hukuk dallarından biridir. Türk Medeni Hukuku, 1926 yılında yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu (TMK)'na dayanmaktadır. Türk medeni hukukunda ikili yapı benimsenmiş olup yapıyı oluşturan temel kanunlar, TMK ve Türk Borçlar Kanunu (TBK)'dur. Günümüzde yürürlükte olan 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu ise, 743 Sayılı Türk Kanunu Medenisi'ni yürürlükten kaldırarak 22 Kasım 2001'de kabul edilip 1 Ocak 2002'de yürürlüğe girmiştir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 27). TMK başlangıç hükümleri, kişiler hukuku, aile hukuku, miras hukuku ve eşya hukuku bölümlerinden oluşmaktadır (Türk Medeni Kanunu, 2001).

2.2.2. Kişiler Hukuku

Medeni hukuk, kişilerin toplumsal hayattaki işlem ve eylemlerine yönelik olan düzenlemeleri kapsaması nedeniyle medeni hukukun ana ve en önemli konusunu kişiler oluşturmaktadır. Kişiler hukuku, hukukun bir dalı olmakla birlikte bireylerin hukuki statülerini, haklarını ve yükümlülüklerini düzenlemektedir (Öztan, 2011, s. 219). Kişilerin doğumdan ölüme kadar olan yaşamları boyunca sahip oldukları hukuki ilişkilerini de kapsamaktadır. Ancak kişi, sadece özel hukukta önemli bir yere sahip değildir, aksine tüm hukuk dallarında da temel bir özne olarak kabul edilmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş Karaman, 2013, s. 231). Bunun nedeni, hukuk sistemimizde yalnızca kişilerin hak sahibi olabileceğine ilişkin düzenlemeye yer verilmiş olmasıdır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 231). Bu yüzden medeni hukuk, kişilerin içinde yer aldığı her türlü hukuki ilişki ile ilgilenmektedir.

Hukuk sistemimiz, kişileri doğumundan yaşamlarının sonuna kadar bir özne olarak kabul etmektedir. Ancak ölümün gerçekleşmesi ile de kişiye dokunan hukuk, sona ermemektedir (Dural & Sarı, 2018). Ölümün gerçekleşmesinden sonra da hukuk, kişiler hukukunun alanından çıkıp miras hukuku alanında kişilerin kazançları ve borçlarına ilişkin ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle doğumdan ölüme kadar ve hatta öldükten sonra geriye bırakacağı bir malvarlığı ya da borcu varsa kişiler, yasaların koruması ve denetimi altındadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

Kişiler hukuku, kişinin hak ve borçlara sahip olabilmenin kurallarını düzenlemektedir. Kişiler hukukunun konusunu en temelde kişi kavramı oluşturmaktadır. Ancak konunun salt insan olarak ele alınması literatürde birtakım kavramsal ve yorumsal sıkıntılara yol açmıştır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 232). Bu yüzden kişi kavramı

geniş anlamda ele alınmakta ve kişiye dair olan kişiliğin başlangıcı, sona ermesi, ehliyete sahipliği, ikametgâhı, sicilleri vb. konularını kapsamaktadır.

Kişiler hukukunun amacı ise kişi kavramının önemini belirtip hukuk sisteminde eksiksiz yer almasıdır. Bir başka söylem ile kişilerin haklarını korumak, yükümlülüklerini yerine getirmek ve hukuki ilişkilerde adil ve tutarlı bir şekilde davranmak, hukukun amaçları arasında yer almaktadır.

2.2.2.1. Kişi

Kişi kavramı, genellikle bireye veya yasal bir varlığa işaret etmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 233). Kişi, hukuki açıdan haklara ve yükümlülüklere sahip olan herhangi bir varlık veya öznedir (Öztan, 2011, s. 221). Kişiler borçlara ve haklara hukukun çizdiği sınırlar çerçevesinde sahiptir ki bu da kişi kavramının özünde eşitlik ve genellik ilkelerinin olduğunu göstermektedir. Bu yüzden kişi, kişiler hukukunun öznesi olarak kabul edilmektedir. Hukukun öznesi olan kişi kavramı, iki boyutu içinde barındırmakta ve birincisi, haklara sahip olma kapasitesini anlatan aktif boyut iken diğer boyut ise ödev sahip olma kapasitesini belirten pasif boyuttur (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 232).

Kişi kavramı, Türkçenin eski halinde insan kelimesi yerine kullanılmıştır (Helvacı, 2016, s. 19). Ancak köken olarak Roma Hukuku'ndaki "*persona"* kelimesine dayanmakta ve bu kavram, sanat ilminde tiyatroda yüze takılan maske anlamına sahip olsa da Roma Hukuku'nda toplumun belirli bir kesimi olarak kabul edilen hak sahibi kişiler olarak kullanılmıştır (Akipek, Akıntürk, & Ateş Karaman, 2013). Başlarda belirli bir kesime tanınan hak ve borç sahibi olma yani hukuki açıdan kişi olarak kabul edilme özelliği, modern hukuk anlayışı ile halkın tamamına herhangi bir şarta tabi tutulmaksızın ait olmuştur (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 26).

Hukuk tarihi boyunca ne kişi haksız ne de hak kişisiz kendini var edebilmiştir. Bu yüzden medeni haklardan yararlanma ehliyetine sahip ve hakkın öznesi olan kişi, saf bir şekilde hukuka ait bir kavram olarak kabul edilmektedir. TMK'nın 8'inci maddesinde de hakkın kişiden bağımsız olarak var olamayacağı düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001).

2.2.2.2. Kişi Türleri

Kişi kavramı hukuka ait ve hukukun en temel kavramlarından biridir. Çünkü bir hakka sahip olabilen ve borçlanabilen hukuki canlı, kişidir (Öztan, 2011). Türk hukukunda kişi kavramı, sadece gerçek kişiler için bir anlam ifade etmemektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Gündelik hayatın zaman içinde karmaşıklaşması nedeniyle var olan hukuki ilişkilerin mevcut düzenlemeler ile karşılanamaması söz konusu olduğu için tüzel kişiler de hukuki anlamda kişi kavramına eklenmiştir. İki tür kişi vardır: Gerçek ve tüzel kişiler.

2.2.2.2.1. Gerçek Kişi

İlke olarak hukuk terminolojisinde gerçek kişi insanlardır. Biyolojik bir bedene, kişisel haklara ve yükümlülüklere sahip olanlar ise gerçek insanlardır. Gerçek kişiler, doğumla birlikte haklar kazanır ve bu haklar ölümle sona ermektedir. Bir başka söylemle hukuk önünde hak ehliyetine sahip olanlar gerçek kişilerdir. Türk hukukunda her insan hiçbir ayrım gözetilmeden, TMK'nın 8'inci maddesinde belirtildiği gibi haklara sahip olmada ve borç altına girmede eşit bir hak ehliyetine sahiptir. Arslan'a göre modern hukuk sisteminde tüm insanlar gerçek kişi olarak kabul edilmektedir (Arslan S. , 2018, s. 5).

Her gerçek kişi hukuki ilişkilerin bir tarafı olabilme yetisine sahiptir. Örneğin, bir gerçek kişi, marka değerinde olan isim hakkıyla ilgili sözleşme yapabilme yetkisine sahiptir. Ancak gerçek kişi sadece haklara sahip değildir. Aynı zamanda hakların doğal bir sonucu olarak yükümlülükleri de yerine getirmekle hukuki açıdan sorumludur.

2.2.2.2.2. Tüzel Kişi

Toplumsal hayatın dönüşmesi ile birlikte ortaya çıkan ihtiyaçlar sonucu gerçek kişilerin bir araya gelip kendisini oluşturanlardan ayrı ve bağımsız bir kişiliğe bürünüp, belirli bir amaç çerçevesinde hareket eden kişilere, tüzel kişi denilmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Tüzel kişilerin, gerçek kişilerden bağımsız hukuken yaratılan bir kişiliği bulunmaktadır. Örneğin, vakıflar, üniversiteler, şirketler ya da belediyeler bir tüzel kişi olup herhangi bir hizmeti yerine getirirken bünyesinde barındırdığı gerçek kişilerden ayrı ve bağımsız olarak hareket etmektedir. Ayrıca tüzel kişiler iki türlüdür. Birincisi belediye, üniversite gibi kamu tüzel kişileri, ikincisi de anonim şirket, dernek gibi özel hukuk tüzel kişileridir (Öztan, 2011).

Tıpkı gerçek kişilerde olduğu gibi tüzel kişilerin de isim, itibar, şeref gibi değerleri koruma altına alınan haklardan birkaçıdır. Ancak Dural ve Öğüz'e göre tüzel kişiler, gerçek kişilerden farklı olarak hak sahibi olma ve borç altına girme hallerinde farklı özelliklere sahiplerdir (Dural & Öğüz, 2015, s. 8).

2.2.3. Kişilik Hakkı

Hukuk literatüründe kişi ile kişilik kavramları sıklıkla birbiri yerine kullanılmaktadır. Ancak ikisi de farklı kavramlardır. Bu nedenle kişilik ve kişilik hakkı kavramının tespiti önem kazanmaktadır.

2.2.3.1. Kişilik Kavramı

Genel olarak kişilik, belirli bir hukuk sistemi içinde yasal hak ve görevlere sahip olma yeteneğidir (Öztan, 2011). Kişilik, hukukta bireyin haklarını ve yükümlülüklerini belirlemekte, yasal işlemlerde bulunma yetkisini tanımakta, hukuki ilişkilerde adil ve dengeli bir düzenin sağlanmasına yardımcı olmaktadır. İnsanlık kavramıyla kıyaslandığında kişiliğin daha geniş bir anlamı vardır. İnsanlık kavramı, sadece gerçek kişileri, yani insanı kapsarken, kişilik kavramı sadece gerçek kişileri değil tüzel kişileri de içermektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Bu yüzden kişilik denildiğinde tek bir özne akla gelmemektedir. Aksine sadece insanlardan yani gerçek kişilerden değil, tüzel kişilerden de oluşmaktadır.

Hukuk literatüründe kişi ile kişilik kavramları sıklıkla karıştırılmaktadır. Ancak her iki kavram farklı anlamlara işaret etmektedir. Akipek vd. göre kişilik kavramı, dar ve geniş olmak üzere iki anlamadan oluşmaktadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 234). Dar anlamdaki kişilik Arsebük'e göre haklar ve borçlara sahip olanları ifade etmektedir (Arsebük, 1937, s. 137). Ancak bu kullanım, kavramın anlaşılması için hem yeterli değildir hem de sınırlı bir yetki tanımaktadır. Geniş anlamda ise kişilik kavramı, hak ve fiil ehliyetlerini birbirinden ayırt etmeden maddi ve manevi varlıklarını ve kişinin şahsi durumlarını barındırmaktadır (Arsebük, 1937). Kişilik, yasal kapasite ve hareket etme kapasitesi, maddi ve maddi olmayan değerler ve medeni durum gibi kapasitelerden oluşmaktadır. Hiçbir alanı dışarıda bırakmamaya özen gösteren bu anlam TMK'da bu şekilde kabul edilmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001).

Kişilik geniş bir kavramdır ve birçok farklı yönü bulunmaktadır. Her şeyden önce, kişilik kavramında kişilerin kapasiteleri göz önünde bulundurulmaktadır. İkinci olarak

kişilik hakları özel hukukta da önemli bir konu oluşturmaktadır. Son olarak kişilerin medeni durumları ve özel hayatları da kişilik kavramına dâhil olarak değerlendirilmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

2.2.3.2. Kişilik Hakkı Tanımı

Kişilik hakkı, modern hukuk sistemine ait bir kavramdır. Kavram, TMK'da tanımlanmadığı için tek bir tanımı bulunmamaktadır (Türk Medeni Kanunu, 2001). Köprülü'ye göre kişiliğin tüm değerleri ile kişinin kendisini ve tüm haklara (Köprülü, 1984, s. 263); Helvacı'ya göre kişinin sahip olduğu maddi ve manevi değerler üzerinde sahip olduğu haklara (Helvacı, 2001, s. 18); Dural'a göre toplumun bir parçası olan kişinin bulunduğu toplumdaki konumunun ve kişiliğin kendini geliştirmesi için tanınan değerler üzerindeki bütün haklara (Dural, 1995, s. 98), Serozan'a göre kişinin kişiliğini oluşturan tüm unsurlar ile iktisadi bağımsızlığının beraber bulunmasına (Serozan, 2011, s. 93) ve Fırat'a göre kişinin özgürlüklerinin, özel yaşamının, isminin, şeref ve onurunun, tıbbi durumlarının üzerine inşa edilen hakka kişilik hakları denilmektedir (Fırat, 2015, s. 107). Tüm bu tanımlardan yola çıkılarak genel bir tanım yapılacak olursa kişilik hakkı, kişinin kendi üzerinde sahip olduğu tüm değer ve hakları ifade etmektedir.

Kişilik hakkı, bir kişinin adını, görüntüsünü, sesini, sağlık bilgilerini ve özel yaşamına ilişkin diğer bilgileri kullanma ve kontrol etme hakkı sağlamaktadır. Bu haklar, izinsiz olarak kişisel bilgilerin ifşa edilmesi, kişisel bilgilerin izinsiz kullanımı, kişinin onur ve itibarını zedeleyen iftira ve hakaret gibi durumlar karşısında korunmaktadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

Kişilik hakkının kaynağı, 1982 Anayasası'nın 17'nci maddesine dayanmaktadır (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). İlgili maddede her kişinin kendi yaşamına dair maddi ve manevi varlığını ayırt etmeksizin geliştirip, herhangi bir ihlal durumunda koruma hakkı tanınmıştır. Anayasa'nın genel bir çerçeve çizerek düzenlendiği bu hak, diğer kanunlarda da özel düzenleme alanı bulmuştur. TMK'nın 23'üncü maddesi ve devamında kişilik hakkı ve kişilik hakkının saldırıya uğraması halinde korunma yolları düzenlenmiştir. TMK hükümlerinin tamamlayıcısı olan TBK'da ise kişilik hakkının ihlal edilmesi durumunda kişinin zararının giderilmesine ilişkin bulunabileceği taleplere yer verilmiştir. Ayrıca 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda da kişisel verilerin işlenmesine yönelik sınırlara ve bunlara karşı yapılacak ihlallere karşı yaptırımlara yer verilmiştir. İç

hukuk düzenlemelerinin yanı sıra uluslararası sözleşmelerle de kişilik hakkı koruma altına alınmıştır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

2.2.4. Kişiler Hukukunun İlkeleri

Özel hukukun her dalında olduğu gibi kişiler hukukunda da birtakım ilkeler bulunmaktadır. Bu ilkelerin amacı, kişiler hukukunun şekilleneceği temel esasları belirlemektir. Ayan ve Ayan'a göre kişiler hukukunun ilkeleri üç başlık altında toplanmıştır (Ayan & Ayan, 2016, s. 31).

2.2.4.1. Eşitlik İlkesi

Eşitlik kavramının temel anlamı, 1982 Anayasası'nın 10'uncu maddesinde düzenlenmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Buna göre eşitlik ilkesi, kanun önünde herkesin dil, din, renk, ırk, cinsiyet, felsefi inanç, siyasi düşünce ve mezhep gibi durumların her birinde ayrı ayrı eşit olmasını düzenlemektedir. Anayasa'nın ilgili maddesi genel geçer bir tanım yapıp, hiçbir alanı eşitlik ilkesi dışında bırakmama amacı ile düzenlenmiştir. Ancak Ayan ve Ayan'ın da belirttiği gibi eşitlik ilkesinin istisnaları söz konusu olabilmektedir, özellikle kişiler özelinde tüzel kişilerin eşitliği evrensel bir eşitlik ilkesine dayanmamaktadır (Ayan & Ayan, 2016, s. 32).

Eşitlik ilkesi, sadece 1982 Anayasası'nda değil, TMK'da da düzenleme alanı bulmuştur. Ancak Anayasa'dan farklı olarak ilgili Kanun'un 8'inci maddesinde eşitlik ilkesi hak ehliyeti özelinde ele alınmıştır. Maddenin ikinci fıkrasında ise hak ehliyeti ile özdeşleştirilen eşitlik ilkesi, hukuk düzeni içinde olmak şartı ile sınırlandırılarak benimsenmiştir. Bu yüzden bir kimsenin eşit bir şekilde hak ve borçlara sahip olabilmesi ancak hukuk düzeninin sahip olduğu sınırlar dâhilinde söz konusu olmaktadır (Öztan, 2011).

Erdoğan ve Keskin'e göre eşitlik ilkesi ile bahsedilmek istenen ne bir şeye sahip olmadır ne de maddi açıdan bir eşitliğin var olmasıdır (Erdoğan & Keskin, 2019, s. 212). Burada önemli olan eşitliğin temele oturtulmasıdır. Ancak bazı istisnai hallerde farklılıklar söz konusu olduğunda bunların gözetilip eşitlik ilkesine aykırı davranılmaması da gerekmektedir.

2.2.4.2. Kişiliğin Hukuk Tarafından Korunması Ve Saygı Duyulması İlkesi

Bir duruma ya da kişiye karşı hukuk tarafından korunma veya koruma altına alınma kişiler için de geçerlidir. Ayan ve Ayan'a göre bu ilke, kişiye verilen önemi ve değeri göstermektedir (Ayan & Ayan, 2016, s. 33). Bu yüzden kişilik hakkına yönelik gerçekleşecek herhangi bir saldırıya karşı kişi hem bireysel hem de devlet eli ile koruma altına alınmıştır. Bu koruma, saldırı öncesi önleme ya da men etme şeklinde olabileceği gibi saldırı sonrasında da tazminat davası olarak da söz konusu olabilmektedir. Ayrıca kişiliğin korunması ilkesi, kişilik hakkı ile bağdaşmayan işlemlere yönelik yaptırımları da barındırmaktadır. Bazı işlemler ya da eylemler, kişilik hakkı ile çatışabilmektedir. Bu gibi durumlarda bir hukuki yaptırım türü olan işlemin batıl olması söz konusu olmaktadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

2.2.4.3. Özgürlük İlkesi

Kişiler hukukunda insan onuru ve özgürlüğü temel bir ilkedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Bu ilke, günümüz insan haklarının temelinde yer almaktadır. Her insan özgür doğmasına ve özgür bir yaşam sürme hakkına sahip olmasına rağmen, özgürlük ilkesi kendi içinde birtakım sınırlamaları da barındırmaktadır. Özgürlük ilkesi, kişiler hukukunda kural olarak kişinin özgür doğup yaşaması anlamı ile kabul edilmiştir (Ayan & Ayan, 2016). Ancak zaman içerisinde toplumdaki ilişkilerin dönüşüp gelişmesi ile kişiler hukukundaki özgürlük ilkesi de şekillenmiştir. Buna göre insan onuruna aykırı olacak bir hukuki işlem ya da eylem de hukuken bir bağlayıcılığa sahip olmayacaktır. Böyle bir sınırlandırma, hukukumuzda da düzenlenmiştir. TMK'nın 23'üncü maddesinin ikinci fıkrasında kişinin özgürlüğünden herhangi bir neden ile vazgeçemeyeceği açıkça düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Aynı hükümde özgürlük ilkesi sınırlandırılırken hukuka veya ahlaka aykırı olarak herhangi bir işlem veya eylemde bulunmayacağına yer verilmiştir. Kanunun lafzından da anlaşılacağı üzere kişilik hakkına ilişkin sınırlama yapılabilmesi için hukuka ve ahlaka uygun şekilde hareket edilmesi gerekmektedir. (Türk Medeni Kanunu, 2001)

2.2.5. Kişilik Hakkının Nitelikleri

Bir hakkın özelliği, o hakkın sınırlarını ve yetkilerini belirlemektedir. Her hak, birtakım özelliklere kendiliğinden sahip olabildiği gibi hukuk düzeni tarafından da tanınarak sahip olmuş olabilmektedir. Nasıl belirlendiğinden bağımsız, önemli olan hakkın

yetkilerinin, sınırlarının ve niteliklerinin hukuk tarafından düzenlenip kabul görmüş olmasıdır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

Tıpkı diğer haklar gibi kişilik hakkı da kendi içinde birtakım niteliklere sahiptir. Bunlardan ilki, hakkın oluşmasında temele konulan kişi kavramının doğal bir sonucu olarak hakkın başka birine veya birilerine devredilmesi ve bir başkası tarafından haczedilmesinin söz konusu olmamasıdır. Bir başka deyiş ile kişilik hakkı kişiye sıkıca bağlanmış bir haktır. Örneğin, bir kişi şeref ve haysiyetini, bir başkasına miras yolu ile devredememekte ya da kendi adına temsilci aracılığı ile kullanılmasını talep edememektedir. Bu yüzdendir ki kişilik hakkı, doğumla başlayıp kişiliğin sona ermesine kadar geçerliliğini sürdürmektedir. Ölümün gerçekleşmesi ile birlikte de kişilik hakkı sona ermektedir. Bu haklar, bireyin yaşamı boyunca geçerlidir ve hiçbir koşul altında askıya alınamamakta veya kısıtlanamamaktadır. Ancak bazı kişisel değerler, örneğin kişinin isim hakkı veya bundan doğan tazminat davalarının lehe olan sonuçları, ölümden sonra mirasçılara ya da üçüncü kişilere devredilebilmektedir. Ayrıca kişilik hakkı tek başına haczedilemese de bu hakka yönelik bir saldırı sonucu açılan tazminat davasından elde edilen maddi değerler icra yolu ile elde edilebilmektedir (Helvacı, 2016, s. 105).

İkinci nitelik ise kişilik hakkının somut bir şey ya da eşya ile ölçülememesi, bir başka söylemle karşılığının parasal anlamda bulunmamasıdır. Bu hak, herhangi bir maddi ya da parasal değer ile ölçülemediği için somut olmayan bir yapıya sahiptir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

Aynı zamanda kişilik hakkı mutlak bir hak özelliğindedir. Bu yüzden nispi haklardan farklı olarak herkese karşı ileri sürülebilmektedir. Hakkın mutlak oluşu, Fırat'a göre kamu düzeninin ve genel kabul görmüş ahlakın sınırları çerçevesinde hak sahibine istediği gibi kullanma hakkı tanımaktadır (Fırat, 2015, s. 108). Ancak doktrinde bazı yazarlar mutlak hak olma özelliğinin kişilik hakkına sınırsız bir yetki ve hak tanıdığını savunmuşlar ve bu durum yerine kişilik hakkının yasakları ve tekel niteliğinde olan bir hak olarak ifade edilmesinin daha doğru olduğunu ifade etmişlerdir. (Zevkliler, 1981, s. 408).

Kişilik hakkı, herkese karşı ileri sürülebildiği için bu hakka karşı saldırı söz konusu olduğunda sorumlu olan taraf tek bir kişi olmayabilir. Örneğin, toplumca tanınan ve marka değeri olan bir kişinin ismi, eşi tarafından o kişiden habersiz bir şekilde kullanılması durumunda sorumlu olan tek taraf eşi değildir. Ek olarak ilgili kişinin ismini habersiz şekilde kullanan kişinin de sorumluluğu bulunmaktadır. Oğuzman vd. göre kişilik hakkının benimsenmesinin temel nedeni, gerçekleşebilecek ya da gerçekleşen saldırılara karşı kişiyi

korumak olduğu için korumadan başka bir talebin kullanılması yerinde olmayacaktır (Oğuzman, Seliçi, & Oktay Özdemir, 2015, s. 157).

Bir başka özellik de kişilik hakkının kanunlar tarafından sayılarak tüketilmiş olmamasıdır. Hukuk literatüründe "*numerus clausus*" olarak kabul edilen sınırlı sayı ilkesi, bazı haklar özelinde kabul edilmiştir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Özcan'ın da belirttiği gibi sınırlı ayni haklar, taşınmaz yükü, rehin hakkı ve irtifak hakları olmak üzere kanunda spesifik olarak sayılıp sınırlandırılmıştır (Özcan, 2017). Bu neden ile üç sınırlı ayni hak dışında, kişiler aralarında yapacağı sözleşmeler ile yeni bir sınırlı ayni hak oluşturamayacaktır. Ancak kişilik hakkı, kanun tarafından tahdidi olarak sayılmadığı için Kılıçoğlu, kişilik hakkının zaman içinde toplumsal ve bireysel ilişkilerin değişmesi ve gelişmesi ile çeşitlenebileceğini belirtmiştir (Kılıçoğlu, 2015, s. 190).

Son olarak kişilik hakkı mutlak bir hak olduğu için zamanaşımı ve hak düşürücü sürelere tabi değildir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Zamanaşımı ve hak düşürücü süreler, savunma hakkının kullanılması konusunda önem teşkil etmektedir. Kişilik hakkının varlığı, savunma ve korunmaya dayanması sebebi ile herhangi bir ihlal durumunda zararın giderilmesi için herhangi bir başvuru süresi öngörülmemiştir. Ancak Serozan'ın da belirttiği gibi kişilik hakkına yönelik bir saldırı durumunda ortaya çıkan alacak hakkı süresiz değildir, zamanaşımı süresine tabidir (Serozan, 2014, s. 447).

2.2.6. Kişilik Hakkının Konusu

Kişilerin hakları ve değerleri, hukukun temelinde yer almakta ve kişilik hakkının konusunu oluşturmaktadır. Kişilik hakkı, kanun koyucu tarafından tahdidi olarak sayılarak tüketilmemiştir. Numerus clausus ilkesinin geçerli olmamasının sebebi, doktrindeki baskın görüşe göre yargı erkinin gelişen ve değişen ilişkilere ve teknolojiye uygun olarak karar vermesini sağlamaktır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Aslında kanun tarafından kişilik hakkına ilişkin çerçeve çizilmesi hem hâkim için hem de kişilik hakkı zedelenen için lehe olan bir durumdur. Bunun doğal bir sonucu olarak kişilik hakkına ilişkin bir dava söz konusu olduğunda hâkimin takdir yetkisi ile birlikte ilgili davada bulunmaktadır.

Kişilik hakkının sayılarak tüketilmemesi, kanun koyucu tarafından hiç düzenlenmediği veya yargı erki tarafından açıklığa kavuşturulmadığı anlamına gelmemektedir. İç hukukumuzda yer alan çeşitli kanunlarda kişilik hakkına ilişkin bir çerçeve çizilmiştir. Örneğin, TMK'nın 23'üncü ve 24'üncü maddesinde ve TBK'nın 58'inci maddesinde kişilik hakkına yönelik maddi ve manevi tazminat isteme hakkı en genel haliyle

kanun koyucu tarafından düzenlenmiştir. Tüm bu düzenlemeler aslında, kişilik haklarının konusunun ne olduğunun anlaşılmasında oldukça yeterlidir.

Hem kanunun hem de yargı kararları tarafından kişilik hakkının neler olduğuna dair bir çerçeve çizilirken hukuk literatüründe bu çerçevenin anlaşılması için kişilik hakkını fiziksel, manevi ve ekonomik değer olmak üzere üç boyutta incelemek yerinde olacaktır (Eren, 2015, s. 802).

2.2.6.1. Fiziksel Kişilik Değeri

Fiziksel değer, kişinin fiziki yani maddi değerlerine ilişkin hakları ifade etmektedir. Öztan'ın da açıkça belirttiği gibi kişinin hayatı kişiden ayrılamayacak kadar değerli ve önemli bir kişisel değerdir (Öztan, 2011, s. 276). Ancak her kişinin fiziksel değerinden söz edilmemektedir. Çünkü fiziki olan her şey gerçek kişiye yöneliktir. Bu yüzdendir ki tüzel kişilerin fiziksel değeri bulunmamaktadır (Taşkın, 1991-1992, s. 210). Fiziksel değerler, en genel kapsam olarak kişinin hem beden ve psikolojik bütünlüğünü hem de yaşamı üzerindeki değerlerden oluşmaktadır.

2.2.6.1.1. Yaşam Tamlığı Değeri[2]

Tüfek'in ifadesine göre bir kişilik değeri olan yaşam, kişi için vazgeçilemez niteliktedir (Tüfek, 2007, s. 20). Savcı da aynı zamanda bu hakkı hem ana hem de ilk hak olarak tanımlamıştır (Savcı, 1980, s. 19). Bu özelliklerin bir sonucu olarak yaşam hakkı, bireyin fiziksel varlığını korurken aynı zamanda insan onurunu ve değerini de temsil etmektedir.

1982 Anayasası'nın 15'inci maddesinde herkesin yaşama hakkı olduğu belirtilip bu hak, dokunulmaz nitelikte kabul edilmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Bu maddeyi destekleyip kuvvetlendirecek bir diğer madde de 17'nci madde olup maddede genel ve emredici nitelikte kişilik değerlerine ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. Kanun'un 17'inci maddesinin birinci fıkrasına göre bir kişi hem yaşam hem de maddi bütünlüğünü

[2] Yaşam değerinden bahsedildiğinde akla gerçek kişinin yaşamı gelmektedir. Çünkü tüzel kişilerin gerçek kişiler gibi zamansal bir yaşam ömrü bulunmamaktadır. Tüzel kişiler, kanunun çizdiği sınırlar içerisinde kurulu ve kanunun belirttiği nedenler ile çalışma hayatına son vermektedir. Ancak bu yaşam biyolojik bir yaşam olmadığı bu kapsamda değerlendirilememesi yerindedir.

koruma hakkına sahiptir. Bunlara yönelik bir ihlal durumunda ise kişinin koruma hakkı da saklıdır.

Yaşam değeri sadece iç hukukumuzda koruma altına alınmamıştır. Anayasanın 90'ıncı maddesinin beşinci fıkrasında uluslararası yapılan anlaşmaların hukuk sistemimize uygun olarak kabul edilmesi halinde kanun gibi hüküm ve sonuç doğuracağı kabul için Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde yer alan yaşam değerine ilişkin hükümler, iç hukukumuzda da bağlayıcı niteliktedir. İç hukukumuzda 1953 yılında yürürlüğe giren Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nde de yaşam hakkına yer verilmiştir (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 1950). Aytın'ın da belirttiği gibi AİHS'nin 2'nci maddesinde hem yaşam hakkının kanunlar tarafından korunduğu hem de 6 Numaralı Protokol ile kaldırılan idam cezasına yönelik ülke mahkemelerinin bir karar verilemeyeceği düzenlenmiştir (Aytın, 2017, s. 19). Böylece taraf devletlere hem hakkın korunması bakımından bir yükümlülük yüklenmiş hem de taraf devletlerin kişilerin yaşam hakkını sonlandırması amacıyla ihlal etmesine yönelik bir sınırlama getirilmiştir.

Gerçek kişilerin yaşam hakkı ile varlıklarını bir bütün olarak koruma ve devam ettirme yaşamın temel haklarından biridir. Bu yüzden her insan, bir diğer insandan herhangi bir ayrıma tutulmadan vazgeçilemez yaşam hakkına maliktir. Herkes, yaşam hakkına müdahale edilen hallerde ihlalin ortadan kaldırılmasını talep etme hakkından da yararlanmaktadır.

Medya araçları tarafından yaşam hakkına müdahale özellikle teknolojik araçların gelişmesi ile günden güne artmaktadır. Bu yüzden yaşam hakkına medyanın müdahale etmesi durumunda oluşacak zararın boyutunun tespiti önemlidir. Aytın'a göre televizyon üzerinden bir kişinin yaşam hakkına müdahale edilmesi durumunda zarar, manevi boyutta oluşacaktır (Aytın, 2017, s. 20). Bu tespit yerinde olmakla birlikte özellikle televizyonda yer alan magazin programlarında toplum tarafından ünlü olarak kabul edilmiş kişilerin özel hayatlarına müdahale ederken kamera çarpması, ayağa basma gibi kişinin maddi boyutunda da zarar ortaya çıkabilmektedir.

Sonuç olarak, yaşam hakkı kişilik hakkının en temelidir ve diğer tüm hakların üzerinde gelmektedir. Bu hak, her bireyin doğuştan sahip olduğu bir hak olarak kabul edilmekte ve devletin koruması altına alınmalıdır. Yaşam hakkının korunması, bireylerin insanlık onurunu ve değerini korumanın temel bir parçasıdır.

2.2.6.1.2. Vücut Tamlığı Değeri

İlke olarak, vücut tamlığı hem dışarıdan görünen hem de iç organlardan oluşmaktadır. Vücut tamlığının amacı hem biyolojik hem de fizyolojik gelişimin sağlanmasını olanaklı kılmaktır (Özcan, 2017). Kişinin vücut bütünlüğü de kişilik hakkının ana kapsamlarından biridir (Aytın, 2017, s. 20). Vücut bütünlüğüne yönelik gerçekleşecek bir ihlal, kişilik hakkının zedelenmesine neden olmaktadır (Ayan & Ayan, 2016). Örneğin, bir kişinin parmaklarını kırmak ya da yüzünde yaraya neden olmak vücut tamlığını zedelemek ve psikolojini olumsuz etkileyecek davranışlarda bulunmak olarak kabul edilmektedir.

Vücut tamlığı, öncelikle bir temel hak olarak Anayasa'nın 17'nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında düzenlenmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Buna göre kişinin rızası alınmadan, sağlığına kavuşması için gereken zaruri ve mevzuatta düzenlenen durumlar dışında müdahale edilememektedir. Müdahale edilememesi durumu, aslında hukuki korumayı da beraberinde getirmektedir. Ayrıca iç hukukumuzda kanun hükmünde kabul edilen Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanıp onaya sunulan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (İHEB)'nde de vücut tamlığı ruh ve beden bütün olarak ayrım yapılmaksızın düzenlenmiştir. Tıpkı AİHS'nde olduğu gibi İHEB'te de 5'inci madde uyarınca işkence yasaklansa da vücut tamlığına ilişkin en genel düzenleme Beyanname'nin 12'nci maddesinde yer almaktadır (İHEB, 1948). Vücut tamlığının ilke olarak fiziki ve ruh tamlığı olmak üzere iki öğesi bulunmaktadır.

Fiziki tamlık hem gözle görülebilen hem de iç organlarının bir bütün halinde sahip olması gereken tamlıktır. Vücudun bütün organlarının zorunlu tıbbi müdahaleler ve kanunun emrettiği haller dışında eksiksiz bir şekilde çalışması ve var olması, kişilik hakkı için tartışılması mümkün olmayan bir değerdir (Aytın, 2017). Kişinin fiziki vücut tamlığının bozulması, kişilik hakkının ihlallerinden biri olarak kabul edilmiştir. Örneğin, kişinin yüzüne yönelik gerçekleştirilen bıçak darbesi, fiziki bütünlüğün ihlaline neden olmaktadır. Bu ihlal bazı durumlarda kalıcı olabilirken, bazı durumlarda da geçici olmaktadır. Eren'e göre kişinin fiziki bütünlüğüne yönelik gerçekleşen bir ihlal, genellikle kalıcı bir hasara neden olmaktadır (Eren, 2015, s. 745). Ancak her ne kadar görülen fiziki iz veya yara olmasa da fiziki bütünlüğün zedelenmesi hali, ruhsal alana müdahale etme anlamına da gelmektedir.

Tıpkı el, kol, burun gibi ruh da kendine özgü bir sağlığa ve tamlığa sahiptir. Ruh tamlığının zedelenmesi de kişilik hakkının ihlalidir. Örneğin, toplum tarafından tanınan bir söz yazarının son güftesinin hiçbir araştırma yapılmadan iftira niteliğinde çalıntı

suçlamalarına maruz kalması ve sonucunda güftelerini hiçbir sanatçının almaması, öncelikle ruhsal tamlığına yapılan bir müdahaledir. Eren'in de belirttiği gibi fiziki tamlığa ilişkin gerçekleşecek her müdahale, her kişilik hakkı ihlali ruhsal tamlığın zedelenmesine neden olurken her ruhsal tamlığın zedelenmesi, fiziki tamlığın bozulmasına bir sebep değildir (Eren, 2015, s. 795)

İç hukukta da TMK'nın 24'üncü maddesinde kişinin ruhsal tamlığı koruma altına alınmıştır. Öztan'ın da belirttiği gibi ilgili madde kişinin özel hayatına ve spesifik olarak aile hayatına yönelik bir düzenleme olarak kabul edilmiştir (Öztan, 2011, s. 276).

2.2.6.2. Manevi Kişilik Değeri

Kişiliğin duygusal boyutunu ifade etmektedir. Her kişi, kendine sakladığı ve özel olarak nitelendirdiği bir yaşama sahiptir. Kişi özel hayatında birtakım özelliklerinin, yaşam tarzının veya fikirlerinin başkaları tarafından bilinmesini istemeyebilmektedir (Ayan & Ayan, 2016, s. 92). Böyle bir durumda özel hayata ilişkin değerlerin açığa çıkması, kişilik hakkının zedelenmesi anlamına gelecektir. Manevi değerler, Ayan ve Ayan'a göre hürriyet, itibar ve saygınlık, isim ve resim üzerindeki kişilik hakkını ifade etmektedir (Ayan & Ayan, 2016, s. 92).

2.2.6.2.1. Hürriyet

Bir kişi için vazgeçilemeyecek en temel değer hürriyet yani özgürlüktür. Kişi özgür olduğu ölçüde haklara sahip olabilmekte ve hukuki korumadan yararlanabilmektedir. Ayan ve Ayan'a göre serbestçe hareket edebilen bir kişi, yaşamına da yön verebilme yetkisine sahiptir (Ayan & Ayan, 2016, s. 93). Bu görüş yerinde olduğu gibi hem iç hukukumuzda hem de uluslararası anlaşmalarla kişi özelinde koruma altına alınmıştır.

2.2.6.2.2. İtibar ve Onur

İtibar ve onur bir başka söylem ile şeref ve haysiyet, kişinin toplumdaki yeri ile ilgili değerlerdir. Bu kavrama ilişkin doktrinde geçerli tek bir tanım bulunmamaktadır. İtibar ve onur, Ayan ve Ayan'a göre kişisel özelliklerin toplumdaki karşılığı (Ayan & Ayan, 2016, s. 93); Öztan'a göre kişinin toplum içindeki nispi konumu (Öztan, 2011, s. 279) ve Eren'in tanımlamasına göre de ahlaki değerlere sahip kişinin toplumda kendini var ettiği değerleri

ifade etmektedir. Tüm görüşler bir arada değerlendirildiğinde kişinin sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin tamamının toplum içindeki değer olarak karşılığı olarak tanımlanabilmektedir.

İlke olarak itibar ve onur birbirinden farklı anlamlara sahiplerdir. İtibar, Köken'in sade bir şekilde belirttiği gibi kişinin bulunduğu toplumdaki değer görme halidir (Köken, 2016, s. 281). Onur ya da haysiyet ise Dural ve Öğüz'e göre kişinin toplumdaki konumundan ziyade kişiye yönelik bir kavram olup kişinin kendine olan saygısını ifade etmektedir (Dural & Öğüz, 2014, s. 127). Her ikisi bir bütün olarak ele alındığında kişilik üzerinde anlamlı bir değere sahip olmakla birlikte onur doğuştan sahip olunmasına rağmen şerefin sonradan toplum tarafından kişiye sağlanan değer olduğuna dikkat edilmelidir.

Genel geçer bir itibar ve onurdan bahsetmek yerinde değildir. Çünkü Öztan'ın da belirttiği gibi bu değer, nispi bir özelliğe sahiptir (Öztan, 2011, s. 279). Nispi bir özelliğe sahip olan bir değerin kişiden kişiye, zaman ve mekâna göre değişmesi söz konusudur. Bu yüzden Dural ve Öğüz'ün de belirttiği gibi kişinin itibar ve onur değerine yönelik gerçekleştirilen bir ihlal durumunda yargı erkinin nisbilik özelliğini ve durumun şartlarını dikkate alınarak değerlendirmesi gerekmektedir (Dural & Öğüz, 2014, s. 128).

Tüfek, itibar ve onur değerini, kişiliğin vazgeçilmez bir değerlerinden olduğu belirterek hukuk tarafından güvenceyle korunduğunu belirtmiştir (Tüfek, 2007, s. 26). Anayasa'nın 17'nci maddesinde insan haysiyetine aykırı düşecek nitelikte bir cezanın hükmedilemeyeceğine, 26'ncı maddesinin ikinci fıkrasında kişinin ününün, kişisel ve özel hayatının ve hukuk düzenince tanınan haklarının korunmasına ve sınırlandırılmasına yer verilmiştir. Bu noktada Helvacı'ya göre basının aydınlatma görevi, sınırsız olmayıp itibar ve onur değerini zedelemeden yerine getirilmelidir (Helvacı, 2001, s. 135). Sonuç olarak televizyon programlarında toplumca görece tanınmış bir kişinin, teknedeki fotoğraflarının çekilmesi üzerine kilolarına ilişkin küçük düşürücü değerlendirilmeler yapılması kişilik hakkı ihlali olarak değerlendirilmektedir.

Doktrinde onur ve itibarın kişilik hakkının hangi konusunda yer aldığına ilişkin kesin bir uzlaşı bulunmamaktadır. Karaman'a göre onur ve itibar, kişinin ekonomik kişilik değeri altında ele alınması gerekirken (Karaman, 2018, s. 87) , Açıkgöz'e göre manevi kişilik değeri olarak değerlendirilmesi (Açıkgöz A. , 2009, s. 11) ve Yüzer'e göre de manevi kişilik değeri olarak ele alınması gerektiği belirtilmiştir (Yüzer, 2012, s. 93). Tüm görüşler değerlendirildiğinde Karaman'ın sınıflandırması, kavramların anlaşılması açısından yeterli değildir. Ancak itibar ve onurun ekonomik kişilik değerlerine etkisi de söz konusu olabilmektedir.

2.2.6.2.3. İsim

Yıldız'a göre isim, gerçek kişileri, toplumsal hayatta diğerlerinden farklı kılan ve toplumdaki tanıtıcı role sahip olan kelimelerdir (Yıldız, 2017, s. 725). Ancak bu tanım, yeterli değildir. Çünkü Kayıhan'ın belirttiği gibi isim sadece gerçek kişilere değil, tüzel kişilere de tanındığı için daha geniş bir anlama sahiptir (Kayıhan, 2022, s. 102). İsim, Özdemir'e göre ad hem bir kimsenin toplumdaki hangi aileye ait olduğunu belirleme hem de hukuki anlamda düzenleme misyonuna sahiptir (Özdemir, 2008, s. 563). Bu yüzden isim kişilerin toplum içinde birbirlerinden ayrılmasını sağlayan ve kişileri niteleyen özelliğe sahiptir.

İsim, bir kişilik hakkı olduğu için mevzuatlar çerçevesinde koruma altına alınmıştır. Ancak Zevkliler, Acabey ve Gökyayla'nın da belirttiği gibi isim, kişilik hakkının korunmasından bağımsız ve özel bir düzenleme ile TMK'nın 25'inci ve 26'ncı maddelerinde koruma altına alınmıştır (Zevkliler, Acabey, & Gökyayla, 1999, s. 415).

Yüzer'in ifadesine göre isim üzerindeki koruma, sadece isim ile sınırlı olmayıp aynı zamanda soyadını da kapsamakta ve bunun dayanağının Soyadı Kanunu'nun 1'inci maddesinde düzenlenen isim ve soy ismin zorunlu olması olarak belirlemektedir (Yüzer, 2012, s. 107). Ancak toplumsal ilişkiler içinde kişiler birbirleri arasında lakap veya takma ismi vb. de kullanabilmektedir. Lakap, takma isim gibi asıl isimden farklı olan kullanımların, hukuki korumaya sahip olup olmayacağına ilişkin çeşitli görüşler bulunmaktadır. Ancak bunların hukuki korumadan uzak tutulması birtakım sorunlara neden olabilecektir. Keza Zevkliler vd. de belirttiği gibi bunlar da hukuki korumadan yararlanabilmektedir (Zevkliler, Acabey, & Gökyayla, 1999, s. 422).

2.2.6.2.4. Resim

Bir manevi değer olan resim, kişinin dıştaki görünümüne ilişkin olan hakları ifade etmektedir (Zevkliler, Acabey, & Gökyayla, 1999, s. 46). Işık'a göre de resim, dış görünüşteki tanınmaya ilişkindir (Işık, 2021, s. 1726). Kişinin resmi kavramı, oldukça geniş bir anlama sahip olup kişinin fotoğraflarını, portrelerini, video görüntülerini ve görsellerini de barındırmaktadır (Karaman, 2018, s. 86). Hatta karikatürler de bu geniş anlama dâhil edilebilmektedir (Gümüş, 1997, s. 366).

Resim de tıpkı diğer değerler gibi kişilik hakkının kapsamında ele alınmaktadır. Sırf bu yüzden mevzuat tarafından koruma altına alınmıştır. Helvacı'ya göre kişinin hukuka

uygun olmayan bir şekilde resminin çekilmesi, birileri tarafından resmedilmesi, görüntülerinin ve seslerinin kayıt altına alınması, çoğaltılması ya da kullanılması ihlale neden olmaktadır (Helvacı, 2001, s. 133). Bunun nedeni resim üzerinde sahip olunan hakkın mutlak bir nitelik taşımasıdır (Ayan & Ayan, 2016).

İlke olarak onam dışı çekilen ya da yapılan veya çoğaltılan kişi resimlerinin kişilik hakkını zedelediği, kişinin itibar ve onuruna, özel hayatına müdahale etme anlamına geldiği için kişilik hakkı zedelenmektedir (Tüfek, 2007, s. 38). Ancak televizyon programlarında kişinin resminin gözüktüğü her an kişilik hakkı ihlaline neden olmamaktadır. Oğuzman vd. eserinde yer verdiklerine göre haber programlarında yer alan her kişinin resminin kişilik hakkının ihlali anlamına gelmemesinin sebebi, haber alma özgürlüğü çerçevesinde gerçekleştirilen habercilik anlayışıdır (Oğuzman, Seliçi, & Oktay Özdemir, 2015). Haber bülteninde bir ilin semt pazarında meyve fiyatları üzerine yapılan haberde pazarcıların ya da alışveriş yapanlarının resimlerinin gözükmesi kişilik hakkı ihlali anlamına gelmeyecektir. İhlale neden olan sınır ise kişinin resminin izinsiz odak noktası haline gelmesidir. Ayan ve Ayan'ın da belirttiğine göre toplum tarafından tanınan kişilerin resimleri istisna olarak kabul edilerek haber yayma hürriyeti çerçevesinde istimal edebilmektedir (Ayan & Ayan, 2016, s. 95). Ancak bazı durumlarda kişinin resminin izinsiz kullanılması kişilik hakkı ihlali anlamına gelmemektedir. Örneğin kamu gücünün veya idari kolluğun kullanılması amacı ile kişi resimlerinin çoğaltılması ve dağıtılması, kişilik hakkının ihlali niteliğinde kabul edilmemesi yerindedir (Zevkliler, Acabey, & Gökyayla, 1999, s. 464).

2.2.6.3. Ekonomik Kişilik Değeri

Ekonomik değer de kişilik hakkının ayrılmaz parçalarından biridir. Karaman'a göre ekonomik değer, profesyonel ve ticari değerlerin maddi ve manevi değerlerden farklı olarak mali bir sonuç üretmeye uygun bir yapıdadır (Karaman, 2018, s. 87). Bu değer de Anayasa'nın 17'nci ve 48'inci maddelerinin birinci fıkralarında düzenlenmiş olup ekonomik kişilik değerinin geliştirilmesi ve meslek seçiminde hem özgür olup hem de mesleği yerine getirilmesi koruma altına alınmıştır (Zevkliler, Acabey, & Gökyayla, 1999, s. 473). Koruma altına alınmasının sebebi, mesleki, sanatsal ve ticari etkinliklerinin kişilik hakkından bağımsız düşünülemeyeceğidir (Akyasan Birsen, 2019, s. 134). Bu yüzden ekonomik kişilik değerlerine yönelik gerçekleşecek bir ihlal durumunda hukuka uygun olmayan bir durum ortaya çıkacaktır (Yüzer, 2012, s. 109).

Ayrıca televizyon aracılığı ile yayınlanan programların içeriğini oluşturan haberlere ilişkin kaynaklar araştırılmadan yayınlanması doğru değildir (Akyasan Birsen, 2019, s. 135). Özellikle ekonomik kişilik değeri açısından bu durum önem teşkil etmektedir. Çünkü mali boyutun zedelenmesi, büyük zararlara neden olabilmektedir. Bu yüzden gerçekliğin araştırılmadan haber içeriğinde sunulması sorumluluğu hukuki boyuta ek olarak cezai sorumluluğun da doğması ile genişlemektedir (Akyasan Birsen, 2019). Sorumluluğun genişlemesi, esasen durumun önemini ve ciddiyetini vurgulamaktadır.

2.3. Kişiliğin Korunması ve Yolları

Kişiliğin korunması zaman ve mekâna göre ve hatta dini, ananevi ve töresel kurallara göre değişkenlik gösterse de her dönemde kişiliğin korunması yolları var olmuş ama 1960'lardan sonra teknolojinin gelişip yaygınlaşması ile önem kazanmıştır (Bilir, 2023, s. 632). Modern Türk Hukuku'nda da kişilik hakkının korunmasına yer verilmiştir. İç hukukumuzda öncelikle Anayasa'nın 17'nci maddesinde herkesin kendini ve varlığı koruma hakkı olduğu düzenlenmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Ayrıca Anayasa'da yer alan bu ilgili maddenin devamında da kişilik hakkının korunması, özel olarak düzenlenmiştir (Ayan & Ayan, 2016, s. 103). Ardından TMK'nın 23'üncü, 24'üncü ve 25'inci maddelerinde ve TBK'nın 49'uncu maddesinde haksız fiil özelinde düzenlenmiştir (Kaya, 2010, s. 291).

TMK'nın 23'üncü maddesi kişilik hakkının vazgeçilemezliğini ve sınırını, 24'üncü maddesi kişilik hakkına yönelik saldırılara karşı korunmasını ve 25'inci maddesi de ihlal halinde başvurulacak yargı yolları düzenlenmiştir (Erdoğan & Keskin, 2019, s. 288). Serozan'a göre ise 23'üncü madde içe yönelik ihlallere yönelik korumayı, 24'üncü madde dışa yönelik ihlallere yönelik korumayı ele almaktadır (Serozan, 2011). Tüm bu açıklamalar sonucu ilgili kanun maddelerinin aslında ihlale yönelik korumanın çerçevesi genel olarak belirlediğini göstermektedir.

Serozan'a göre TMK'nın 23'üncü ve 24'üncü maddeler, temel maddeler olarak nitelendirilmektedir (Serozan, 2011, s. 94). İlgili maddelerin neye yönelik koruma sağladığının belirlenmesi doktrinde tartışmalıdır. Kişiliğin korunması, Yılmaz ve Yıldırım'a göre içe ve dışa karşı korunma olmak üzere değerlendirilmelidir (Yılmaz & Yıldırım, 2022). Keza Kayıhan'a göre de kişiliğin korunması hem içe hem de dışa yönelik ele alınmalıdır (Kayıhan, 2022). Ayan ve Ayan'a göre ise rızaya dayanıp dayanmadığına karşı bir korumanın değerlendirilmesi gerekmektedir (Ayan & Ayan, 2016). Ancak kişiliğin

korunmasının içe ve dışa yönelik olarak ayrı ayrı ele alınmasının daha yerinde olmasının nedeni, kanunun lafzının açık bir şekilde bu sınıflandırmaya uygunluğunun kabul edilebilir nitelikte olmasıdır. Ayrıca Akipek vd. de belirttiği gibi kişilik hakkının korunması, koruyan tarafın ne olduğu açısından da ayrıca değerlendirilmelidir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

2.3.1. Kişiliğin İçe Yönelik Saldırılara Karşı Korunması

TMK'nın 23'üncü maddesi kişilik hakkının hem özgürlük çerçevesini hem de sınırını belirlemektedir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Buna göre kişinin herhangi bir şekilde ya da nedenle ehliyetlerinin veya hürriyetlerinin sınırlandırılmasına yönelik yapılan bir hukuki işleme karşı korumayı ifade etmektedir (Erdoğan & Keskin, 2019, s. 288).

İçe karşı korumada hem maddi hem de manevi bütünlüğün korunması esas olduğu için TMK'nın 23'üncü maddesine göre manevi bütünlüğün korunması, kişinin bedeni ile ilgili ihlallere yönelik iken manevi bütünlüğün korunması ilke olarak onur ve itibar ve sır alanı ile ilgili ihlallere karşı koruma sağlamaktadır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022).

Kişilik hakkını önemli derecede sınırlayan ve feragat edecek şekilde herhangi bir hukuki işlem yapılamayacağı için aksi mutlak butlan ile sakattır (Erdoğan & Keskin, 2019, s. 288). Dolayısı ile kişinin vazgeçemeyeceği haklardan biri olan kişilik hakkı, ne hakkın sınırını aşacak şekilde sınırlandırabilmekte ne de kaldırılabilmektedir.

23'üncü maddenin üçüncü fıkrasında maddi bütünlüğe yönelik bir korumaya yer verilmiştir. Buna göre kişinin açık beyanı ve kabulü ile birlikte sağlık nedeniyle tahdit edilebileceği düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Bu bir istisna olsa da kişinin kabule ilişkin açık beyanı şartı bulunduğu için olası veya gerçekleşen bir zarar sonucunda kişi zararın giderilmesini istirham edememektedir (Erdoğan & Keskin, 2019, s. 289). Maddenin devamında açıkça belirtildiği gibi kişinin organ naklinde bağışlayan taraf olması durumunda vermiş olduğu sözü yerine getirmemesi ya da getirememesi halinde oluşacak zararın giderilmesi bağışlayan kişiden talep edilmesi söz konusu değildir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Dolayısı ile aksi emredici nitelikte bir kural olduğu için mutlak butlanla sakatlık yaptırımına tabidir (Kayıhan, 2022, s. 81).

Manevi bütünlüğün korunması da yine TMK'nın 23'üncü maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmektedir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Onur ve itibarı zedeleyen ya da ortadan kaldıran bir hukuki işlemin hukuka uygunluğundan bahsedilememektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Aynı şekilde kişinin özel veya iş hayatıyla ilgili gizli kalmasını istediği bir durumun ihlal edilmesinin ya da ortadan kaldırılmasının istenmesi nedeni ile

yapılan bir eylem ya da işlem de hukuka uygun olmayacaktır ama kişinin gizli kalmak istediği alanı sınırlandırabilmektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 371). Bir başka söylem ile kişilik hakkından birinin veya birkaçının örneğin sesinin üçüncü kişiler tarafından reklam gibi araçlar ile kullanılmasına onay verebilmektedir.

Kayıhan' a göre TBK'nın 27'nci maddesi de kişiliğin içe karşı korunmasında ele alınması gereken bir kanuni düzenleme olup ilgili maddenin lafzına göre kişilik hakkını ihlal edecek nitelikte yapılan hukuki işlemler mutlak butlanla sakat bir işlemdir (Kayıhan, 2022, s. 81).

2.3.2. Kişiliğin Dışa Yönelik Saldırılarına Karşı Korunması

İlke olarak dışa karşı koruma kişilik hakkının, kişinin kendisinden bağımsız bir kişi tarafından gerçekleştirdiği ya da gerçekleştirebileceği ihlallere yönelik korumasını ele almaktadır (Yılmaz & Yıldırım, 2022, s. 137). Bir başka söylemle üçüncü kişi olarak nitelendirilen kişiler tarafından kişiye yönelen saldırılara karşı dava yolu ile korumayı ifade etmektedir. Bu koruma dava açmayı kapsamaktadır (Kayıhan, 2022, s. 81).

TMK'da davalar teker teker adlandırılmadığı halde kanun koyucu tarafından hangi davaların açılabileceği düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Buna göre Yılmaz ve Yıldırım'ın da belirttiği gibi üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen kişilik hakkına yönelik ihlallere karşı açılabilecek davalar tespit, men, önleme ve tazminat davasıdır (Yılmaz & Yıldırım, 2022, s. 137).

2.3.2.1. Tespit Davası

TMK'nın 25'inci maddesinin ilk fıkrasına göre hukuka uygun olmayan bir ihlalin mahkeme tarafından saptanmasına ilişkin bir dava türüdür (Türk Medeni Kanunu, 2001). Bu dava türünde amaç, hak ihlalinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenmesidir. Bu yüzden dava sonunda üçüncü kişi ne mahkûm olmakta ne de yenilik doğurucu bir hak elde etmektedir (Ufacık, 2010, s. 16). Yılmaz ve Yıldırım'a göre dava açılabilmesi için ne yakın gelecekte gerçekleşme ihtimalinin bulunması ne de ihlal gerçekleşmiş ama dava açılacağı zaman zararın herhangi bir etkisinin kalması gerekmektedir (Yılmaz & Yıldırım, 2022).

Atik'e göre tespit davası ile birlikte manevi tazminat davası ve önleme ile durdurma davası açılamamakta olup tespit davasında verilecek karar eda niteliğinde olamamaktadır (Atik, 2023, s. 66).

2.3.2.2. Men Davası

Diğer bir adı da saldırıya son verilmesi ya da durdurulması davasıdır. Kaya'ya göre başlamış bir ihlalin sona erdirilmesi için açılan bir dava türüdür (Kaya, 2010, s. 293). Yüzer'e göre ise kişilik hakkının ihlal edilmesi durumunda ihlale son verilmesi, ihlalin yenilenmemesi ile neticelerinin artmasını engellemek için bu dava açılmaktadır (Yüzer, 2012, s. 157). Atik ise men davasının açılabilmesi için saldırının gerçekleşmesi gerektiğini ya da süregelmesi gerekmektedir (Atik, 2023, s. 64). Tüm bu tanımların ortak özelliği kişilik hakkının ihlalinin sona ermiş olmamasına ve sonlandırılması amacına ilişkin bir dava türü olmasıdır.

TMK'nın 25'inci maddesinde men davası düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Sinanlıoğlu'nun da belirttiği gibi saldırı devam ederken hukuki süreler, yani zamanaşımı ve hak düşürücü süresi durmaktadır (Koyuncu Sinanlıoğlu, 2021, s. 30).

2.3.2.3. Önleme Davası

Önleme davası, kişilik hakkına yönelik bir saldırı riski söz konusu olması halinde açılabilecek bir dava türü olup TMK'nın 25'inci maddesinin ilk fıkrasında düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Dural ve Öğüz'e göre kişilik hakkına yönelik bir saldırı durumu daha başlamamalı; yani ya bir saldırı riski olmalı ya da saldırı başlangıcı gerçekleşmemelidir (Dural & Öğüz, Kişiler Hukuku, 2015, s. 153). Ancak kişilik hakkına yönelecek her saldırı için önleme davasının açılması için mühim ve yakın gelecekte gerçekleşecek bir risk söz konusu olmalıdır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Bir başka söylem ile geçmişte gerçekleşen ya da bu iki şart sağlanmadan gerçekleşecek bir risk halinde önleme davasının açılması yerinde olmayacaktır.

2.3.2.4. Tazminat Davaları

TMK'nın 25'inci maddesinde yer alan kişilik hakkını koruyan davalarına ek olarak ilgili maddenin üçüncü fıkrasında düzenlenmiş ve hakka yönelik saldırının gerçekleşmesi halinde maddi ya da manevi tazminat davası açılabilmektedir (Koyuncu Sinanlıoğlu, 2021, s. 35). Yukarıda da belirtildiği üzere zamansal olarak farklı zamanlara yönelik olduğu için önleme davası ile birlikte tazminat davaları beraber açılamamaktadır. Ayan, Ayan'a göre kişilik hakkında somut zararların giderimi için açılan dava maddi tazminat, soyut zararların giderimi için açılan dava da manevi tazminat davasıdır (Ayan & Ayan, 2016).

Maddi ya da manevi tazminat davalarının açılabilmesi için öncelikli şart, saldırının sona ermesidir (Pınarbaşı, 2021, s. 88). Öztan'a göre bu davaların açılabilmesi için gereken diğer şart da kişilik hakkına yönelik saldıranın hukuka aykırı bir şekilde kusurlu hareket etmesidir (Öztan, 2011).

Maddi tazminat davasının yasal dayanağı, TMK'da değil, onun medeni hukuk alanındaki tamamlayıcı kanunu olan TBK'nın 49'uncu maddesinde düzenlenmiştir (Türk Borçlar Kanunu, 2011). Manevi tazminat davası ise öncelikle TMK'nın 25'inci maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenmiş olup Kanun'un diğer maddelerinde de yer verilmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001). Bu kuralın tamamlayıcısı olarak da TBK'nın 58'inci maddesinin ilk fıkrasında kişilik hakkı zarar görenin manevi tazminat davası açıp talepte bulunabileceği belirtilmiştir (Türk Borçlar Kanunu, 2011).

2.4. Kişilik Hakkında Hukuka Uygunluk Halleri

Genel olarak kişilik hakkına yönelen bir saldırı, hukuki korumadan yararlanabilmesi için hukuka uygun nitelikte olmaması gerekirken nelerin hukuka uygun olarak kabul edilip edilmeyeceği TMK'da sayılarak tüketilmiştir (Öztan, 2011, s. 283). Hukuka uygunluk sebepleri TMK'nın 24'üncü maddesinin ikinci fıkrasında tahdidi olarak düzenlenmiştir (Öztan, 2011, s. 283). Buna göre hukuka uygunluk sebepleri dört başlık altında genel olarak düzenlenmiştir (Türk Medeni Kanunu, 2001).

2.4.1. Zarar Gören Kişinin İzni

Bazı durumlarda kişilik hakkı zedelenen kişi, bu durumun hukuka aykırı olmasını onam vererek ortadan kaldırabilmektedir. Ancak önemli olan onamın hukuken, ahlaken ve kamu düzenince geçerli olmasıdır (Öztan, 2011, s. 284). Verilecek iznin, açık ya da örtülü olup olmamasının hukuka uygunluğuna herhangi bir etkide bulunmasa da Akıntürk vd. göre açık olarak belirtilmesi hukuken daha doğru bir yöntem olacaktır (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 403).

Zarar gören kişi, hukuka aykırı bir davranışı onamı ile hukuka uygun hale getirdiği için doğan zararların tazmini talep de edememektedir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 403). Hukuka aykırı bir davranışa yönelik verilen onamın geri alınıp alınamayacağının tespiti de önemlidir. Kişi eğer onamı hukuka aykırı davranışın gerçekleşmesinden önce vermiş ise bu onam her zaman geri alınabilecekken, onam davranış sonrası geri

alınamamaktadır (Öztan, 2011, s. 284). Ancak TMK'nın 23'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre kişi, organ bağışlaması durumunda vermiş olduğu onamı her zaman geri alabilmektedir (Türk Medeni Kanunu, 2001).

2.4.2. Üstün Nitelikteki Yararın Bulunması

Üstün nitelikteki yarar özel bir nitelikte olabileceği gibi kamu yararı şeklinde de ortaya çıkabilmektedir (Öztan, 2011). Özel bir yarar bulunmasına rağmen bu türden bir davranışın varlığı, hukuka aykırılık teşkil etmeyecektir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022). Bu sebeple kamu ve özel yararın ne olduğunun tespiti önemlidir.

2.4.2.1. Özel Yararın Varlığı

Her çıkar, üstün nitelikte değildir. Kişinin özel ve gizli yaşamına yönelik gerçekleştirilen iş ve işlemlere yönelik hukuka aykırılıklarda o kişiye yönelik özel yarar söz konusudur. Örneğin, kişinin yemek yediği restoranda gündelik bir mevzu hakkında telefon ile konuşurken sesinin kaydedilmesi ve sonradan da çevrimiçi uygulamalarda izinsiz paylaşılması durumunda o kişi için özel yarar söz konusudur.

2.4.2.2. Kamu Yararının Varlığı

Kamu yararı, toplum tarafından kabul edilen kural ve değerlerden oluştuğu için kişilik hakkı ile üstün nitelikteki kamu yararının birbiri ile kesişmesi halinde kamu yararı üstün kabul edilecektir (Öztan, 2011, s. 285). Örneğin, 2019 Pandemisi'nde "Hayat Eve Sığar" uygulamasının kullanımının zorunlu kılınması, üstün nitelikteki bir kamu yararıdır.

2.4.3. Kanuni Yetkinin Varlığı

Bazı yetkiler, kanunda açıkça sayıldığı için bu yetkilerin kullanılması durumunda kişilik hakkına yönelik bir ihlal söz konusu olmayacaktır (Öztan, 2011, s. 285). Saldırının kamu ya da özel hukuktan kaynaklanıp kaynaklanmadığı önemli olmayıp önemli olan, kanuni bir yetkinin varlığı ve kanuni yetkinin kullanılarak kişilik hakkının ihlal edilmesidir (Akipek, Akıntürk, & Ateş, 2022, s. 404).

İlke olarak kanuni yetkinin varlığının hukuka uygun olabilmesi için ya meşru bir müdafaanın ya da zorunluluk halinin varlığı gereklidir (Öztan, 2011). Her iki durumda da

kişilik hakkı ihlal edilse de hukuka uygun bir durum söz konusudur. Ancak zorunluluk halinde meşru müdafaadan farklı olarak kişilik hakkı zedelenenin tazminat hakkı saklıdır (Öztan, 2011, s. 485).

2.4.4. Meşru Müdafaa

Meşru müdafaa ya da haklı savunma, TBK'nın 64'üncü maddesinin ilk fıkrasında düzenlenmiş olup kişinin haklı bir savunması bulunuyorsa savunma sırasında meydana gelen zararlardan sorumlu değildir (Türk Borçlar Kanunu, 2011).

Meşru müdafaanın varlığı için birtakım şartların bulunması gerekmektedir. Saldırının ciddi ve görünür olması, hukuka uygun olmaması, orantılılığın bulunması ve karşı koyma eyleminin saldırana yönelik olması gerekmektedir. Bu şartlar sağlandığında kişinin eylemi, hukuka uygun hale gelecektir.

2.5. Geleneksel Medyada Kişilik Hakkı İhlalleri

Kişilik hakkına yönelik gerçekleşen bir saldırı hukuken ihlale neden olacaktır. Bu saldırı gündelik hayatta meydana gelebileceği gibi televizyon programlarında da gerçekleşebilmektedir. Televizyon programlarında yer alan ihlaller kişilik hakkının değerlerine yönelik ortaya çıkmaktadır.

2.5.1. Geleneksel Medyada Kişilik Hakkına İlişkin Değer İhlalleri

Kişilik hakkı değerlerine ilişkin ihlaller genellikle, haksız fiil nedeni ile gerçekleşse de kişinin üçüncü bir kişi ile yapmış olduğu sözleşmeye uygun davranmama nedeni ile de ortaya çıkabilmektedir (Toraman, 2006, s. 84). Ancak Arslan'ın da belirttiği gibi sözleşmeye uygun davranmama sonucu ortaya çıkan kişilik hakkı ihlali sık karşılaşılan bir durum değildir (Arslan M. , 2009, s. 34). Örneğin bir kişinin özel hayatının apaçık bir şekilde sunulması ya da TMK'nın 23'üncü maddesini ihlal edecek bir şekilde dava açılmasının sözleşme ile engellenmesi hukuka uygun bir durum olmayıp buna ilişkin verilen rıza da geçerli olmayacaktır. Ayrıca Arslan'a göre sözleşmeye uygun davranılmaması halinde ihlalin borcun yerine getirilmemesi ya da uygun bir şekilde yerine getirilmemesi durumunda ortaya çıkmaktadır (Arslan M. , 2009). Örneğin bir oyuncun, bir ajans ile hem karakterinin hem de filminin tanıtılacağı yönünde bir sözleşme yapması ama oynayacağı film

karakterinin ve filmin gösterime girmesinin basın aracılığı ile duyurulmamış olması durumunda oyuncu parasal anlamda olumsuz etkilenecektir. Bu sebeple ajans ile oyuncu arasında yapılan sözleşmenin edimi ajans tarafından yerine getirilmemiş olacağı için kişilik hakkı zarar görecektir.

Teknolojik gelişmelerin görsel medyada da etkili olması ile birlikte kişilik hakları ihlalleri de çeşitlenmiştir. Görsel medyada özellikle sözleşme yapılmadan kişilik hakkı ihlali daha sık ortaya çıkmaktadır (Aydın, 1996, s. 108). İhlal türleri çeşitlense de yöneldiği hak özelinde değişkenlik söz konusu değildir. Ancak kişilik hakkı, içinde pek çok hakkı barındırdığı ve yasa koyucu tarafından tahdidi olarak sayılmadığı için hakkı oluşturan değerler özelinde ihlal türleri çeşitlenip farklılaşabilmektedir.

2.5.1.1. Fiziksel Kişiliğin İhlali

Fiziksel kişilik değeri, vücut ve yaşam tamlığından oluşmaktadır. Geleneksel medyada bu ikisinin ihlali aynı anda gerçekleşebileceği gibi ayrı ayrı da ihlali ortaya çıkabilmektedir. Arslan'a göre görsel medyada fiziksel kişilik değerinin saldırıya uğraması, vasıtasız bir şekilde olmamaktadır (Arslan M. , 2009, s. 37).

Esendal'a göre saldırı sonucu ihlalin doğabileceği fiziksel kişilik değeri, ruhsal tamlık olsa da genel olarak manevi kişiliğin ihlali daha sık geleneksel medyada ortaya çıkmaktadır (Esendal, 2017, s. 82). Örneğin, bazı durumlarda örneğin geleneksel medyada kişiye iftira niteliğinde söylemlerin bulunulması halinde kişinin tansiyonu yükselip felç geçirebilir ve kişinin beden tamlığında ve sağlığında bozulmalar meydana gelebilmektedir. Ancak fiziksel kişilik değerinde zararın ortaya çıkabilmesi için geleneksel medyadaki içeriğin kişi üzerinde şaşırtıcı bir niteliğe sahip olması gerekmektedir (Aydın, 1996, s. 108).

2.5.1.2. Manevi Kişiliğin İhlali

Manevi kişilik değeri, ilke olarak kişinin hürriyeti, itibarı ve onuru, ismi ve resminden oluşmaktadır. Geleneksel medyada yer alan içerikler ile manevi kişiliğin ihlali fiziksel kişiliğin ihlalinden daha sık karşılaşılmaktadır.

Kişinin resminin ne amaçla ya da nasıl paylaşıldığı önemli olup kişinin izni olmadan resminin geleneksel medyada paylaşılması, yaygın bir şekilde ya da ticari faaliyetler amaçlı kullanılması durumu kişilik hakkı ihlalidir (Arslan M. , 2009, s. 45). Bazı hallerde de kişi, resminin yayınlanmasına ya da çekilmesine izin verse de resminin kullanış şekli kişilik hakkı

ihlaline neden olacağı için kişi, bu gibi durumlarda resminin çoğaltılmasını, kullanılmasını veya çekilmesini engelleyebilme yetkisine sahiptir (Aydın, 1996). Ancak kamusal bir alanda çekilip kullanılan resimlerin ihlal olarak kabul edilmemesi gerekmektedir. Örneğin bir ödül töreninde ünlü bir aktristin fotoğrafı çekilirken arkadan geçen başka bir davetli ünlü aktörün fotoğrafının çekilmesi kişilik hakkı ihlali olarak nitelendirilmemektedir.

Geleneksel medyada kişinin isminin izinsiz ya da farklı amaçlarla kullanılması kişilik hakkı ihlali olarak kabul edilmektedir (Arslan M. , 2009, s. 47). Sadece gerçek isimler değil, takma adlar, mahlaslar, semboller veya unvanlar da kişilik hakkına dâhil olduğu için ihlal konusu olabilmektedir (Aydın, 1996, s. 119). Geleneksel medyada ismin ihlalinin gerçekleşmesi için haksız bir eylemin gerçekleşmesi ve isme yönelik bir saldırının varlığının hâkim tarafından tespit edilmesi gerekmektedir (Arslan M. , 2009, s. 47).

Kişinin hürriyeti, en temelde 1982 Anayasası'nın 12'nci maddesinde düzenlenmiş olup kişinin hukuk içinde kalarak yaşamını, seyahatini, kendisini ifade etmesini özgür bir şekilde yapmasını ifade etmektedir (Soylu, 2023, s. 35). Kişinin kendisi bile temel özgürlükleri ihlal etme yetkisine sahip değildir. Anayasal güvence altına alındığı için sadece hukuka aykırı bir durumda değil aynı azmanda ahlaka uygun olmadığında da ihlal ortaya çıkmaktadır (Aydemir, 1997).

Tüm manevi kişilik değerlerine yönelik görsel medyada ihlal ortaya çıkabilse de manevi kişilik değerlerinden geleneksel medyada en çok ihlal edilen değer, itibar ve onurdur. Arslan'ın da belirttiği gibi itibar ve onur toplumun belirlediği genel kabul görmüş değer yargılarından geçerek ortaya çıkan tüm manevi kişisel değerleri oluşturmaktadır (Arslan M. , 2009, s. 42). Bu yüzden geleneksel medyada itibar ve onurunun zedelenmesi daha kolaydır. Örneğin ünlü bir oyuncunun film çekimi sırasında partnerinin yüzüne tokat attığı sahnenin gerçekmiş gibi gösterilmesi ve toplum tarafından olumsuz anlamda eleştirilmesi itibar ve onur değerinin zedelenmesine neden olmaktadır. Bu yüzden kişinin sahip olduğu toplum tarafından şekillenmiş sosyal itibar ve onurunda bir düşüş gerçekleşecektir (Esendal, 2017, s. 83).

Kişilerin sahip olduğu fiziksel özelliklerin olumsuz bir şekilde ve gizli kalmasını istedikleri hastalıklarının açıklanması da itibar ve onur zedelenmesi olarak kabul edilmektedir (Arslan M. , 2009, s. 43). Çünkü bu tür durumlar kişinin özel hayatlarına ilişkin özelliklerdir. Özel hayatın açığa çıkması hali de hukuka aykırılık teşkil edecektir.

İtibar ve onura yönelik gerçekleşecek bir ihlalin, medeni hukukun mu ceza hukukunun mu konusuna girdiğinin tespiti de önemlidir. Aydemir'e göre doğru olmayan bilgilerin yayılması, iftira atılması, hakaret edilmesi ceza hukukunun alanına girmektedir

(Aydemir, 1997, s. 82). Ancak bu gibi ihlalleri sadece ceza hukuku alanında değerlendirmek yerinde değildir. Çünkü ihlallerden sonra ortaya çıkacak zararların tazmini medeni hukuka ilişkindir. Ayrıca 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkındaki Kanun'un 8'inci maddesinde yer alan yayın hizmeti ilkelerine dair ihlalin gerçekleşmesi halinde de idari yaptırım mekanizması devreye girecektir.

Kişiye yönelik gerçekleştirilecek kötü sözler, hakaretler, toplum nezdinde aşağılayıcı bir duruma düşürmek her duruma göre ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Esendal'a göre bu gibi durumlarda çatışan iki değer bulunmaktadır: kişilik hakkı ve toplumsal faydadır (Esendal, 2017, s. 85). Toplumsal faydada amaç, toplumun haber alma hakkının önüne geçilmesinin engellenmesidir. Fakat basına ve halka tanınan haber alma özgürlüğü sonsuz bir yetkiye sahip değildir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982).

Geleneksel medyada gerçekleştirilecek onur ve itibar değerine yönelik ihlalin tespitinde hâkim, dürüstlük kuralını göz önünde bulundurarak ve orta zekâlı bir insanın algılama ve anlamlandırma seviyesinde bir karara varmaktadır (Esendal, 2017, s. 86). Toplum tarafından tanınan kişilere yönelik gerçekleştirilecek yayınlarda kamu yararının bulunduğu ölçüde eleştiri sınırları esnetilebilmektedir (Esendal, 2017, s. 91).

2.5.1.3. Ekonomik Kişiliğin İhlali

Ekonomik kişilik değerinin ihlali, kişinin mali alanında birtakım azalmalara neden olmaktadır. Arslan'a göre ekonomik kişilik değeri, hayatın gizli olan alanlarından ayrı olarak ele alınamamaktadır (Arslan M. , 2009, s. 53). Özellikle geleneksel medyada yer alan içerikler ekonomik kişisel değerin ihlalini ciddileştirmektedir. Örneğin, ulusal düzeyde pek çok şubeleri bulunan bir bankaya yönelik çıkan doğru olmayan geleneksel medyadaki bir habere göre müşteri sayısının azalması ekonomik değer ihlalidir.

Bu değer ihlalinin en çok ortaya çıktığı yer, geleneksel medyada yer alan reklamlardır (Arslan M. , 2009, s. 53). Reklamlar hem kişilerin hem de tüzel kişilerin tanıtıldığı ve kişilerin o alanlarda tüketime yönlendirildiği içeriklerdir. Reklamlarda kişinin ekonomik değeri izinsiz resminin ya da görüntüsünün kullanımı ile ortaya çıkabilmektedir. Örneğin bir araba markası ile sözleşme süresi dolan bir aktristin sözleşme devam ederken çekilen görüntülerinin sözleşme süresi dolduktan sonra da kullanılması mali anlamda zarara neden olacaktır. Tıpkı diğer kişilik değer ihlallerinde olduğu gibi burada ihlalin tespiti de hâkim tarafından karara bağlanacaktır.

Ekonomik kişisel değer ihlaline, kişinin mesleki alanına ilişkin yönelik saldırılar da dâhil edilmektedir (Arslan M. , 2009, s. 54). Bir film çekiminde oyuncular ile yönetmen arasında sık sık yaşanan kavgalara ilişkin görüntülerinin gizlice paylaşılması, o meslek alanında çalışanların bulundukları sektörden dolayı mesleki ve ekonomik durumlarını olumsuz etkileyecektir.

BÖLÜM 3

MAGAZİN VE GELENEKSEL MEDYA

Geleneksel medya araçlarından biri olan televizyon, 20'nci yüzyılda hayatın önemli bir parçası hâline gelmiş, yarattığı etki günümüze kadar azalarak da olsa devam etmiştir. Televizyonun bu denli hayatımıza girebilmiş olmasında şüphesiz ki sahip olduğu eğlendirme ve haber verme işlevinin etkisi büyüktür. Bu işlevlerin yerine getirilmesi için de magazin haberciliği kullanılmakta, magazin programları da sıklıkla ekrana getirilen bir tür olarak karşımıza çıkmaktadır.

Magazin programları, içerik itibari ile diğer içerik ve program türlerinden farklılaşıp ciddi olmayan ya da popüler meseleleri ele almakta ve böylece dikkat dağıtıcı bir görev üstlenmektedir (Kuyucu, 2015). Bu da magazin programlarının popülerliğini artırmakta, bu programları incelenmesi gereken bir tür hâline getirmektedir. Bu bölümde magazine ait kavramsal ve tarihsel çerçeve çizilip magazin programlarının ülkemizdeki konumu ele alınacaktır.

3.1. Magazin

Görsel, işitsel, yazılı medya ve özellikle son dönemlerle sıklıkla kullanılan internet platformları haberlerin topluma ulaştırılması için kullanılan araçlardır (Çetinkaya, 2020, s. 104). Bu araçlar içerisinden izleyicilere ve kullanıcılara pek çok içerik sunulmaktadır. Bunlardan birisi de magazin programlarıdır. Magazin programlarının içeriğini ve anlatısını ortaya koymak için magazin kavramının ve magazinin odaklandığı ünlü kavramının açıklanması, bu kavramların tespiti önemlidir.

Topbaş'ın tespitine göre magazin kavramının kökeni dilbilimsel açıdan Arapçaya dayanmakta ve mahzenler, eşya deposu anlamını taşımaktadır (Topbaş, 2021, s. 18). Fransızcada ise dükkân anlamına gelmektedir (Kavaklı, 1995, s. 48). İngilizce de ise magazin kelimesi hem dergi hem de depo anlamında kullanılmaktadır (Cambridge Dictionary, 2024). Ancak İngilizcede ünlülerin hayatlarını ve projelerini ele alan programlara magazin denilmemekte, onun yerine "*entertainment*" kelimesi kullanılmaktadır. Türkçede ise magazin kavramı, TDK'ya göre halk tarafından tanınmış kişilere ilişkin görsele yönelik haber ya da yorumlar olarak tanımlanmıştır (Türk Dil

Kurumu, 2023). Görüldüğü üzere magazin kavramı dilimizde diğer anlamlardan sıyrılarak farklı bir kavramsal anlam kazanmıştır.

Geleneksel medyada Baygal'a göre magazin, kişileri gündelik hayatın problemlerinden uzaklaştırmayı ve eğlence ile birlikte vaktin hoş geçmesini hedeflemektedir (Baygal, 2016, s. 150). Şahin'e göre ise magazin hoş vakit geçirmenin yanı sıra insanlarda ilgi uyandıran toplum tarafından ünlü olarak genel kabul görmüş kişilerin hayat ve görsellerine ilişkin izleyicilere sunulan ve dilinin kolayca anlaşılabilirliği ile ön plana çıkmış görsel medya içeriğidir (Şahin A. , 2019, s. 8). Çelik'e göre de magazin kavramı toplumu bilgilendirme amacından uzak olup keyif verme amacını taşımaktadır (Çelik, 2009, s. 73). Bal'a göre ise magazin haber içeriğinin ardındaki gerçekliği gizleyip kişilerin hoş vakit geçirmesine odaklanmaktadır (Bal, 2011, s. 120). Tanımlardan da görüleceği üzere magazin kavramı, izleyicileri eğlendirmeyi amaç edinmiştir. Bunu gerçekleştirirken de ünlü kişilerin hayatlarına ilişkin içeriklerini kullanmaktadır.

Magazin kişileri eğlendirme amacı güderken içerik olarak da çeşitli konulara yer vermektedir. Söğüt ve Şahin'e göre magazin içerikleri genel itibarı ile sansasyonel olaylar, spor ve seksten oluşmaktadır (Söğüt & Şahin, 2022, s. 34). Bal'a göre ise içerikler ünlülerin hayatlarına ilişkin dedikodularından, hayatlarından, sansasyonel eylem ve açıklamalarından, giyiminden kuşamından ve ilişkilerinden oluşmaktadır (Bal, 2011, s. 122).

3.1.1. Ünlü Kavramı

Ünlü kavramı, kişinin sevilip sevilmemesinden bağımsız olarak modern toplumun ayrılmaz ve etkileyici unsurlarından biri haline gelmiştir (Inglis, 2010). Tarih boyunca kişiler, toplum tarafından sevilen, desteklenen ya da sevilmeyen kişiler hakkında bilgi sahibi olmak istemiştir (Perelberg, 2022).

Ünlü kavramının varlığı aslında modern toplumda ortaya çıkan bir kavram değildir. Bu kavram Romalılardan itibaren kullanılan bir kavram olup Latincede şöhret anlamına gelen "*celebrem*" kökünden "*celebritas*" kelimesi türetilmiş olup Fransızcada "*célébré*" ve İngilizcede de "*celebrity*" olarak karşılık bulmuştur (Arık, 2013, s. 7). TDK'nda ise ünlü ve şöhret kavramları aynı anlamda kullanılmış olup toplum tarafından bilinen, tanınan kişi olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2023). Göral'a göre ünlü kavramı oyuncular, mankenler, şarkıcılar, yazarlar gibi mesleğe sahip ve toplumca tanınan kişiler (Göral, 2019); Akyazı'ya göre de toplumca genel kabul görmüş, tanınmış kişi olarak değerlendirilmektedir (Akyazı, 2020). Tüm bu tanımlardan yola çıkılarak bir ünlü tanımı yapılacak olur ise

günümüzde ünlü denilen kişi, belirli bir iş ya da etkinlik özelinde adını duyuran kişi olarak kabul edilmektedir.

Tarihsel süreç içerisinde "*celebrity*" kavramı, anlamsal açıdan birtakım dönüşümler yaşamıştır. "*Celebrity*" kavramı ilk kez 1380 yılında kullanılmış olup dini bir anlam yüklenerek, bir başka söylem ile ayin anlamında kullanılmıştır (Çoban, 2019, s. 34). 19. yüzyıldan itibaren ise bugünkü anlamı ile kullanılmaya başlanmıştır (Batur, 2020, s. 206). Günümüzde ise Göral'ın da belirttiği gibi genel olarak aktör ve aktrisleri, mankenleri vb. ifade etmektedir (Göral, 2019, s. 36).

Ünlü kültürü bir başka söylem ile bir kişinin ünlü olarak kabul edilip bu sıfat ile anılması, 16'ncı ve 17'nci yüzyıllarda politikacılara, filozoflara, sanatçılara ve oyun yazarlarına duyulan merak üzerinden şekillenmiştir (Perelberg, 2022). Ancak bu durum yazılı basın ve dergiler üzerinden ilerlemiştir. 18'inci ve 19'uncu yüzyıllarda Londra'daki seçkinlerinin yanı sıra sosyalleşme sezonunun skandallarını ve hikâyelerinin ele alındığı bir ünlü magazini oluşmuştur (Marcus, 2019). Böylece ünlü fikri entelektüellerin yanı sıra aristokrasiyi de içerecek şekilde değişmiştir. Bu durum da magazin sayfalarının Londra'da yaygın bir şekilde okunmasına ve toplumun önde gelen şahsiyetlerin okuyucuların hayatlarına girmesine izin vermesine neden olmuştur (Perelberg, 2022). Kişinin ünlü olarak kabul edilip bu sıfat ile anılmasını asıl yükselten neden magazin programları ve paparazziler olmuştur (Marcus, 2019). Magazini meslek edinen kişilerin ortaya çıkması ve magazine yönelik talebin artması ile ünlü kişilerin rızası aranmaksızın günlük yaşamları ve nerede oldukları hakkında bilgi edinebilmesi nedeniyle ünlüleri daha da erişilebilir hale getirmiştir (Perelberg, 2022).

Kişi ünlü olma sıfatını ve ismini yapmış olduğu meslekten veya işten dolayı toplum nezdinde duyurmaktadır. Ancak Arık'ın da belirtmiş olduğu gibi kişinin yaptığı iş ya da meslek tek başına ünlü olmayı ifade etmeyeceği gibi kişinin fiziksel ve manevi tamlığı da ünlü olmaya dâhil edilmelidir (Arık, 2013, s. 11). Bu yüzden ünlü kişi her yönü ile toplum tarafından olumlu ya da olumsuz yönden merak edilen bir unsur olarak toplumda yerini almıştır.

Batur'un ifade ettiği gibi teknolojinin gelişip iletişim araçları üzerinde etkili olmaya başlamasıyla ünlü kavramı önce yazılı basında fotoğraflar üzerinden şekillenmeye başlamışsa da televizyonun yaygınlaşması ile birlikte videolar ile toplumsal yaşamda yer elde etmiştir (Batur, 2020, s. 206). Bu yaygınlaşma hem ünlü kabul edilen kişilerin sayısının artmasına hem de bu kişilerin görünürlüğünün artması nedeniyle bu kişilerin hayatlarına duyulan merakın artmasına neden olmuştur.

Televizyon kullanımının yaygınlaşması Göral'ın da ifade ettiği üzere ünlü olarak kabul edilen kişilerin tanınmasını sağlamıştır (Göral, 2019, s. 38). Arık'a göre televizyonun yaygın bir iletişim aracı olarak kullanıldığı dönemlerde ünlü kişilere ulaşım magazin programları özelinde yaygınlaşıp şekillenmiştir (Arık, 2013). Magazin ve magazin programları oyuncu, yazar, sporcu gibi anılan mesleklere sahip kişilerin ekranda görünürlüğünü arttırmada önemli bir araç olarak kullanılmıştır. Her ne kadar magazin veya magazin programları kişileri yapmış oldukları iş ya da meslekten dolayı ünlü olarak kabul ettirse de Çoban'ın da belirttiği gibi her kişi kalıcı olarak ünlü sıfatını koruyamamaktadır (Çoban, 2019, s. 37).

3.1.2. Magazinin Tarihçesi

Magazinin tarihi ise çok eskiye dayanmamaktadır. Matbaanın Avrupa'da yaygınlaşmasıyla birlikte dergi yayıncılığı alanında başlayan rekabet, okuyucuların ilgisini çekecek, merak unsurunu ön plana çıkaracak içeriklerin kullanılmasına neden olmuştur (The University of Minnesota Libraries , 2024). İlk magazin basını Avrupa'da ortaya çıkmış, ardından ABD'ye doğru yayılmıştır (Şahin A. , 2019, s. 11).

Magazinin günümüz anlamı ile kullanılmasının başlanması 19'uncu yüzyılın ilk yarısına ve özellikle Sanayi Devrimi sonrası gelişen ve değişen toplumsal yapıya dayanmaktadır (Bal, 2011, s. 122). Sanayi Devrimi, günümüz toplumunu şekillendirecek yığın üretim ve tüketim mantığını geliştirmiştir. Yığın üretim, beraberinde yığın tüketimini de toplum genelinde yaygınlaştırmıştır. Üretim ve tüketim halinin yaygınlaşması televizyonda yer alan içeriklere de etki etmiştir. Televizyonda magazin kültürü, ünlü kişilerin iş ve özel hayatlarına ilişkin üretilen içeriklerin hızlı tüketilmesi sonucu oluşmuştur.

Soygüder'in tespitine göre magazin kavramı ilk önce 18'inci yüzyılda İngiltere'de Gentleman's Magazine adlı dergi ve 19'uncu yüzyılda Fransa'da Le Magazin Pittoresque adlı dergi ile kullanılmaya başlanmıştır (Soygüder, 2003, s. 77). Gentleman's Magazine adlı derginin önemi bugünkü magazin anlamının ilk adımı olmasıdır (Şahin A. , 2019, s. 11).

Osmanlı Devleti'nde ise ilk magazin dergileri Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte gerçekleşen yenilikler sonucunda ortaya çıkmış; Cumhuriyet'in ilanından sonra 1950'lerden itibaren magazin sanatsal etkinlikler içinde toplumda karşılık bulmuştur (Kuyucu, 2015, s. 448).

3.1.3.1. Osmanlı Devleti'nde Magazin

Osmanlı Devleti'nde de magazin basını dergicilik ile ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Özellikle Meşrutiyet'in ilanından sonra magazin kavramı toplumda yer bulmaya başlamıştır (Kuyucu, 2015, s. 461). 1873 yılında yayınlanan Cüzdan, ilk magazin dergisi olarak kabul edilmektedir (Topbaş, 2021, s. 22). Ardından 1897 yılında çıkarılan Haftalık Malumat adlı dergi ve 1908 yılında ilk basımını gerçekleştiren Resimli Kitap dergisi de magazin anlamında Osmanlı Devleti döneminde çıkarılan dergiler arasında yer almaktadır (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 53).

Osmanlı Devleti'nde magazin çok fazla gelişme olanağı bulamamış, yazılı basın ile sınırlı kalmıştır. Birinci Dünya Savaşı ile birlikte kullanımı yaygınlaşmaya başlayan radyo, Osmanlı Devleti'nde öncelikle savaşta haber alma aracı olarak kullanılmıştır. (Kuyucu, 2015). Kurtuluş Savaşı'nda da benzer bir kullanım alanı görülmüştür. Olağanüstü bir dönem olduğu için magazine bu dönemlerde yer verilmemiştir.

3.1.3.2. Cumhuriyet Sonrası Magazin

Cumhuriyetin ilanından 1950'lere kadar magazin basını, Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi dergiler ile sınırlı kalmıştır. 1950'li yıllara gelinceye dek toplum tarafından sevilen kişilerin iş ve özel hayatlarına ilişkin basılı bir magazin ortamı oluşmuştur (Kuyucu, 2015, s. 452).

1923'te Cumhuriyet ile birlikte başlayan Batılılaşma süreci basın alanında da etkili olmuştur. Özellikle toplum içinde sık karşılanmayıp merak unsuru uyandıran, toplumca kabul edilen kişilerin hayatlarına ilişkin bir magazin anlayışı gelişmiş ve magazin basını, toplumsal inkılapların ve yeniliklerin yayılmasını destekleyen bir özelliğe sahip olmuştur (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007). Bu durum İkinci Dünya Savaşı'na kadar devam etmiştir.

1940 ile 1950 arası dönemde İkinci Dünya Savaşı'nın da etkisi ile magazin basını siyasi ve ekonomik olaylardan uzaklaşıp aktrislere yer verir hâle gelmiş ve 1948'de basılmaya başlayan Hürriyet Gazetesi magazinsel anlamda içerikler üretmeye başlamıştır (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 53). Bir başka söylem ile toplumda etkisini süren karamsar hava, magazin ve komedi dergileri ile aşılmaya çalışılmıştır (Şahin A. , 2019, s. 16). 1950'li yıllarda magazin basını, günümüzdeki halinden oldukça farklı olup daha çok sanatsal ve edebi yönü ile ortaya çıkmıştır. Ancak bu dönemde de magazin, yazılı basın

üzerinden ve özellikle gazetelerle var olmaya devam etmiştir (Çelik, 2009, s. 74). 1950'lerde başlayan toplumsal dönüşüm 1960'lı yılların şekillenmesini sağlamıştır.

1960'larda çok partili siyasal yaşamın da etkisi ile başlayan toplumsal dönüşüm, magazin basınını beğenilen olaylar ve kişiler ekseninde geliştirmiştir (Kuyucu, 2015, s. 449). Bu gelişim ile birlikte magazin kavramı da toplumsal hayatta yaygınlaşmaya başlamıştır (Antlı, 2015, s. 30). Özellikle 1961 Anayasası'nın özgürlükçü yaklaşımı, magazin basınının daha cesur davranmasına ve kadınların görsellerinin çıplak olarak gösterilmesine olanak tanımıştır (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 54). Bu durum da özellikle sinema sanatçılarının özel hayat ve görsellerine dair paylaşımlarının çoğalmasına neden olmuştur (Topbaş, 2021, s. 22).

1970'li yıllar televizyonun hane içine girdiği ve buna yönelik içerik talebin arttığı yıllar olmuştur. Bu durumun etkisi ile magazin kavramı, evlere artık görsel medya aracılığı ile girmeye başlamıştır. 1970'lerden itibaren toplumun dönüşmesinden dolayı gece hayatına ve buna ilişkin habere ve görüntülere yer verilse de eski magazin anlayışından tam bir kopuş sağlanamamıştır (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 53). Bu yüzden 1970'li yıllarda Türkiye'de yaşanan siyasi karışıklık nedeni ile magazin basını sanatsal ve edebi yönü ile kendini var etmeye devam etmiştir (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 54).

1980'lerde başlayan liberal politikalar ülkemizde geç etki doğurduğu için 1980'li yılların başları magazin açısından sanat alanında sınırlı kalmıştır. Siyasi haberlerden çok magazin basınına yer verilmiş ve yeni bir anayasanın kabul edilmesi ile birlikte başlayan liberalleşme süreci, 1980'li yıllar magazini açısından oldukça açık saçık bir magazinciliğin benimsenmesine yol açmıştır (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 54). Bu magazincilik anlayışı önce yazılı ardından da görsel basında kendini göstermeye başlamıştır. Bu dönemin magazin açısından en büyük özelliği ünlülerin özel hayatlarının kolaylıkla görsel basın önünde paylaşılabilirliğinin artmasıdır (Şahin A. , 2019, s. 20). Böylece magazin kavramı, önceki dönemlere göre farklılaşıp toplum tarafından daha da ilgi çekici bulunur hale gelmiştir.

1990'lı yıllarda ise Türkiye Radyo Televizyon Kurumu dışında özel kanalların da yayın hayatına başlaması program türlerini ve yayın içeriklerini hem çeşitlendirmiş hem de rekabetin artmasına neden olmuştur. SHOW TV'nin yayın hayatına başlaması ile görsel medyada günümüz anlamı ile gerçekleştirilen ilk magazin programı olan "*Çok Özel*" ekranlara getirilmiştir (Büyükbaykal & Büyükbaykal Ilgaz, 2007, s. 56).

2000'li yıllarda ise neredeyse her televizyon kanalında magazin programlarına yer verilmeye başlanmıştır. Bu yıllarda magazin programları ile eğlence ve yarışma programları iç içe geçmiş ve magazin televizyon programlarının içerisinde sıklıkla yer almaya başlamıştır (Şentürk, 2013, s. 8).

Magazin algısı yıllar içinde değişip dönüşse de ilgi çekici olma özelliği her dönemde canlı tutulmuş ve önce okuyucular sonra da izleyiciler tarafından talep edilen bir içerik olmuştur. Bu içerik magazin programlarının günümüze kadar gelmesine ve popülerliğini korumasına neden olmuştur.

3.2. Magazin Programları Çerçevesinde Basın Özgürlüğü ve Özel Hayatın Gizliliğinin İhlali

Toplum kurallarını devlet eli ile düzenleyen hukuk bilimi, sınırları ile kurallaştırılmıştır. Her hakkın ve özgürlüğün kendine ait sınırları bulunmaktadır. Basın özgürlüğünün sınırını da kişilik hakkına aykırı bir şekilde gerçekleşen işlem ve eylemler oluşturmaktadır (Canbolat & Gönül Koşar, 2020, s. 259).

Magazin programları, toplum tarafından kabul görmüş ünlü kişilere dair haber ve içerik üreten bir konuya sahip olduğu için basın özgürlüğünün bir parçası olarak kabul edilmektedir. Ancak magazin programlarının içerikleri, basın özgürlüğünün sınırının aşılmasına ve bir başka söylem ile kişilik hakkının ihlalinin gerçekleşmesine daha kolay olanak sağlamaktadır.

3.2.1. Basın Özgürlüğü ve Magazin Programı

Basın özgürlüğü Büyükbaykal'a göre iletişimimin özgür olmasını (Büyükbaykal, 2012), Akarcalı'ya göre fikirlerin basın aracılığı ile kamuoyuna duyurulmasını (Akarcalı, 1989) ve Ulutürk'e göre ise haberleşme özgürlüğü olup görsel ve işitsel medya araçlarınca düşüncelerin aktarılmasını ifade etmektedir (Ulutürk, 2018). Doğan'a göre de düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün bir görünümü ve bu hakkın kullanılmasındaki bir araçtır (Doğan, 2014). Tüm bu tanımlar ışığında basın özgürlüğü radyo, televizyon, gazete, dergi ve internet gibi medya araçları ile iletişimin kurulmasını ifade etmektedir.

Basın özgürlüğü, 1982 Anayasası'nın 28'inci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre basın özgür olup sansür mekanizması ile engellenememektedir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Basın özgürlüğü sadece Anayasa'da değil, kanun koyucu tarafından 5187

Sayılı Basın Kanunu'nda da düzenleme alanı bulmuştur. Basın Kanunu'nun 3'üncü maddesinde basının özgürlüğüne vurgu yapılmış olup Anayasa'da yer alan sınırlara da yer verilmiştir (Basın Kanunu, 2004). Ancak basın özgürlüğünün tartışmaya açık olmaması hali sınırsız olduğu anlamına gelmemekte ve bu özgürlüğün sınırını devletin güvenliği, bağımsızlığı ve bütünlüğü oluşturmaktadır (Doğan, 2014).

Basın özgürlüğü, sadece yazılı basın için geçerli değil aynı zamanda televizyonda yer alan içerikler için de geçerlidir. Magazin programları da basın özgürlüğünden içerik oluşturma açısından faydalanmaktadır. Ancak magazin programlarında magazin haberlerine yönelik basın özgürlüğünün sınırının tespiti önem kazanmaktadır. Magazin programlarında yer alan içerikler esas alındığında Doğan'ın ifadesine göre haber verme hakkının kullanılması, basın özgürlüğü için hukuka uygunluk hali yaratmaktadır (Doğan, 2014, s. 486). Basın özgürlüğü çerçevesinde magazin programlarındaki içeriklerinin haber verme hakkından hukuka uygun bir şekilde yararlanabilmesi için kamu yararının, haberin var olması ve geçerliliğini koruması, haberin içeriği ile aktarımının orantılı olması gerekmekte ve birinin eksikliği durumunda hukuka aykırılık meydana gelecektir (Doğan, 2014). Ancak bu şartların hukuki açıdan doğru tespit edilmesi önem taşımaktadır. Özellikle kamu yararı ile kişinin özel yararı arasındaki ayrımın belirlenmesi gerekmektedir.

Kamusal ve özel faydanın tespitinin gerekliliği magazin programlarında yer alan ünlülere ilişkin haberler için de geçerlidir. Acabey'e göre magazin içeriğini oluşturan bir haber ya da ünlü kişilere yönelik oluşturulan magazin içeriklerinde onur ve itibar zedelenmesi veya özel hayata müdahale edilmesi durumunda kamu yararı ve diğer özellikler de tam ise hukuka uygunluk hali doğacaktır (Acabey, 2013). Ancak kişilerin ve özellikle ünlü kişilerin özel hayatları ile ilgili içeriklerin magazin programlarında kendilerinden habersiz ya da haberleri olup da rıza göstermedikleri durumlarda yer verilmesi hali kamusal yarardan uzak olup özel yarar öne çıkmaktadır. Böyle bir durumda kişilik hakkı ve özellikle özel hayatın gizliliği ihlal edilmektedir.

3.2.2. Özel Hayatın Gizliliği ve Magazin Programı

Özel hayat, kişilik hakkının manevi boyutunu oluşturmaktadır. Ünlü kişiler kendilerine ait olan ve üçüncü kişiler tarafından bilinmesini, duyulmasını ve yayılmasını istemedikleri bilgilerin özel yaşantılarında kalmasını hukuken hem tanınması hem de korunması hakkına sahiptir. Ancak neyin özel hayat neyin kamuya açık hayat olduğunun tespiti ünlü kişiler açısından önemlidir.

Aleni ve toplumdaki kişiler tarafından bilinen olayların gerçekleştiği yaşam alanına ortak yaşam alanı denilmektedir ve ortak yaşam alanında gerçekleşen iş ve eylemlerin magazin programlarında yer verilmesi hukuka aykırılık teşkil etmemektedir (Börü, 2017). Çünkü ünlü kişiler, toplumda bilinir olmayı tercih etmektedir. Örneğin ünlü bir şarkıcının parkta köpeği ile oyun oynarken görüntülerinin magazin programlarında gösterilmesi durumunda kişinin ortak yaşamın gerçekleştiği bir alanda yer aldığı için bunun haber yapılması hukuken özel hayatın gizliliği olarak nitelendirilmemektedir.

Magazin programları ünlülerin iş ve özel hayatları ile daha yakından ilgilenmektedir. Bu yüzden ünlü kişiler açısından özel hayatın belirlenmesi önemlidir. Özel hayat kişilerin ailesini, inancını, cinsel yönelimini, hayat tarzını veya zevklerini kendilerinin belirlediği kişiler ya da çevre ile paylaşmasını ifade etmektedir (Korkmaz B. , t.y.). Börü'ye göre ise özel hayat, toplum tarafından güncel bir şekilde bilinmesinin arzulanmadığı iş ve eylemlerden oluşmaktadır (Börü, 2017, s. 257). Bellican hane dışında kalan alanların da özel hayata dâhil edilebileceğini ve ünlü bir kişinin şüphesiz bir şekilde sosyal ortamlardan kaçınmasının ya da yalnız kalmayı açık ya da zımni bir şekilde belirtmesinin özel hayatın kapsamında yer aldığını belirmiştir (Bellican, 2010). Doktrinde ünlü kişilerin özel hayatlarının paylaşılmasının geniş mi dar mı ele alınacağı konusunda ortak bir görüş bulunmamaktadır. Yaygın görüşe göre ünlü kişilerin özel hayatları diğer kişilere göre daha dar olarak ele alınmalı; çünkü ünlü kişiler toplum tarafından tanınmayı istemektedir (Börü, 2017). Göçgeldi'nin ifadesine göre de toplum tarafından ünlü olarak kabul edilen kişilerin özel hayatlarının geniş bir şekilde yorumlanmaması, aksine dar bir şekilde ele alınması gerekmektedir; çünkü bu kişiler toplumda bulunanlar tarafından ilgi çeken özelliklere sahiplerdir (Göçgeldi, 2020, s. 9). Ancak magazin programlarında ünlü kişilerin özel hayatlarına müdahale edilip edilmediği her magazin haberine göre ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Ayrıca ünlü kişilerin özel hayatlarına yönelik gerçekleştirilecek magazin içeriğinde kişisel menfaatin söz konusu ise özel hayatın ihlali söz konusu olacaktır (Göçgeldi, 2020). Bu yüzden ünlü kişilere magazin programlarında içerik olarak verilirken özel hayatlarının her durumda göz önünde tutulması gerekmektedir. Aksi halde hukuka aykırı magazin içeriği oluşturulacaktır. Bir başka söylem ile ünlü kişilerin özel hayat kavramının magazin programlarında yer alan içerikler ile dar bir şekilde ele alınması, ünlülerin özel hayatlarının gizliliğinin korunmayacağı anlamına gelmemektedir.

Kendi olabilme, diğer kişiler ile sosyalleşme, fiziksel ve manevi bütünlüğe saygı ve kendisi olarak yaşayabilme hakkı özel hayatın içine yer alan haklardır (Göçgeldi, 2020, s. 6). Magazin programları genel olarak özel hayatların, izleyiciler tarafından merak edilen bir

unsur olmasından dolayı içeriklerinde özel hayatlara sıklıkla yer vermektedir. Ancak magazin içeriklerinin oluşturulmasında merak unsurunun giderilmesi amaçlanırken ünlü kişilerin özel hayatlarının ihlal edilmemesine dikkat etmek gerekmektedir.

Özel hayatın gizliliği kavramı 1982 Anayasası'nın 20'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre kişi özel hayata ve aile hayatına saygı duyulması ve bunlara dokunulmaması hakkına sahiptir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Özel hayatın gizliliği sadece kurucu yasada düzenlenmemiştir. Özel hayatın gizliliğinin ihlali 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK)'nda suç olarak belirlenmiştir. TCK'nın 134'üncü maddesinde özel hayatın gizliliğinin ihlal edilmesi halinde verilecek ceza türü hapis olarak bahsedilmiştir. Kanunun lafzına göre her kimin özel hayatı ihlal ediliyorsa bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. Özel hayatın gizliliği görüntü ya da seslerin kayıt altına alınması yolu ile ihlal ediliyor ise ceza bir kat artırılmaktadır. Maddenin ikinci fıkrasında ise kişilerin özel hayatlarına ilişkin görüntülerin ya da seslerin hukuka uygun olmayan bir şekilde toplum tarafından bilinmesine neden olan kişi iki ile beş yıl arasında hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. Ayrıca basın ve yayın yolu ile özel hayatın toplum tarafından bilinmesi amacı ile yayımlanması durumunda iki ile beş yıl arası hapis cezası öngörülmüştür.

Özel hayatın gizliliği sadece genel yasalarla değil özel yasalarla da koruma altına alınmıştır. 6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde yer alan yayın hizmet ilkeleri hem medya hizmet sağlayıcılarına yönelik hem de kamusal sorumluluk amacı ile kapsamlı bir şekilde oluşturulup kanunlaştırılmıştır. İlgili Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının ç bendinde de özel hayata ilişkin düzenleme bulunmaktadır (6112 Sayılı Kanun, 2011). Bentte insan onuruna aykırı davranmaya, özel hayatın gizliliğine saygılı olmamaya, eleştiri sınırının iftira, küçük düşürücü ya da aşağılayıcı bir şekilde aşılmasına yayın hizmetlerinde yer verilmeyeceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme kişilik hakkının korunması üzerinde şekillenmektedir. Magazin programlarının merak unsurunu izleyicide canlı tutma amacı ile içerik oluşturması ise genel olarak 8'inci maddenin birinci fıkrasının ç bendine yönelik ihlali oluşturmaktadır.

3.3. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Denetimi ve Yaptırım Türleri

RTÜK, 1982 Anayasası'nın 133'üncü maddesinde düzenlenmiş olan bağımsız idari bir otoritedir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). İlgili madde uyarınca radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenleme ve denetleme yetkisi RTÜK'e verilmiştir. Üst Kurulun

kuruluşu, görev ve yetkileri, üyelerinin nitelikleri, seçim usulleri ve görev sürelerini düzenlemek amacıyla 3 Mart 2011 tarihinde 6112 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmiştir. 6112 sayılı Kanun'la birlikte RTÜK, radyo ve televizyon yayıncılığının yanı sıra isteğe bağlı yayın hizmetlerini de görev alanına dâhil edip 1982 Anayasası tarafından koruma altına alınan ifade ve haber alma gibi temel hürriyetleri esas alan düzenleyici ve denetleyici bir otorite olarak kabul edilmiştir (6112 Sayılı Kanun, 2011).

2014 yılının Şubat ayında RTÜK tarafından yayımlanan Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırma isimli çalışmada haber, kültür programları, eğitim programları, drama gibi pek çok program türüne yer verilmiş ve magazin programları da eğlence programlarının bir alt başlığı olarak belirlenmiştir. Buna göre eğlence programları izleme süresi boyunca keyif verme amacını güden programlar olurken magazin programları da hem haber hem de tahlil niteliğinde magazine dair konuların ele alındığı programlar olarak tanımlanmıştır (RTÜK, 2014, s. 16).

Özellikle gündüz kuşağının ayrılmaz bir parçası haline gelen magazin programları, kamusal sorumluluk amacı ile 6112 Sayılı Kanun kapsamında denetlenmektedir. Bu yüzden magazin programlarının içeriklerinde ilgili Kanun'un 8'inci maddesinde belirlenen yayın hizmetleri ilkelerine göre RTÜK, denetim mekanizması olarak yayınları incelemektedir.

3.3.1. Kişilik Haklarının İhlaline Yönelik RTÜK'ün Denetim Mekanizması

6112 Sayılı ile radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi görevi RTÜK'e verilmiştir. RTÜK, 6112 sayılı Kanun'unda verilen yetkiler çerçevesinde magazin programlarını hukuki açıdan uygunluğunu denetleme yetkisine sahiptir.

6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasında *"Medya hizmet sağlayıcılar, yayın hizmetlerini kamusal sorumluluk anlayışıyla bu fıkrada yer alan ilkelere uygun olarak sunarlar."* hükmü yer almaktadır (6112 Sayılı Kanun, 2011). Medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar 8'inci madde de yer alan ilkelere uygun şekilde yayınlarını yapmak zorundadır.

Kişilik haklarının korunması kapsamında 8'inci maddede yer alan ilkeler incelendiğinde, kişilik haklarına yönelik saldırıların ihlal olarak değerlendirilmesine neden olabilecek birçok madde olduğu görülmektedir. Bunlar;

b) Irk, dil, din, cinsiyet, sınıf, bölge ve mezhep farkı gözeterek toplumu kin ve düşmanlığa tahrik edemez veya toplumda nefret duyguları oluşturamaz.

ç) İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez.

e) Irk, renk, dil, din, tabiiyet, cinsiyet, engellilik, siyasî ve felsefî düşünce, mezhep ve benzeri nedenlerle ayrımcılık yapan ve bireyleri aşağılayan yayınları içeremez ve teşvik edemez.

ğ) Çocuklara, güçsüzlere ve engellilere karşı istismar içeremez ve şiddeti teşvik edemez.

ı) Tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerini esas almak ve toplumda özgürce kanaat oluşumuna engel olmamak zorundadır; soruşturulması basın meslek ilkeleri çerçevesinde mümkün olan haberler, soruşturulmaksızın veya doğruluğundan emin olunmaksızın yayınlanamaz; haberin verilişinde abartılı ses ve görüntüye, doğal sesin dışında efekt ve müziğe yer verilemez; görüntülerin arşiv veya canlandırma niteliği ile ajanslardan veya başka bir medya kaynağından alınan haberlerin kaynağının belirtilmesi zorunludur.

o) Kişi veya kuruluşların cevap ve düzeltme hakkına saygılı olmak zorundadır

r) Kişileri fal veya batıl inançlar yoluyla istismar edemez.

s) Toplumsal cinsiyet eşitliğine ters düşen, kadınlara yönelik baskıları teşvik eden ve kadını istismar eden programlar içeremez, hükümleridir (6112 Sayılı Kanun, 2011).

Magazin programları özelinde incelendiğinde, ç bendinde yer alan "*İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez*." hükmünün; o bendinde yer alan "*Kişi veya kuruluşların cevap ve düzeltme hakkına saygılı olmak zorundadır.*" hükmünün ihlale daha açık olduğu görülmektedir.

Yayınlar, 6112 sayılı Kanun'unda yer alan ilkeler bağlamında Üst Kurul uzmanlarınca takip edilmekte, Kanun hükümlerine aykırı yayınlar için rapor düzenlenmektedir. Bu raporlar ve yayın kopyaları Üst Kurul tarafından değerlendirilerek gerekli görüldüğünde müeyyide uygulanmasına karar verilmektedir.

3.4. Magazin Programları Özelinde Cevap ve Düzeltme Hakkı

Cevap ve düzeltme hakkı, ilke olarak kişinin sahip olduğu bireysel koruma yollarından biri olup köken itibari ile Arapçada yalanlama anlamına gelen tekzip kelimesinin karşılığı olarak benimsenmiştir (Baytar, 2006). Bu temel hakkın özünü gerçek ya da tüzel kişilerin kendileri hakkında basında yer alan içeriklerin düzeltilmesi için kişinin kendisini açıklaması ya da haklarında doğru olmayan ifadelerin düzeltilmesi oluşturmakta ve belirli bir süre ya da dönem yayınlanan programlar için geçerli bir haktır (Ongun, 2012).

Cevap ve düzeltme hakkı 1982 Anayasası'nın 32'nci maddesinde düzenlenmiş olup hükme göre bu hakkın kullanılabilmesi için basın aracılığı ile kişiye yönelik yapılan gerçek dışı ya da itibar ve onuru zedeleyen içeriklerin bulunması gerekmekte ve hakkın kullanımı yayınlanmaz ise yargı organı tarafından yayınlanıp yayınlanmayacağına karar verilmektedir (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982). Ayrıca 6112 Sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde de özel ve detaylı olarak bu hak düzenlenmiştir (6112 Sayılı Kanun, 2011).

6112 Sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde cevap ve düzeltme hakkı kişilere yönelik gerçekleştirilen onur ve itibar zedeleyici ya da gerçeğe uygun olmayan yayın içeriklerinin televizyon programlarında yayınlanması durumunda tanınan bir haktır (6112 Sayılı Kanun, 2011). Böyle bir durumda kişi, altmış gün içinde hukuka uygun bir şekilde düzeltme ve cevap hakkını kullanabilmektedir. Cevap ve düzeltme yazısı medya hizmet sağlayıcısına gönderilir ve medya hizmet sağlayıcısı da yedi gün içinde yayınlamakla mükelleftir. Düzeltme ya da cevap yazısına, yazıya konu olan yayında açıkla yer verilmelidir. Ancak bazı durumlarda programa ara verilebilmekte ya da program yayından kalkabilmektedir. Böyle durumlarda yedi gün içinde yazıya konu olan yayının saatinde paylaşılması gerekmektedir.

6112 Sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin devamında cevap ve düzeltme yazısı yedi gün içinde yayınlanmayabilmektedir. Böyle bir durumda kişi, cevabın yayınlandığı günden itibaren on gün içinde sulh ceza mahkemesinden hukuka uygun bir şekilde cevap ve düzeltme yazısının yayınlanmasını isteyebilmektedir. Karar, duruşma yapılmadan üç gün içinde verilir ama bu karara karşı yedi gün içinde asliye ceza mahkemesine itiraz hakkı saklı olup asliye ceza mahkemesinin verdiği karar kesin hüküm niteliğindedir. Maddenin altıncı fıkrasında ise kişilik hakkına yönelik cevap ve düzeltme hakkı düzenlenmiştir. Fıkra hükmüne göre televizyonda kişilerin kişilik hakkının ihlal edilmesi durumunda ortaya çıkan maddi ve manevi zararlardan medya hizmet sağlayıcı kuruluş ile programın yapımcısı müştereken ve müteselsilen sorumludur (6112 Sayılı Kanun, 2011).

Magazin programlarında yer alan içerikler, merak unsuruna yönelik oluşturulduğu için kişilerin sahip olduğu kişilik hakkın ihlal edilmesi durumunda hakkı ihlal edilen kişinin bu hakkı kullanmasının engellenmemesi gerekmektedir (Ongun, 2012). Magazin içerikleri ünlü kişilere dair doğru olmayan ya da itibar ve onur zedeleyici içeriklerine sahip ise 5187 Sayılı Basın Kanunu'n 14'üncü maddesinde de yukarıdaki düzenlemelerden farklı olarak zarar gören kişi yayın tarihinden başlayarak iki ay içinde sorumlu müdüre içerikte yer alan magazin haberinden uzun olmayacak şekilde düzeltme ya da cevap metnini iletmekle ve sorumlu müdür de metni değiştirmeden yayımlamak ile yükümlüdür (Basın Kanunu, 2004).

Ünlü kişiler özelinde geleneksel medyada yer alan magazin programları basın özgürlüğü çatısı altında izleyicilere haber içeriği sunmaktadır. Ancak oluşturulan magazin içeriklerinin haber alma hürriyetini aşıp ve özellikle özel hayatın gizliliğini ihlal edebilecek bir boyutta sunulmaması birtakım hukuka uygun olmayan halleri de beraberinde getirmektedir. Çalışmanın bir sonraki bölümünde ikinci ve üçüncü bölümlerde oluşturulan kavramsal çerçeve üzerinden örneklem olarak seçilen magazin programları kişilik hakkı kavramı ile değerlendirilecektir.

BÖLÜM 4

MAGAZİN PROGRAMLARI VE KİŞİLİK HAKKI İHLALLERİ

4.1. Geleneksel Medyada Yer Alan Magazin Programları ve Kişilik Hakkının İhlali

Geleneksel medya aracı olan televizyon kanallarında yer alan magazin programları günümüzde gündüz kuşağının bir parçası haline gelmiştir. İzleyicilere ünlü kişilere dair her türlü bilginin paylaşıldığı magazin programlarında kişilik hakkının ihlal edilip edilmediği, edildiyse hangi açıdan ihlal edildiğine dair tespitin yapılabilmesi için aşağıda yer alan programlardaki içerikler incelenecektir.

4.1.1. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa isimli program TV8 logolu kanalda yayımlanan bir magazin programıdır. 2007 yılından itibaren çeşitli kanallarda farklı adlar ile yayın hayatına devam etse de 13 Ocak 2022 tarihinden itibaren TV8 logolu kanalda yayınlanmaya başlamıştır. Program, TV8 logolu kanalda ekranlara getirilirken yaz aylarında yayına ara verip güz döneminde yeniden yayınlarına devam etmiştir.

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa isimli magazin programı magazin haberi içeriklerini oluştururken hem geleneksel haber alma yöntemleri olan kamera ve fotoğraf makinelerinden hem de sosyal medyadaki paylaşımlardan yararlanmaktadır. Ayrıca program süresince magazin haberlerinin yanı sıra magazin haberlerinin içeriğine yönelik yorumlara da yer verilmektedir.

Sunusunu Müge Dağıstanlı Erdoğan ile Gülşen Yüksel Salt'ın birlikte yapmaktadır. İkili ekranlarda yaz ayları hariç hafta içi her gün saat 8:30'da başlayıp 10:00'da sona erecek şekilde yer almıştır. Programa sıklıkla toplum tarafından geçmişte ya da günümüzde ünlü olarak kabul edilmiş kişiler katılmıştır. Ancak 2024 yılından itibaren Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa isimli program, Gülşen Yüksel Salt'ın programdan ayrılması üzerine yayın hayatına son vermiştir.

4.1.1.1. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 17 Ocak 2023 Tarihli Bölüm

17 Ocak 2023 tarihli Salı gününde yayımlanan program sabah saat 8:30'da yayınlanmaya başlamıştır. Programa Nihat Doğan telefon ile katılırken Ezgi Sertel stüdyoda sunucularla birlikte yayında yer almıştır (Tanyolaç, 17.01.2023).

Programda gündemde yer alan magazin haberlerine yer verilmiştir. Programın 47'inci dakikasından itibaren "Magazin dünyasından en sıcak haberler 2. Sayfa'da!" başlığı altında magazin turuna yer verilmiştir. Magazin turu öncelikle merak uyandırma amacı ile konu başlıklarının kısa bir şekilde gösterilmesi ile başlamıştır. Konu başlıkları hızlıca gösterildikten sonra sırası ile magazin haberlerine geçilmiştir. Programın 48'inci dakikasında Hülya Avşar'ın kızı Zehra Çilingiroğlu'nun doğum gününü kutlamak için katıldıkları yemek sonrasına dair görüntülere yer verilmeye başlanmıştır. Görüntüler ekrana verilirken dış ses "Hülya Avşar, kızı Zehra Çilingiroğlu'nun yeni yaşını kutlamak için bir yemek verdi. O davette eski eşi Kaya Çilingiroğlu ile Zehra Çilingiroğlu'nun yeni sevgilisi de vardı." açıklamasında bulunmuştur. Ardından Hülya Avşar ve Kaya Çilingiroğlu'nun röportajına yer verilmiştir.

Zehra Çilingiroğlu, oyuncu ve şarkıcı Hülya Avşar ve sporcu ve iş insanı Kaya Çilingiroğlu'nun kızlarıdır. Zehra Çilingiroğlu, annesi Hülya Avşar'ın 1980'lerden günümüze kadar popüler bir magazin konusu olması nedeni ile hem ünlü sıfatına sahip olmuş hem de magazin programlarının bir parçası haline gelmiştir (Hürriyet Cadde, 2014). Bu yüzden gerek iş gerekse de özel hayatı ile doğduğu günden itibaren magazin programcılarının ilgi odağında yer almıştır.

Zehra Çilingiroğlu'nun ve sevgilisi olarak nitelendirilen ve ismi verilmeyen kişinin kameralardan hızla uzaklaşıp arabalarına binmeye çalıştığı ekrana yansımaktadır. Bu görüntüler kaydedilirken kameraman ile Zehra Çilingiroğlu'nun ve sevgilisi olarak nitelendirilen kişinin bindikleri araç arasındaki mesafeden dolayı kameraman görüntü yakalayabilmek için yakınlaştırma özelliğini kullanılmıştır. Bu yüzden hem görüntünün kalitesi düşmüş hem de dış sesin açıklamaları ile kayıt altına alınan kişilerin Zehra Çilingiroğlu ve sevgilisi olarak nitelendirilen kişi olduğu anlaşılmıştır.

Şekil 1

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 17 Ocak 2023- Zehra Çilingiroğlu ve Sevgilisi

Zehra Çilingiroğlu, ebeveynlerinin magazin tarafından bilinmesi ve haber olmasından dolayı tanınan ve magazin içeriklerine konu olan bir kişidir. Doğumundan bu güne kadar magazinde zaman zaman yer almıştır. Şekil 1'deki görselde kayıt altına alınmaktan rahatsız olan ve kayıt altına alınan ortamdan uzaklaşmak isteyen kişiler görülmektedir. Bu nedenle burada kişilik hakkının manevi değer boyutu olan kişinin resim üzerindeki hakkının ihlal edildiği düşünülmektedir.

Tablo 1

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 17 Ocak 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Hafsanur Sancaktutan'ın intihar girişimi iddiası	14:00
Kıvanç Tatlıtuğ'un projeleri	04:30
Yeni "Behlül" arayışı	04:55
Alp Navruz'un doğum günü	03:40
Ozan Doğulu ve Hera Aslan'ın röportajı	07:05
Nihat Doğan'ın baba olması	08:45
Ezgi Sertel röportajı	28.30

(Devam ediyor)

Tablo 1 (Devam)

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Afra Saraçoğlu, Mert Ramazan Demir ve Mert Yazıcıoğlu aşk üçgeni	01:06
Zehra Çilingiroğlu'nun doğum günü kutlaması	00:50
Kalben röportajından kesitler	01:00
Levent Dörter'in röportajı	01:00
Shakira- Pique ayrılığı	03:04
Barış Telli'nin hikâyesi	01:37
Neslihan Atagül ve Kadir Doğulu çiftinin röportajı	04:10

Tablo 1'de yer alan içerikler, magazin haberlerinin ekrana verilmesi üzerinden oluşmaktadır. Tablonun oluşturulmasının amacı, program içeriklerinde yer alan konuları ve kişilik hakkını ihlal eden içeriklere yer verilip verilmediğini tespit etmektir. Tablo 1'de yer alan konu içerikleri içerisinde Çilingiroğlu'nun resmine dair gerçekleşen ihlal niteliğindeki içerik, 50 saniye olarak gösterilmiştir. Tüm program içerisinde kısa bir süre olarak görülse de temel haklardan biri olan kişilik hakkı ihlalinin önemine gölge düşürmemesi gerekmektedir. Ayrıca programda izleyicilerin ilgisini çekmek için ses, görüntü ve video kullanımına sıklıkla yer verilmiştir.

4.1.1.2. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023 Tarihli Bölüm

13 Mart 2023 tarihli Pazartesi gününde yayımlanan program sabah saat 8:30'da yayınlanmaya başlamıştır. Programa sinema ve televizyon eleştirmeni Oya Doğan canlı olarak katılmıştır (Tanyolaç, 13.03.2023).

Programın 25'inci dakikasında başlayan magazin haberinde Uraz Kaygılaroğlu'nun magazinciler ile yaşadığı tartışmaya yer verilmeye başlanmıştır. Uraz Kaygılaroğlu Baba Candır, Yedi Güzel Adam, Sakla Beni gibi dizilerde rol alan ve toplum tarafından tanınan bir oyuncudur (Hürriyet Kelebek, 2021).

İlgili magazin haberine ilişkin görüntüler ekrana verilmeden önce Müge Dağıstanlı Erdoğan, içerik hakkında ön bilgi vermiştir. Ardından "Uraz Kaygılaroğlu için korumalar etten duvar ördü" başlığı altında magazin içeriğine yer verilmeye başlanmıştır. Muhabir ve kameraman Kaygılaroğlu'nu bir mekân çıkışı yakalayıp röportaj yapmak istemiştir. Ancak Kaygılaroğlu muhabir ve kameramandan açıkça uzaklaşmayı çözüm olarak görmüştür.

Muhabir ve kameraman ile konuşmak istemediği için Kaygılaroğlu'nun korumaları bu kişiler ile bir tartışma yaşamıştır.

Kaygılaroğlu açık bir şekilde korumalarının da yardımı ile bulunduğu yerden hızlıca uzaklaşmak istediğini göstermiştir. Buna rağmen Kaygılaroğlu, aracına bindikten sonra muhabirlerin "Sosyal medyadan birçok arkadaşınızı sildiniz Efendim, neden acaba? Sebebi nedir?" sorularına maruz kalmıştır. Kaygılaroğlu'nun magazincilere ne görüntü ne de röportaj vermek istediği söylemektedir. Özellikle korumalarının görüntü almaması için magazincileri uzaklaştırması bu durumu pekiştirmektedir.

Şekil 2

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023- Uraz Kaygılaroğlu

Şekil 2'de yer alan görselde ünlü kişi ne görüntü alınmasını istemekte ne de röportaj vermek istemektedir. Bu yüzden ilgili içerikte kişilik hakkının manevi bütünlüğünden iki özelliğinin ihlal edildiği görülmektedir. Öncelikle Kaygılaroğlu'nun görüntü vermemek için korumaları ile çıkıp kameramanın görüntü almalarını engellemek istemesi ama buna rağmen arabaya binme görüntülerinin kayda alınması kişinin resmi üzerindeki hakkı ihlal edilebilir hale getirmiştir. Diğer bir ihlalin de itibarı üzerinde gerçekleştiği düşünülmektedir. Çünkü Kaygılaroğlu'nun toplumdaki yeri ile ilgili değerlerden oluşan itibarına yönelik haber içeriği oluşturulmuştur. Ünlü kişi, röportaj vermemek için korumalarını aracı olarak kullanmış ve

muhabir ve kameraman da Kaygılaroğlu'nun ünlü kişiler arasında uzlaşılması güç bir kişi olarak göstermeye çalışılıp saygınlığı zedelenmeye çalışılmıştır.

Programın 50'nci dakikasında başlayan magazin haberinde ise oyuncu İlayda Alişan, akşam bir mekân çıkışı rol arkadaşı Erdem Şanlı ile görüntülenmiştir. İlayda Alişan Bir Çocuk Sevdim, Benim Adım Gültepe, Çukur ve Seversin gibi dizilerde yan rol ve başrolde oynayan bir aktristir (elele). Erdem Şanlı da Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz, Son Yaz, Aşk Mantık İntikam gibi dizilerde rol alan oyuncudur (Kahraman).

İlgili magazin haberi ekranlara getirildiğinde Alişan ve Şanlı'nın bir mekândan çıkış görüntülerine yer verilmiştir. Görüntülerde kameralar kişilerin görsellerinin karanlıkta daha net anlaşılması için flaşla çekim yaptığı görülmektedir. Alişan, muhabirlerin sorularını kısaca geçiştirmeye çalışıp arabasına binmiştir. Ardından kameralar hemen Şanlı'ya doğru yönelmiş ve bu durum hakkında bilgi edinmek için Alişan'a "Beyefendi hemen içeri kaçtı ama yeni aşkınız mı?" sorusunu soru yöneltmiştir. İlgili magazin haberinde Alişan'ın kameralardan rahatsız olduğu ve bulunduğu yerden hızlıca uzaklaşmak istediği açıkça görülmektedir. Bu gaye içinde olan Alişan, magazincilere "Arkadaşlar saçmalamayın, kolay gelsin." diyerek veda etmiştir. Mekândan daha sonra Şanlı'nın çıkması kayıt altına alınmıştır. Şanlı'nın görüntülerinin çekilmesinden rahatsız olduğu görüntülerden anlaşılmaktadır. Şanlı'nın görüntüleri kaydedilirken Şanlı'nın yanında bulunan bir şahıs duruma müdahale etmeye çalışmıştır.

Şekil 3

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023- İlayda Alişan ve Erdem Şanlı

Şekil 2'de yer alan görselde Alişan ve Şanlı'nın görselleri, kırmızı daire içine alınarak ve içerikte odak noktası olarak gösterilmiştir. Buradaki amaç kişilerin tanınırlığını netleştirmek ve içeriğin ilgi çekiciliğini arttırmaktır. Alişan ve Erdem arasında bir ilişkinin olup olmamasından bağımsız görsellerinin kamera kaydına alınması ünlü kişiler tarafından rahatsız edici ve rıza dışı bulunduğu için kişilik hakkının ihlal edildiği söylenebilmektedir.

Tablo 2

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Selin Ciğerci'ye yönelik protesto	09:30
Serdar Ortaç'ın kardeşinin vefatı	04:55
Selin Şekerci röportajı	06:40
Oyuncu seçimleri	07:20
Uraz Kaygılaroğlu ve magazinciler	05:00
Mehmet Yılmaz Ak'ın diziden ayrılması	10:12
Seda Bakan'ın alışverişi	02:00
Ece Erken'in röportajı	00:50
Melek Mosso ve evlilik	00:40
Melisa Döngel'in aşk hayatı	00:23
Gökhan Çıra ve sevgilisi	00:40

(Devam ediyor)

Tablo 2 (Devam)

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Oğulcan Engin - Miray Daner ilişkisi	00:20
İlayda Alişan ve Erdem Şanlı ilişkisi	00:35
Gamze Özçelik'in yardımları	00:45
Hande Erçel'in özel hayatı ve iş hayatı	08:30
Gökçe Bahadır röportajı	07:30
Devrim Özkan ve Lucas aşkı	01:10
Emina Jajovic ve alışverişi	00.30

Tablo 2'de Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 13 Mart 2023 tarihli bölümde yer alan konu başlıkları sırası ile belirtilmiştir. Program yaklaşık bir buçuk saat sürmüştür. Program süresi içinde gerek magazin haberlerine gerekse de dizi, oyuncu ve magazin haberleri yorumlarına yer verilmiştir. Tabloda yer alan içerikler magazin programlarında çok çeşitli içeriklerin ele alındığını göstermektedir. Şekil 2 ve 3'te yer verilen ve kişilik hakkı ihlaline yol açan içerikler toplamda 5 dakika 35 saniye boyunca ekranda yer almıştır. Program süresince başka magazin içeriklerine daha fazla yer verilmesine rağmen kişilik hakkını ihlal ettiği düşünülen kısım, daha az olsa da hakkın ihlal edilmesi hukuki açıdan önemini azaltmamaktadır.

4.1.1.3. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023 Tarihli Bölüm

1 Haziran 2023 tarihli Perşembe gününde yayınlanan program sabah saat 8:30'da yayınlanmaya başlamıştır. Programa, şarkıcı ve oyuncu Yeliz Yeşilmen canlı olarak katılmıştır (Tanyolaç, 01.06.2023).

Programın 44'üncü dakikasından itibaren Neslihan Atagül ve Kadir Doğulu çiftinin görüntülerine yer verilmiştir. Atagül Fatih Harbiye, Kara Sevda, Gecenin Ucunda ve Sefirin Kızı gibi dizilerin başrolünde yer almış bir aktristir (Haber7, 2022). Doğulu ise Küçük Sırlar, Pis Yedili, Fatih Harbiye gibi dizilerin başrolünde yer alan ve tanınan bir aktördür (Sabah, 2016). Çift, 2016 yılında evlenmiş ve evlilikleri günümüzde de devam etmektedir.

Magazin haberi "Basın mensupları Neslihan Atagül'ü dakikalarca bekledi" başlığı altında ekranlara getirilmiştir. Haberin içeriğinde Kadir Doğulu'nun eşi dışında başka bir kadınla yakın temas halinde olduğu görüntülere yer verilmiştir. Çekilen görüntülerin gizli olduğu anlaşılmaktadır. Bu sırada Kadir Doğulu'nun yakınlaşmış olduğu kadının yüzü şeftali emojisi ile kapatılması Şekil 4'te yer almaktadır. Görüntülerde yer alan kişinin Kadir Doğulu'nun olduğu anlaşılması için kırmızı halka içine alınarak ekranlara getirilmiştir.

Şekil 4

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023 – Kadir Doğulu

Haberin devamında Doğulu'nun başka bir kadın ile yakınlaşma görüntülerinin ardından magazincilerin Atagül'e durum hakkında soru sormak istedikleri görülmektedir. Soruları cevaplamaktan kaçınmak istediği için Atagül, bulunduğu mekânın arka mutfak kapısına aracını getirtmiştir. Yoğun güvenlik önlemleri alınmasına rağmen magazinciler uzaklaşmamış görüntü almaya devam etmiştir. Atagül'ün aracına hızlıca binişi magazinciler tarafından uzaktan kayıt altına alınmıştır.

Şekil 5'te yer alan görüntüde magazincilerin uzaklaştırılmasına rağmen yakınlaştırma özelliği ile görüntü almaya devam ettikleri görülmektedir. Ayrıca arka kapıdan çıkan kişinin kim olduğu net bir şekilde anlaşılmamaktadır. Ancak bu şüpheyi gidermek ve arka kapıdan çıkan kişinin Atagül olduğunun anlaşılmasını izleyicilere belirtmek için kırmızı daire içine alınıp gösterilmiştir.

Şekil 5

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023 – Neslihan Atagül

Şekil 4 ve 5'te yer alan görsellerde çiftin farklı zamanlarda farklı yerlerde gizlice çekilmiş görüntülerine yer verilmiştir. Şekil 4'te kadının yüzü şeftali emojisi ile kapatılarak tanınmasının önüne geçilmek istenmiş ve kadının kişilik hakkı ihlal edilmemiştir. Ancak Doğulu için aynı şey söylenememektedir. Doğulu'nun ünlü bir kişi olarak tanınmasından dolayı görseline açıkça yer verilmiştir. Ayrıca gizli çekim ile Doğulu'nun özel hayatına müdahale edilmektedir. Şekil 5'te de aynı durum Atagül için geçerlidir. Atagül, kameraman ve muhabir ile röportaj yapmamak ve onlara görüntü vermemek için arka kapıdan gizlice çıkmak istese de kayıt altına alınmıştır. Dolayısı ile hem Doğulu'nun hem de Atagül'ün izin dışı görüntüleri çekilip paylaşıldığı için ünlü çiftin manevi kişiliğine yönelik ihlal söz konusu olduğu düşünülmektedir.

Tablo 3

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 1 Haziran 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Melike Şahin'in evliliği	01:21
Yeliz Yeşilmen'in yeni şarkısı	02:35
Cansu Tosun ve oğlu	00:30

(Devam ediyor)

Tablo 3 (Devam)

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Doğa Rutkay – Kerimcan Kamal çifti	01:35
Erkek estetiği ve kadın-erkek arasındaki görev dağılımı	19:06
Ece Dizdar ve Serdar Orçin röportajı	00:55
Sefo'nun yeni şarkısı	01:53
Gündem yorumu	05:48
Hilal Altınbilek ve sevgilisi	00:46
Merve Boluğur röportajı	02:26
Neslihan Atagül- Kadir Doğulu Çifti	06:47
Beyonce konseri	00:50
Sinem ve Mustafa Uslu çifti röpotajı	00:22
Ceylan Koynat'ın trafik kazası	01:55
Teoman konseri	00:30
Hazer Ergüçlü'nün aşk hayatı ve yorumlanması	02:00
Funda Arar konseri	01:13
Hande Soral'ın oğlu	00:21
Serel Yereli'nin sosyal medya paylaşımları ve yorumlanması	03:24
Merve Dizdar Cannes'daki konuşması	01:36
Can Yaman'ın imza günü ve yorumlanması	04:45
Kaslı kadın ünlüler ve yorumlanması	09:14
Al Pacino'nun baba olması ve yorumlanması	05:53
Pınar Altuğ'un isyanı	00:48
Ata Demirer'in zayıflaması	00:19
Hadise- Murda düetinin yorumlanması	02:01
Survivor finali	00:50
Kamuflaj modası	03:41

Tablo 3'te yer alan konu başlıkları, 1 Haziran 2023 tarihinde program içerisinde ele alınan başlıklardır. Program süresince magazin haberleri yanı sıra sunucuların ve Yeliz Yeşilmen'in yorumlarına da yer verilmiştir. Magazin haberlerin veriliş şekillerinde izleyiciyi etkileyecek ses ve müzik kullanımı bulunmamaktadır.

Tıpkı diğer tablolarda olduğu gibi Tablo 3'ün oluşturulma amacı magazin programında yer alan içeriklerde kişilik hakkının ihlaline yer verilip verilmediğinin tespit edilmesidir. Yukarıda sayılan konu başlıklarında görüldüğü üzere program içeriğinde ünlü kişilere dair pek çok magazin haberi bulunmaktadır. Ancak Atagül ve Doğulu çiftinin özel hayatlarına ilişkin görüntüler, kişilik hakkının manevi değerini hem resim hem de Doğulu özelinde itibar boyutunda zedeleyerek izleyiciler ile paylaşılmıştır.

4.1.1.4. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 18 Eylül 2023 Tarihli Bölüm

18 Eylül 2023 tarihli pazartesi günü saat 8:30'da program yeni sezonun açılışı ile ekranlara gelmiştir. Program yeni sezonda da TV8 logolu televizyon kanalında devam etmiştir. Programa yeni sezonun ilk konuğu olarak şarkıcı ve besteci Sinan Akçıl katılmıştır. Akçıl, programda hem özel hem de iş hayatı ile ilgili açıklamalarda bulunmuştur (Tanyolaç, 18.09.2023).

Programda dikkat çeken ve ilgi uyandıran magazin içeriği ekrana getirilmeden önce sunucular tarafından "Hangi ünlü iki oyuncu sürpriz bir aşka başladı?" başlığı ile adeta bir gizem yaratılarak sunulmuştur. Sunuş sırasında sunucular tarafından isim verilmeden merak uyandıracak bir biçimde haber içeriği aktarılmaya çalışılmıştır. Ardından "Bu aşk olay olur! Sadece 2. Sayfa'da" başlığında Burak Deniz ve Bestemsu Özdemir'in gizli çekilmiş görüntüleri izleyicilerle paylaşılmıştır.

Burak Deniz Aşk Laftan Anlamaz, Bizim Hikâye, Maraşlı gibi televizyon dizilerinde başrolde yer almış bir aktördür (N-LIFE Haberleri, 2023). Bestemsu Özdemir de Sakarya Fırat, Meryem, Kara Para Aşk gibi dizilerde rol almış aktristir (Hürriyet Kelebek, 2021).

Burak Deniz ve Bestemsu Özdemir'in aşk yaşadığı iddiasına ait görüntülerde Burak Deniz ile Bestemsu Özdemir'in yakın temasta olduğu görülmektedir. Şekil 6'da magazin haberinden ekran görüntüsü yer almaktadır. Görüntülerin gizli çekildiği ve ikilinin bu durumdan haberi olmadığı da anlaşılmaktadır. İkilinin görüntüleri ekrana getirilmeye başlandığı andan itibaren sağ üst köşede kırmızı renk ile yazılmış "ÖZEL HABER" simgesi yer almaktadır. Ek olarak Deniz ve Özdemir'in fotoğraflarının ekrana getirildiği sırada görseller kalp emojileri ile de izleyiciler için ilgi çekici bir hale getirilmeye çalışılmıştır.

Şekil 6

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 18 Eylül 2023 – Burak Deniz ve Bestemsu Özdemir

İçerik sunulurken dış ses "Bestemsu Özdemir ve Burak Deniz yaz aylarında Bodrum'daki bir davette birlikte görüntülenmiş. İkilinin birlikte uzun süre vakit geçirmesi ve dans etmesi uzun süre konuşulmuştu." ve "Burak Deniz ve Bestemsu Özdemir birlikte olduğu bilgisine 2. Sayfa ulaştı." ifadelerinde bulunmuştur.

İlgili magazin haberi ekranlara verilirken "Bu aşk olay olur! Sadece 2. Sayfa'da", "Yılın sürpriz aşkını 2. Sayfa açıklıyor!" "Bestemsu Özdemir ve Burak Deniz yeni bir aşka yelken açtı!" ve "Bestemsu Özdemir ve Burak Deniz aşkının detayı ilk kez 2. Sayfa'da!" başlıklarına yer verilmiştir. Bu başlıklar, izleyicilerin merakını arttırmak için magazin haberinin çeşitli yerlerinde ekrana getirilmiştir. Başlıkların izleyiciler ile paylaşıldığı sırada içeriğin daha fazla ilgi çekebilmesi için ses ve efektlerden de yararlanılmıştır.

Şekil 6'da yer alan çiftin görüntüleri, özel bir etkinlikte çekilmiştir. Özel etkinlikler, belirli bir kesime hitap eden ya da sayısı belli kişilerin davet edilmesi üzerine gerçekleşmektedir. Dolayısıyla bulundukları yere ikili özelinde ortak bir alan olmaktan uzaktır. Çiftin fotoğraflarının gizli çekilmesi ve programda yayınlanması temelde manevi değerin ve özel hayatın zedelendiği göstermektedir. Bu da kişilik hakkı özelinde hukuki ihlalin ortaya çıktığı düşüncesini pekiştirmektedir.

Tablo 4

Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa 18 Eylül 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Ünlülerin ilişkileri	00:48
Çetin Altay'ın babalık sevinci	02:40
İrem Helvacıoğlu'nun ilişkisi	03:17
Alina Boz- Umut Evirgen çifti	07:47
Burak Deniz- Bestemsu Özdemir aşk iddiası	07:23
Hilal Altınbilek ve sevgilisi	02:09
Eda Ece röportajı	06:55
Hadise'nin aşk ve müzik hayatı ve Sinan Akçıl'ın açıklamaları	08:25
Özcan Deniz'in korumaları	01:40
Demet Akalın'ın yeni şarkısı	02.50
Ebru Şallı'nın kedisi	01:18
Oyuncu-Popçu aşk ilişkileri	01:16
İzel'in photoshopu	02:54

Tablo 4'te yer alan bilgiler, 18 Eylül 2023 tarihinde program içerisinde ele alınan konu başlıklarından oluşmaktadır. Programın ilk bölümünde magazin haberlerine daha sık yer verilirken Sinan Akçıl'ın katılımı ile birlikte program içeriği Akçıl'ın özel ve iş hayatına yönelik açıklamaları üzerinden şekillenmiştir. Tablo 4'teki süreler magazin içeriklerinden oluşup Sinan Akçıl'ın özel ve iş hayatına yönelik yaptığı açıklamalara ve sunucuların yorumlarına tabloda yer verilmemiştir. Tablo 4'te yer alan başlıkların tamamında kişilik hakkına ilişkin bir ihlal söz konusu olmasa da Deniz ve Özdemir aşkına yönelik gizli çekilen görüntüler kişilik hakkı ihlalini oluşturduğu düşünülmektedir. Deniz ve Özdemir çiftinin gizli çekilmiş görüntüleri ekranda 7 dakika 23 saniye yer almıştır. Her ne kadar ihlalin olması durumunda sürenin bir önemi olmasa da ilgili içerik diğer içeriklere göre görece daha uzun süre ekranlara getirilmiştir.

4.1.2. Pazar Sürprizi

Pazar Sürprizi isimli program SHOW TV logolu televizyon kanalında her pazar saat 10:00'da canlı yayında izleyici ile buluşmaktadır. Programda her pazar günü magazine dair son gelişmelere ve haberlere yer verilmektedir. İlgili program yaz aylarında da yayınlarına devam etmektedir.

Pazar Sürprizi isimli magazin programı magazin haberi, ünlüler ile yapılan röportaj ve moda içeriklerinden oluşmaktadır. Bunları ekrana getirirken ses, efekt ve müzik gibi

izleyicinin dikkatini çekecek araçlardan yararlanmaktadır. Programın en fark edilebilir özelliği, program boyunca ele alınacak magazin haberi ya da ünlüler ile yapılacak röportajların "Az Sonra" başlığı altında sıklıkla gösterilmesi olmuştur.

Program, sadece magazin haber içeriklerinden oluştuğu için programa ünlü kişiler yorumcu olarak katılmamıştır. Program yayın hayatına 2024 yılında da devam etmektedir. Program içerisinde her hafta Ömür Sabuncuoğlu'nun ünlü kişilerle yapmış olduğu röportajlara da yer verilmektedir.

4.1.2.1. Pazar Sürprizi 1 Ocak 2023 Tarihli Bölüm

1 Ocak 2023 tarihli pazar gününde program sabah saat 10:00'da yayınlanmaya başlamıştır. Program "Az Sonra" başlığı adı altında program içinde yer alan magazin haberlerinin özetinin gösterilmesi ile başlamıştır. Özetler gösterilirken ses ve müzik efektleri ile yayın içeriklerinin neler olduğuna dair merak uyandırılmaya çalışılmıştır. Ardından sunucu Sezgi Sena Akay programın açılışını yapmış ve magazin turu haberini sunmuştur. Program boyunca daha sonra gösterilecek magazin haberi ve röportajlarının özet görüntüleri "Az Sonra" başlığı altında ekranda defalarca yer almıştır. Program akışı içerisinde Yılbaşı Gecesi filminin kadın oyuncuları ile Ömür Sabuncuoğlu'nun röportajına da yer verilmiştir (Balcıoğlu, 01.01.2023).

Programın başlangıcında içerik ile ilgili özet görüntülere yer verilmiştir. "Magazin Dünyasından Haberler" başlığı altında Merve Boluğur'un magazincilere sinirlenmesine yönelik bir içerik gösterilmiştir.

Merve Boluğur Acemi Cadı, Muhteşem Yüzyıl, Kuzey Güney gibi dizilerde rol almış toplum tarafından tanınan ünlü bir aktristir (Hürriyet Kelebek, 2020). Boluğur, iş hayatının yanı sıra özel hayatı ile de gündemde yer edinmiş bir oyuncudur.

İlgili magazin haber içeriğinde Boluğur'un akşam bir mekândan eski eşi Mert Aydın ile çıkması görüntülenmiştir. İçerik sunulurken dış ses "Boşanma sonrası iddialara göre reklam için yeniden bir araya geldi boşanan eşler. Önceki gece yine beraberlerdi, yine görüntülendiler. Ama bu kez Merve Boluğur öfkeliydi." ifadelerini kullanmıştır. Boluğur ise kameralardan rahatsız olduğunu önce jest ve mimikleri ile göstermiş sonra da söylemleri ile dile getirmiştir. Kameraların kendisini çekmesinden rahatsız olan Boluğur "Rica ediyorum kapatır mısın? Lütfen kapatır mısın? Görüntülenmek istemiyorum." şeklinde kendini defalarca ifade etmiştir. Bunu yaparken kameraların kapatılması için eli ile jestlerde bulunmuştur. Dış ses haberi aktarırken "Kamuya açık bir alanda olmalarına rağmen

görüntülenmek istemediğini dile getiriyordu Merve Boluğur.” Boluğur kameraların kendisini çekmeye devam etmesi ve muhabirin art arda sorular sormaya devam etmesi üzerine “Olay yaratıyorsun. Kapat diyorum, kapatmıyorsun. Hayır, insani bir şey istiyorum senden, vicdanen bir şey istiyorum. Ben röportaj yapmak istemiyorum, görüntülenmek istemiyorum. Kapatır mısınız?” sözleri ile duruma müdahale etmek istemiştir. Boluğur her cümlesi ve bedensel tavrı ile bulunduğu ortamdan rahatsız olduğu ve magazincilere bu durum özelinde çözüm odaklı yaklaştığı açıkça görülmektedir. Boluğur'un görüntü almama ve röportaj yapmama talebi ekranlara getirilirken herhangi bir ses efekti ya da müzik kullanımına yer verilmemiştir.

Şekil 7

Pazar Sürprizi 1 Ocak 2023- Merve Boluğur

Şekil 7'de yer alan görselde Boluğur'un görüntüsünün alınmasından rahatsız olduğu ve çekimin devam etmesine rağmen buna rızasının olmadığı anlaşılmaktadır. Bu magazin içeriğinde iki tür kişilik hakkı değerini ihlal edildiği düşünülmektedir. Birincisi görüntüsünün rıza dışı alınması, resim hakkının ihlalidir. İkincisi ise itibarının zedelenmesi üzerinedir. Boluğur'un kameralara görüntü vermek istememesi ve muhabir ile röportaj yapmak istememesi sonucunda magazin içeriğinde onu huysuz ya da olay çıkaran kişi olarak yansıtmışlardır. Her iki ihlal türü de kişilik hakkının manevi boyutuna ilişkindir. Ayrıca Boluğur'un kamusal alanda bulunması onunla görüntülerinin çekilip röportaj yapılabileceği anlamına gelmemektedir. Söz konusu magazin içeriğinde Boluğur, kamusal alanda da olsa

görüntü vermek istemediğini nazikçe dile getirmesine rağmen rıza dışı bir video çekimine konu olmuştur.

Tablo 5

Pazar Sürprizi 1 Ocak 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Magazin dünyasından haberler	06:43
Merve Boluğur'un sinirlenmesi	01:15
Adriana Lima'nın son hali	00:52
2022'nin unutulmaz magazin olayları	18:12
Yılbaşı Gecesi filminin galası	11:02
2022'nin ünlülerin ayrılıkları	18:02
Tarkan'ın kariyer yolculuğu	27:00
Oyuncuların şarkı söylemeleri	14:24
Yılbaşı Gecesi filmi oyuncuları ile yapılan röportaj	16:01
İstanbul geceleri	09:07
İstanbul cadde turları	03:51
Demet Özdemir röportajı	02:00

Tablo 5'te 1 Ocak 2023 tarihinde SHOW TV kanalında yayınlanan Pazar Sürprizi isimli magazin programının konu başlıklarına sırası ile yer verilmiştir. Tablonun oluşturulmasının gerekçesi, programda yer alan içeriklerde kişilik hakkının ihlaline yer verilip verilmediğinin tespit edilmesidir. Tabloda "Az Sonra" olarak belirtilen magazin haberine, ünlü kişiler ile yapılan röportajların özetlerine ve ünlü kişilerin yeni yıl dileklerine yer verilmemiştir. Boluğur'un görüntü vermek istemediği halde kibarca bu durumu aktarması ancak video kaydına devam edilmesi kişilik hakkını zedelemektedir. Ayrıca tabloda çeşitli magazin içeriklerine uzun süre yer verilirken Boluğur'a yönelik gerçekleştiği düşünülen ihlallere 1 dakika 15 saniye yer verilmiştir. Programın genelinde hukuka uygunluk hali söz konusu olsa da bir kere kişilik hakkının zedelenmesi kişilik hakkı ihlalini hukuka uygun hale getirmemektedir.

4.1.2.2. Pazar Sürprizi 5 Mart 2023 Tarihli Bölüm

5 Mart 2023 tarihli pazar gününde program sabah saat 10:00'da yayınlanmaya başlamıştır. Program "Az Sonra" başlığı adı altında program içinde yer alan magazin haberlerinin özetinin gösterilmesi ile başlamıştır. Özetler gösterilirken ses ve müzik efektleri ile yayın içeriklerinin neler olduğuna dair merak uyandırılmaya çalışılmıştır. Ardından sunucu Sezgi Sena Akay programın açılışını yapmış ve magazin turu haberini sunmuştur.

Program içeriklerinin arasında Ömür Sabuncuoğlu'nun oyuncu ve şarkıcı Nebahat Çehre ile yapılan birebir röportajına da yer verilmiştir (Balcıoğlu, 05.03.2023).

Programın başlangıcında içerik ile ilgili özet görüntülere yer verilmiştir. "Magazin Dünyasından Haberler" başlığı altında Merve Boluğur'un magazincilerden rahatsız olması ve röportaj vermek istememesine rağmen sorulara maruz kalması ekranlara getirilmiştir.

Boluğur, kız arkadaşı ile akşam bir mekândan çıkarken magazincilerin kadrajına yakalanmıştır. Magazin içeriği aktarılırken dış ses "Son dönemin en çok konuşulan isimlerinden olan Merve Boluğur'a rastlıyoruz. Ancak o gün pek konuşası yok gibi." ifadelerini dile getirmiştir. Boluğur, mekân çıkışından itibaren magazinciler ile konuşmak istemediğini jest ve mimikleri ile belirtmiştir. Örnek olarak kendini ne kameraya ne de muhabire bakarak ifade etmiştir.

Şekil 8

Pazar Sürprizi 5 Mart 2023 – Merve Boluğur

Şekil 8'de yer alan görselde ise Boluğur'un, kamera doğru elini kaldırıp "Yok bugün konuşmayacağım, teşekkürler. Yok." şeklinde kibarca kendini ifade etmesi gösterilmektedir. Ancak hem muhabir sorular sormaya devam etmiş hem de kameraman yakından flaş ışığı ile çekim yapmaya devam etmiştir. Ancak Boluğur'un ise hızlıca bulunduğu ortamdan uzaklaşmak istediği anlaşılmaktadır. Bu magazin içeriğinde ortak yaşam alanı olan sokakta ünlü bir oyuncunun rıza dışı görüntüleri çekilmektedir. Söz konusu çekim her ne kadar ortak

yaşam alanında gerçekleşse de kişi sırf ünlü diye her türlü duruma katlanmakla mükellef değildir. Ayrıca içerikte Boluğur'un röportaj vermek istememesi ünlü kişiler arasında onu sorun çıkaran biri olarak göstermektedir. Dolayısıyla kişilik hakkının itibar ve resim değerinin ihlali söz konusu olduğu düşünülmektedir.

Boluğur'un yanında yer alan ve ismi belirtilmeyen kız arkadaşının da görseli ekranlara Boluğur ile birlikte yansıtılmıştır. Boluğur'un kız arkadaşına herhangi bir soru yöneltilmemiştir. Ancak bu kişinin görseline de alenen yer verilmiştir.

Tablo 6

Pazar Sürprizi 5 Mart 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Magazin haber turu	04:28
Ünlü isimlerin deprem yardımları	09:27
Türk sinemasının unutulmazları	12:33
İstanbul caddeleri	09:33
Türk sinemasında biyografik filmler	11:53
Aile dizisi	09:04
Magazin dünyasından son haberler	06:34
Ünlülerin okul yıllığı fotoğrafları	08:06
Nebahat Çehre'nin portresi	19:12
Ünlülerin hayvan sevgisi	13:36
Ünlülerin mutlu evlilikleri	10:51
Kızılcık Şerbeti dizisinin oyuncu röportajı	04:50
Tarık Akan'ın portresi	17:20
Magazin dünyasından son haberler	05:39

Tablo 6'da 5 Mart 2023 tarihinde SHOW TV logolu kanalda yayınlanan Pazar Sürprizi isimli magazin programının konu başlıklarına sırası ile düzenlenmiş olup konu tespiti yapılırken "Az Sonra" olarak belirtilen magazin haberinin ve ünlü kişiler ile yapılan röportajların özetlerine yer verilmemiştir. Çünkü program boyunca daha sonra gösterilecek magazin haberi ve röportajlarının özet görüntüleri "Az Sonra" başlığı altında ekranda yinelenerek yer almıştır. İlgili programda sunucu tarafından magazin içeriklerine yönelik herhangi bir yoruma yer verilmemiştir. Tablo 6'nın oluşturulma amacı programda yer alan içeriklerde kişilik hakkı ihlalinden söz edilip edilemeyeceğidir. Boluğur'a karşı gerçekleştirilen ihlaller "Magazin haber turu" başlığında 10 saniye boyunca yer almıştır. Ancak kısa süre içinde bile kişilik hakkına müdahale edildiği düşünülmektedir.

4.1.2.3. Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 Tarihli Bölüm

25 Haziran 2023 tarihli pazar gününde program sabah saat 10:00'da yayınlanmaya başlamıştır. Program "Az Sonra" başlığında program içinde yer alan magazin haberlerinin özetinin gösterilmesi ile başlamıştır. Özetler gösterilirken ses ve müzik efektleri ile yayın içeriklerinin neler olduğuna dair merak uyandırılmaya çalışılmıştır. Ardından sunucu Sezgi Sena Akay programın açılışını yapmış ve magazin turu haberini sunmuştur. Program içerisinde Ömür Sabuncuoğlu'nun oyuncu Caner Cindoruk ile yapılan birebir röportaja da yer verilmiştir (Balcıoğlu, 25.06.2023).

Programın başlangıcından itibaren Afra Saraçoğlu-Mert Ramazan Özdemir birlikteliğine ilişkin haber içeriğinin tamamı paylaşılmadan önce dört kere "Az Sonra" başlığı ile farklı zamanlarda ikilinin görüntüleri ekrana getirilmiştir. Şekil 9'da bu durumun örneği yer almaktadır.

Şekil 9

Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 – Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir

İlgili magazin haber içeriğinde Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir'in Göcek tatillerinden gizli çekilmiş görüntüler yer almaktadır. Afra Saraçoğlu Fazilet Hanım ve Kızları, Kardeş Çocukları, Öğretmen ve Yalı Çapkını gibi popüler olmuş dizilerin başrolünde yer alan aktristir (Hürriyet Kelebek, 2023). Mert Ramazan Demir ise Çıplak, Öğretmen ve Yalı Çapkını dizilerinde rol almış bir aktör olup asıl tanınırlığını başrolünü

Afra Saraçoğlu ile paylaştığı Yalı Çapkını isimli dizide kazanmıştır (Milliyet Bilgi Rehberi Haberleri, 2023).

Haber içeriği ekranlara verilmeye başladığı andan itibaren Simge isimli şarkıcının "Aşkın Olayım" şarkısı çalmaya başlamış ve tüm içerik boyunca çeşitli şarkılara yer verilmiştir. Görüntülerde ikilinin yat tatiline çıktığı ve beraber vakit geçirdiği görüntülenmektedir. Magazin haberi sunulurken dış sesin ifadeleri dikkat çekmektedir.

Dış ses: "Lüks teknede baş başa tatile çıktılar. Beraber denize girip Ege'yi aşkla ısıttılar. Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir aşkının itirafa gerek bırakmayan en sıcak görüntüleri geliyor. Geçtiğimiz hafta katıldığı gecede Afra Saraçoğlu'na adının birlikte anıldığı Mert Ramazan Demir ile bir tatile çıkıp çıkmayacağı sorulmuş cevap vermemişti. Aşk yaşayıp yaşamadıkları konuşulan çifti Göcek'te gözlerden uzak bir teknede baş başa tatil yaparken görüntüledi kameramız. İlk olarak Mert Ramazan Demir'i görüyoruz. Suya böyle dalıyor genç oyuncu ve Afra Saraçoğlu görünüyor az sonra zarif fiziği ile otururken Mert Ramazan Demir geliyor yanına. Az sonra Afra Saraçoğlu da giriyor suya. Bundan sonrası aşk filmi tadında. Her bir kulaç biraz daha yakınlaştırıyor aşıkları. Ve işte o an. Genç aşıkların kameralara yansıyan ilk öpücüğü bu. … Bir aşk itirafına gerek bırakmayan anlarda sıra, Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir an be an yakınlaşıyor."

Şekil 10

Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 – Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir

Şekil 10'da uzaktan çekilen video kaydında yer alan kişilerin daha net anlaşılabilmesi için içerik boyunca Saraçoğlu ve Demir'in farklı fotoğrafları ekranda yerini almıştır. Magazin içeriğine konu olan video kaydı, Saraçoğlu ve Demir'in haberi olmadan çekilip programa sunucu Akay'ın programda belirtmiş olduğu gibi manşetleri değiştirecek nitelikte bir magazin içeriğini oluşturmaktadır. Çünkü iki ünlü ismin görüntüleri, uzaktan gizlice ve magazin gündeminde sansasyonel bir hava yaratma çabası ile çekilmiştir. Ayrıca video görüntülerinin SHOW TV logolu kanalda çalışan kameramanlar tarafından çekildiğini belgelemek ve göstermek için tüm video boyunca ortada büyük ve silik bir şekilde SHOW TV logosu yer almaktadır. Haber boyunca "Ege'nin serin sularının aşktan kaynadığı anlar" ve "Genç çiftin aşk görüntüleri" başlıkları kullanılarak içerik aktarılmıştır.

Şekil 11

Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 – Afra Saraçoğlu ve Mert Ramazan Demir

Şekil 11'de de çiftin yine uzaktan ve gizli çekim ile görüntülerine yer verilmektedir. İkilinin gözlerden uzak bir şekilde tatil yapmak için özel bir yat ile ıssız bir koya gittikleri görülmektedir. Bu ünlü çiftin özel hayatlarını gözlerden uzak bir şekilde yaşamak istediğini hem Saraçoğlu'nun ikili hakkında sorulan sorulara sessiz kalmasından hem de denizde açılıp ıssız bir koyu tercih etmelerinden çıkarılabilmektedir. Ünlü kişilerin rızası dışında görüntülerinin çekilip özel haber niteliğinde ekrana getirilmesi resim değerinin ihlal edilmesi olarak kabul edilebilmektedir.

Tablo 7

Pazar Sürprizi 25 Haziran 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Magazin haber turu	05:52
Ünlülerin ağzından Sezen Aksu şarkıları	09:11
Magazin dünyasından haberler	07:00
Gecesiyle gündüzüyle İstanbul	06:43
Ece Tuncer'in düğünü	12:14
Bodrum'dan sıcak görüntüler	08:26
Ünlülerin Bodrum'daki tatil keyfi	06:25
Afra Saraçoğlu- Mert Ramazan Demir gizli çekimi	04:45
Cem Yılmaz'ın portresi	26:38
Magazin dünyasından haberler	11:05
Caner Cindoruk röportajı	13:42
Gecesiyle gündüzüyle İstanbul	08:12
Feyza Civelek röportajı	03:25

Tablo 7'de 25 Haziran 2023 tarihinde SHOW TV kanalında yayınlanan Pazar Sürprizi isimli magazin programının konu başlıklarına sırası ile yer verilmiştir. Konu tespiti yapılırken "Az Sonra" olarak belirtilen magazin haberine ve ünlü kişiler ile yapılan röportajların özetlerine yer verilmemiştir. Program boyunca daha sonra gösterilecek magazin haberi ve röportajlarının özet görüntüleri "Az Sonra" başlığı altında ekranda sıklıkla yinelenerek ekranlara getirilmiştir. Tablo 7'nin oluşturulma amacı programda yer alan içeriklerde kişilik hakkı ihlalinden söz edilip edilemeyeceğidir. Saraçoğlu ve Demir'in görüntülerinin rıza dışı olarak ekranlara getirilmesi, toplamda 4 dakika 45 saniye sürmüştür. Program içerikleri ile kıyaslandığında kısa bir süre olduğu görülse de magazin içeriğinde yer alan ihlaller kişilik hakkının resim değerini ihlal etmektedir. Ayrıca programda oyuncu, şarkıcı gibi ünlü kişilerin plaj görüntülerine yer verilmiş ancak video görsellerinde yer alan ünlü kişilerin kayıt altına alındıklarını gördüğü ve jest ve mimikler ile de olsa tepki göstermediği gözlemlenmiştir.

4.1.2.4. Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023 Tarihli Bölüm

3 Eylül 2023 tarihli pazar gününde program sabah saat 10:00'da yayınlanmaya başlamıştır. Program girişinin ekranlara verilmesinin ardından sunucu Sezgi Sena Akay programın açılışını yapmış ve magazin turu haberini sunmuştur. Program süresi içinde Ömür Sabuncuoğlu'nun oyuncu Buğra Gülsoy ve Serhat Teoman ile yapılan birebir röportajına da yer verilmiştir (Balcıoğlu, 03.09.2023).

Tablo 8'de yer alan "Ünlülerin tatilleri" konu başlığı altında pek çok ünlü isme ait tatil görüntüleri ekrana getirilmiştir. Bunlardan biri de Fahriye Evcen ve Burak Özçivit çiftinin aile tatiline ilişkin görüntülerdir. Fahriye Evcen Yaprak Dökümü ve Çalıkuşu gibi televizyon dizilerinde başrolde yer alan kadın oyuncudur (Milliyet Kariyer Haberleri, 2017). Burak Özçivit ise Çalıkuşu, Kara Sevda ve Kuruluş Osman gibi dizilerde başrolde yer almış aktördür (Beyazperde). Fahriye Evcen ve Burak Özçelik, 2017 yılında evlenmiş ve evlilikleri boyunca 2019 ve 2023 yıllarında doğan iki çocuk sahibi olmuşlardır (N-LIFE, 2024).

Şekil 12

Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023- Özçivit Ailesi

Magazin haberine konu olan videoda çiftin, çocukları ile birlikte tekne tatilinde olduğu görülmektedir. Videoda ikilinin 2023 yılında doğan çocuklarına odaklanıp içerik oluşturulmuştur. Şekil 12'de çiftin yeni doğan bebeğinin görselinin kaydedilmesi amacı ile magazinciler tarafından gizli çekim yapıldığı gösterilmektedir. İçerik sunulurken dış ses "Kerem Özçivit'in ilk görüntüleri büyük ilgi görmüştü." ifadesini kullanarak Özçivit ailesinin çocuklarının görselini paylaşmadan magazin programında yer verildiği anlaşılmaktadır.

Şekil 13'te de gizli çekimin devam ettiği ve bebeğin görüntülerinin izleyiciler ile paylaşılmaya devam ettiği görülmektedir. İçerik boyunca hem Evcen'in hem de Özçivit'in küçük çocukları ile ilgilendikleri görüntülerine yer verilmiştir. Çiftin ailesi ile birlikte görüntülerinin gizli olarak çekilip yayınlanması haber alma özgürlüğü olarak

değerlendirilemeyecektir. Çünkü burada çift ne ortak yaşam alanındadır ne de çekimden haberleri vardır. Ayrıca çiftin, küçük çocuklarının fotoğrafını kendi kararları ile ilk defa Fahriye Evcen'in Instagram sosyal medya hesabından 18 Ocak 2024 tarihinde paylaştığı görülmektedir (N-LIFE, 2024). Dolayısıyla magazin içeriğinde manevi kişilik değerinin ihlalinin olduğu düşünülmektedir. Ayrıca burada çocuk mahremiyeti de ihlal edilmektedir. Çocuğun görseline ilişkin kararlar ebeveynlere aittir. Ebeveynlerin rızası olmadan çocuğun görselinin paylaşılması ve bunun televizyonda yer alan magazin programında içerik olarak sunulması en temelde hem çocuğun kişilik hakkını ihlal etmekte hem de çocuğun mahremini ve güvenliğini ihlal etmektedir.

Şekil 13

Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023- Burak ve Kerem Özçivit

Tablo 8

Pazar Sürprizi 3 Eylül 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Ünlü dünyasından renkli haberler	08:53
Şarkıcıların 30 Ağustos Zafer Bayramı konserleri	07:47
Ünlü isimlerin karavanları	09:18
Ünlülerin konserleri	14:37

(Devam ediyor)

Tablo 8 (Devam)

Programdaki magazin başlıkları	Süre (Dakika)
Ünlülerin tatilleri	08:33
Ünlülerin Bodrum keyfi	09:15
Magazin haberleri	09:34
Emel Sayın'ın portresi	17:51
Magazin dünyasından son gelişmeler	16:34
Buğra Gülsoy ve Serhat Teoman röportajı	13:02

Tablo 8'de 3 Eylül 2023 tarihinde SHOW TV kanalında yayınlanan Pazar Sürprizi isimli magazin programının konu başlıklarına sırası ile yer verilmiştir. Konu tespiti yapılırken "Az Sonra" olarak belirtilen magazin haberine ve ünlü kişiler ile yapılan röportajların özetlerine yer verilmemiştir. İçerikler ekrana getirilirken müzik ve ses efektlerinden yararlanılmıştır. Tablo 8'in oluşturulma amacı programda yer alan içeriklerde kişilik hakkı ihlaline yer verilip verilmediğinin tespit edilmesidir. "Ünlülerin tatili" başlığı altında Özçivit ailesine ait görüntüler 1 dakika 5 saniye içinde ekranlara getirilmiştir. Bu kadar kısa sürede çiftin hem özel hayatına müdahalelerde bulunulmuş hem de manevi kişilik değeri ihlal edilmiştir. Sürenin kısa olması ihlali görünmez kılmamaktadır.

4.1.3. Söylemezsem Olmaz

Söylemezsem Olmaz isimli programı BEYAZ TV logolu kanalda yayınlanan ve magazin içeriği üreten bir programıdır. 2013 yılından itibaren yayınlanmaya devam eden bu magazin programı yayın hayatına başladığı günden itibaren BEYAZ TV logolu kanalda yer almaktadır. Program, haziran ayından eylül ayına kadar yaz tatiline girmekte ve Söylemezsem Olmaz yerine Beyaz Magazin isimli program devam etmektedir. Eylül ayından itibaren Söylemezsem Olmaz isimli programın yeni sezonu başlamaktadır.

Programın yıllar içinde sunucuları da değişmektedir. 2023 yılında da sunucu değişikliği yaşanmıştır. Ocak ve Temmuz 2023 tarihleri arasında asıl sunuculuğunu Bircan Bali yapsa da Bilal Özcan, Ebru Şancı, Arto ve Pınar Eliçe de farklı zamanlarda programda sunucu olarak yer almışlardır. Eylül 2023'te başlayan yeni yayın döneminde ise Selen Görgüzel, Didem Delen ve Bilal Özcan sunucu olarak programda yer almaktadır. Günümüzde de Arto, Yağmur Çevik ve Hande Sarıoğlu sunuculuğunu yapmaktadır.

Program, yaz dönemi hariç hafta içi her gün 8:45'te başlamaktadır. Programa ara sıra toplum tarafından geçmişte ya da günümüzde ünlü olarak kabul edilmiş kişiler katılıp programda konuk olarak yer almıştır.

Söylemezsem Olmaz isimli magazin programı magazin haberi içeriklerini oluştururken hem geleneksel haber alma yöntemleri olan kamera ve fotoğraf makinelerinden hem de sosyal medyadaki paylaşımlardan yararlanmaktadır. Program süresince magazin haberlerinin yanı sıra magazin haberlerinin içeriğine yönelik yorumlara da her magazin haberi sonrası yer verilmektedir.

4.1.3.1. Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023 Tarihli Bölüm

17 Ocak 2023 tarihli salı gününde program sabah saat 8:45'te yayınlanmaya başlamıştır. Program, Bircan Bali ve Arto'nun sunuşu ile başlamıştır. Ardından Tablo 9'da yer alan "Ünlüler dünyasından haber turu" isimli konu başlığına geçiş yapmışlarıdır (Özbilge, 17.01.2023).

Program içerisinde çeşitli magazin haberlerine ve yoğun olarak da içeriklerin yorumlanmasına yer verilse de Mert Yazıcıoğlu ve Afra Saraçoğlu'nun ayrılıklarının nedenine ve Mert Yazıcıoğlu ile Hafsanur Sancaktutan'ın yakınlaşması iddiasına ve buna ilişkin görüntülerin bulunduğuna değinilmiştir.

Mert Yazıcıoğlu Kayıp Şehir, Karagül ve Mehmet: Bir Cihan Fatihi gibi dizilerde rol almış ve oyuncu Afra Saraçoğlu ile yaşadığı aşk ile magazin gündeminde yer edinmiş bir aktördür (Cumhuriyet, 2023). Afra Saraçoğlu ise günümüzde Yalı Çapkını dizisi ile popülerliğini kazanmış bir aktristir (Hürriyet Kelebek, 2023). Hafsanur Sancaktutan ise Gülperi, Dünyayla Benim Aramda ve Son Yaz isimli dizilerde yer alan ve adını duyuran genç aktristir (Habertürk Magazin, 2022).

Şekil 14

Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023- Mert Yazıcıoğlu

2023 yılının magazin içeriklerinde sıklıkla yer verilen Mert Yazıcıoğlu ve Afra Saraçoğlu ayrılığına bu bölümde de yer verilmiştir. Ekranlara getirilen magazin içeriğinde Yazıcıoğlu ile röportaj yapılmadan önce ikilinin ayrılıklarına Afra Saraçoğlu'nun Yalı Çapkını isimli dizide partneri Mert Ramazan Demir'in neden olabileceği iddia edilmiştir. Saraçoğlu ile Demir'in dizi sahnelerindeki görseller gerçek hayatta da gerçekleşmiş gibi izleyicilere aktarılmıştır. Videoda ardından muhabirin Yazıcıoğlu ile yapmış olduğu röportaja yer verilmiştir. Bu röportajda Yazıcıoğlu, Saraçoğlu ile ayrılıklarının birlikte alınan bir karar olduğunu ve Demir'in ayrılık konusunda etkisinin olmadığını defalarca yeminler ederek ve tüm samimiyeti ile durumu açıkladığını belirtmiştir. Röportaj devam ederken muhabir "Hafsanur Hanım ile çıkan haberlere ne diyeceksiniz? Devamlı yanınızda görüyoruz." sorusunu yöneltince Yazıcıoğlu "Hafsanur arkadaşım ya, saçma sapan haberler gerçekten. Yok, canım devamlı yanımda görmüyorsun da yalan söyleme şimdi. Hiç yanımda görmüyor olabilirsin yani." cevabını vermiştir. Burada Yazıcıoğlu'nun açıklamasından tatmin olunmadığı ve Sancaktutan'ın resminin ekranda verildiği görülmektedir. Bu röportaj ekranda yer alırken Şekil 14'te görülen videonun sağ kısmında Sancaktutan'ın görseli ve video içerisinde alt tarafta büyük harfler ve silik beyaz bir renkle "magazin" yazısı devamlı yer almaktadır. İlgili içerik izleyicilerle paylaşırken ses ve efektler kullanılmış ve izleyiciler özelinde gergin bir ortam yaratılmaya çalışılmıştır.

Şekil 15

Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023- Mert Yazıcıoğlu ve Hafsanur Sancaktutan

Şekil 15'te yer alan görselde Yazıcıoğlu ile Sancaktutan'ın gizli çekilmiş fotoğrafı yer almaktadır. İkilinin görüntüsü karanlık bir ortam çekilmiştir. Resimdeki kişilerin daha net anlaşılabilmesi için kırmızı bir daire ile yuvarlak içine alınıp gösterilmiştir. Fotoğrafın ikili tarafından habersiz çekildiği görülmektedir. Bu yüzden Yazıcıoğlu ile Sancakktutan'ın özel hayatı ihlal edildiği düşünülmektedir. Ayrıca arkası dönük kişinin kim olduğu da belirgin değildir. Ayrıca Sancaktutan'ın manevi kişilik değerlerinden biri olan isim değeri de ihlal ile karşı karşıya kaldığı tespit edilmiştir. Çünkü görüntülerdeki kişinin Sancaktutan olup olmadığı hem belirli değildir hem de içerik sonrasında yapılan yorumlarda buna ilişkin kanıt niteliğinde bir veri sunulmamıştır.

İçerik paylaşıldıktan sonra sunucu Bircan Bali ve Arto konu üzerine değerlendirme yapmaya başlamışlardır. Bircan Bali, diğer magazin haberine geçmeden önce konu ile ilgili son kez "Söylemezsem Olmaz'ın da özel haberiydi, tebrik ediyoruz." ifadelerini kullanıp ve magazin içeriğinin yapımcı ekip tarafından oluşturulduğunu belirtmiştir. Programda Yazıcıoğlu ve Saraçoğlu ayrılığından ziyade Yazıcıoğlu ve Sancaktutan arasında bir ilişkinin olup olmadığı yönünde magazin içeriği şekillendirilmiştir.

Tablo 9

Söylemezsem Olmaz 17 Ocak 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Ünlüler dünyasından haber turu	09:25
Pınar Deniz'in acı kaybı	00:14
Mehmet Ali Erbil'in sağlık durumu	01:00
Shakira ve Pique ayrılığı	01:48
Jack Nicholson'ın evden çıkmaması	01:38
Hafsanur Sancaktutan'ın intihar iddiası	01:25
Mert Yazıcıoğlu – Afra Saraçoğlu ayrılığı	06:16
Sinan Sarıdoğan intihar iddiası	03:47
Gülşen'in mahkeme süreci	03:20
Yeni Aşk-ı Memnu oyuncuları	02:44
Nagihan Karadere'nin sakatlığı	03:56
Kısmetse Olur programı	02:34
Kerem Bürsin'nin yeni projeleri ve özel hayatı	02:26
Ebru Şallı'nın oğlu Beren Tan'ın evliliği	02:01

Tablo 9'da yer alan konu başlıkları belirlenirken magazin içerikleri dikkate alınmıştır. Sunucu Arto ve Bircan Bali'nin magazin haberi sonrası yorum ve değerlendirmelerinde süre hesaba katılmamıştır. Tablo 9'un oluşturulma amacı programda yer alan içeriklerde kişilik hakkı ihlaline yer verilip verilmeyeceğine ilişkindir. Program boyunca çeşitli magazin içeriklerine yer verilse de Yazıcıoğlu ve Sancaktutan'a ayrılan süre 6 dakika 16 saniye ayrılmıştır. Diğer içeriklere oranla uzun süre ekranlara getirilen bu içerik, kişilik hakkının ihlal edilmesi açısından uzun bir süreyi teşkil etmektedir.

4.1.3.2. Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023 Tarihli Bölüm

Program 17 Mart 2023 tarihinde Cuma gününde program Söylemezsem Olmaz Gündem ismi ile yayın yapmıştır. Programın logosu da siyah ve beyaz renklerde ekrana getirilmiştir. Programın sunucuları Bircan Bali ve Bilal Özcan'dır. Ravi İncigöz programa canlı bağlanıp çalıntı şarkı iddiasına yönelik açıklamalarda bulunmuştur (Balcıoğlu, 17.03.2023).

Sunucu Bircan Bali magazin içeriğini sunarken "Söylemezsem Olmaz yakaladı. Oyuncu Ayhan Taş eşini mi aldattı?" ifadelerini kullanmıştır. Ardından oyuncu Ayhan Taş'ın görüntülerine yer verilmiştir. Ayhan Taş İşler Güçler ve Kardeş Payı isimli dizilerde yer alan aktördür (Hürriyet Kelebek, 2020).

Şekil 16

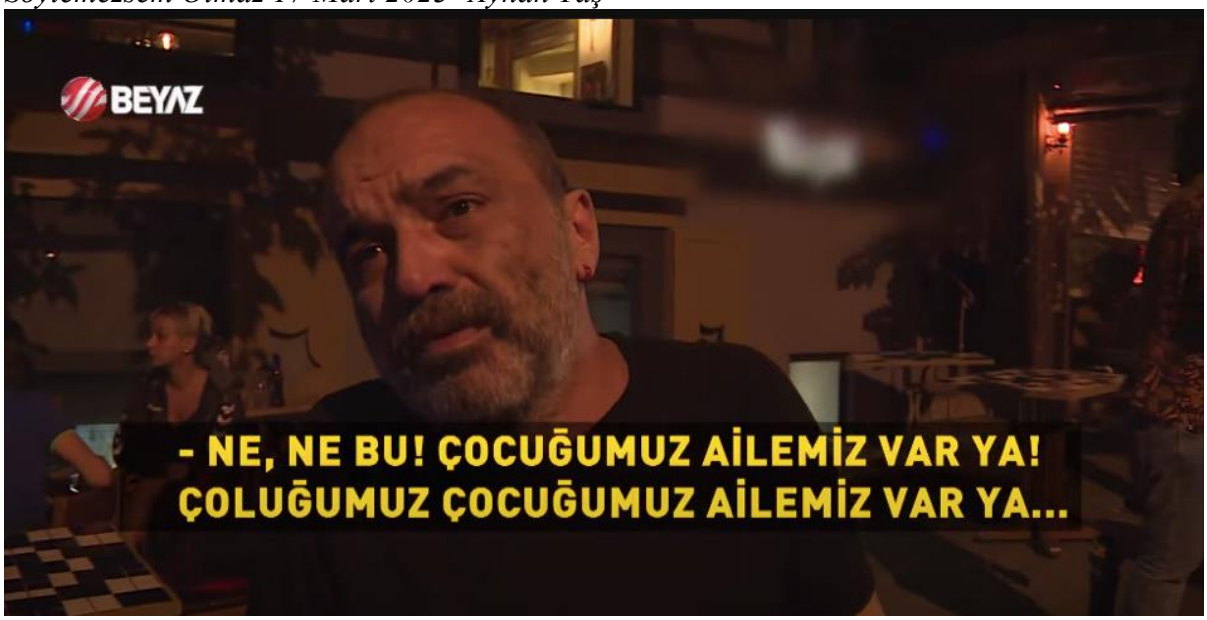
Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş

Taş, Cihangir'de kaldırıma masa ve sandalye atılmış bir mekânda bir kadın ile masa altından el ele tutuşurken kameralar tarafından kayıt altına alınmıştır. Şekil 16'da yer alan görüntüde Taş ile ismi verilmeyen bir kadının masa altından el ele tutuştuklarının görülmesi ve anlaşılması için sarı daire işaret ile izleyicilere gösterilmiştir. Ardından Taş'ın durumdan rahatsız olduğu Şekil 17'de gösterilmiş ve görüntülerin silinmesini talep ettiği belirtilmiştir.

Şekil 17

Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş

Taş, magazinciler tarafından çekilmekten rahatsız olduğunu dile getirince muhabir "Değil de Ayhan Abi, sana yakıştıramıyorum bu kadar ucuz insanlarla oturuyorsan." diye Taş'a sitem etmiştir. Dış ses video içeriğinde "Geçtiğimiz yıl da Söylemezsem Olmaz yakalanan Taş, yine manşetleri süsledi." ve "Çapkınlıkta sınır tanımıyor. Bir türlü uslanmıyor." ifadelerini kullanmıştır. Bu sırada ekrana verilen Taş'ın eski eşi ile çocuğunun görselinde çocuğunun yüzü blurlanmıştır.

Kameraların kendilerini çekmeye başladığını görünce Taş ile beraber oturan kadın yüzünü kapatıp uzaklaşmaya başlamıştır. Ancak kameralar çekmeye devam etmiştir. Rahatsızlığını dile getiren kadına magazinciler "Hanımefendi bizim ne ayıbımız var ki? Siz yüzünüzü kapattınız, kaçtınız…" ifadelerini kullanmıştır. Rahatsız olana kadın "Tamam da neden çekiyorsun arkadaşım? Komşum benim o…" diye açıklama yapınca magazinciler "Arkadaşınız da bu kadar samimiyken nasıl çekmeyeyim? Bu arada parmağınızda da yüzük var. Evli misiniz? Niye bu kadar tedirgin oldunuz?" diye cevap vermiştir. Bu konuşma sırasında kadının yüzü blurlanmadan ekrana verilmiştir.

Şekil 18

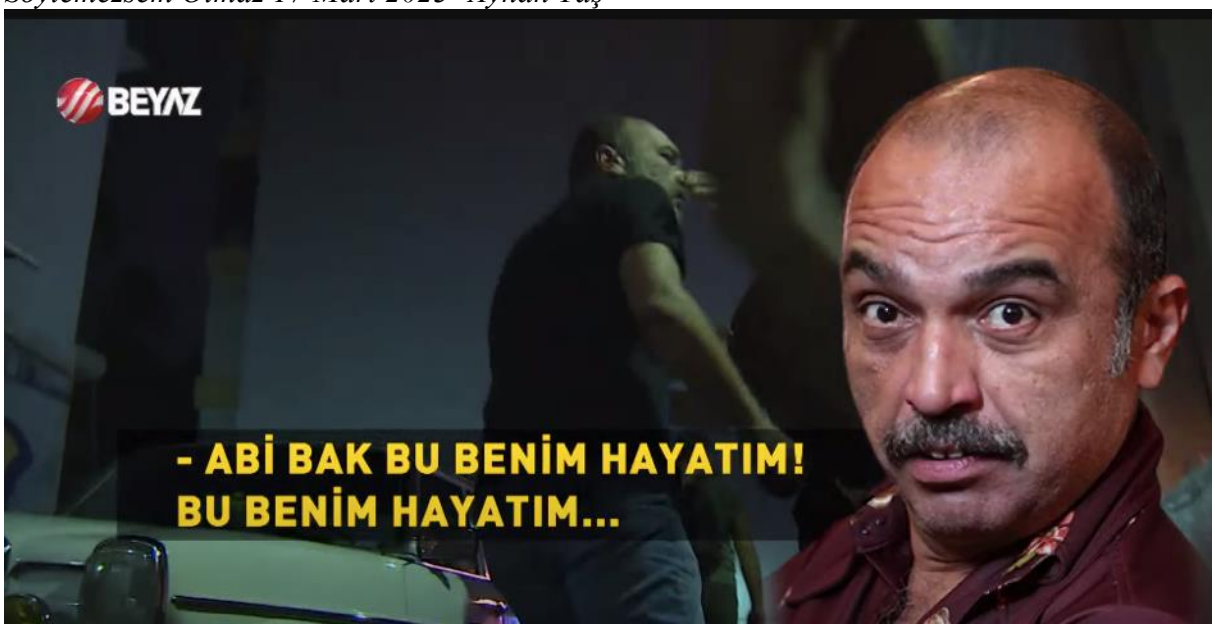
Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş

Video boyunca "Ayhan Taş yine fena yakalandı", "Bir türlü uslanmıyor", "Bu kaçıncı Ayhan Taş", "Manşetleri süsledi" başlıklarına ve Taş'ın evli olup kaçamaklarının sık olduğuna vurgu yapılmıştır.

Şekil 19

Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023- Ayhan Taş

Kameraların kayıt almaya devam ettiğini gören Taş, sinirlenip duruma müdahale etmek istemiş ve "Abi bak bu benim hayatım! Bu benim hayatım…" ifadelerini dile getirmiştir. Taş görüntülerin silinmesini istediği için para teklif edildiği iddia edilmiştir. İlgili magazin haber videosunun ardından sunucular yorum yapmaya başlamıştır. Sunucular yorum yaparken bantta "Cihangir Çapkını Ayhan Taş yine fena yakalandı!" başlığı yer almıştır.

Tablo 10

Söylemezsem Olmaz 17 Mart 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Kahramanmaraş'ta yaşanan sel felaketi	11:44
Demet Akalın'ın yardımseverliği	02:18
Demet Özdemir – Oğuzhan Koç ayrılık iddiası	02:00
Mahsun Kırmızıgül'ün yardımseverliği	05:53
Reza Zarrab'ın şarkıları	02:56
İbrahim Tatlıtes- Ebru Gündeş atışması	00:51
Aile dizisi	04:14
Ravi İncigöz'ün şarkı açıklaması	05:05
Magazin turu	07:52
Ayhan Taş'ın aşk kaçamağı	02:37

Tablo 10'da yer alan konu başlıkları belirlenirken magazin haber içerikleri dikkate alınmıştır. Sunucu Bilal Özcan ve Bircan Bali'nin magazin haberi sonrası yorum ve değerlendirmelerinde süre hesaba katılmamıştır. Tablonun oluşturulma amacı programda yer alan içeriklerde kişilik hakkı ihlaline yer verilip verilmediğinin belirlenmesidir. Tüm program süresinin sadece 2 dakika 37 saniyesinde ihlale yer verilse de bu içerik başladığı andan itibaren kişilik hakkının ihlal edilmesinin izleyicilere merak uyandırıcı bir haber olarak sunulmaktadır. Ancak içerik hukuki açıdan izlendiğinde özel hayatın gizliliğinin, resim değerinin ve içeriğin bazı kişilerce ahlaki açıdan olumsuz bir düşünce oluşturabileceği nedeni ile Taş'ın mesleki, sanatsal ve ticari etkinliklerinin zedelenmesi sonucu ekonomik değerin de ihlali edildiği düşünülmektedir. İhlallerin gerçekleştiği süreler kısa gibi görülse de barındırdığı ihlaller Taş'ın kişilik hakkını zedelemektedir.

4.1.3.3. Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 Tarihli Bölüm

Program 5 Haziran 2023 tarihinde pazartesi saat 08:45'te yayınlanmaya başlamıştır. Sunucuları Bircan Bali, Pınar Eliçe ve Ebru Şancı'nın olduğu programda canlı yayına katılan bir konuk olmamıştır. Program Bircan Bali'nin Van gezisini anlatması ile başlamış ardından magazin turuna geçilmiştir (Özbilge, 05.06.2023).

Reklam arasından sonra devam eden programda Neslihan Atagül'ün kıyafeti ve dansı üzerinden eşi Kadir Doğulu ile ayrılıp ayrılmayacağına ilişkin söylemlerin bulunduğu içeriğe geçilmiştir. Neslihan Atagül ve Kadir Doğulu, magazin tarafından ilgi gören biri olup ikisi de oyunculukları ile tanınmış kişilerdir.

Videonun başlangıcından itibaren gergin bir hava yaratmak için ses ve müzik efektleri kullanılmıştır. İçerikte Kadir Doğulu'nun Neslihan Atagül'ü aldattığı iddialarından sonra Atagül'ün ayrılmayacaklarına ilişkin yapmış olduğu açıklamaya yer verilmiştir. Ancak içerikte yer alan magazin haberinde Atagül'ün ayrılmayacaklarına ilişkin söylemine şüphe ile yaklaşılmıştır. Video boyunca bu şüpheye "Ayrılık provası mı?", "Resti çekti mi?" gibi başlıklar ile yer verilmiştir.

Şekil 20

Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 – Kadir Doğulu

Şekil 20'de yer alan görselde Doğulu'nun Atagül dışındaki kadınlar ile samimi görüntülerine yer verilmiştir. Dış ses içeriği sunarken Doğulu'nun bir değil, birden fazla ihanetinin olduğunu belirtmiştir. Görüntüler gizli çekim olduğu için Doğulu'nun kadınlar ile samimi görüntülerinin izleyiciler tarafından daha net anlaşılabilmesi için kırmızı daire içinde görsel işaretlenmiştir.

Şekil 21

Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 – Kadir Doğulu

Dış ses "Geçtiğimiz ay çeşmede çapkınlık turuna çıkan oyuncu Kadir Doğulu, fena yakalandı." ifadelerini kullanırken Şekil 21'de yer alan görseller ekranlara getirilmiştir. Bu sırada ekranın sağ kısmında ismi belirtilmeyen ve Doğulu ile yakınlaştığı iddia edilen bir kadının görseline yer verilmiştir. Buna ek olarak Doğulu'nun yine gizli çekilen görüntüsü, kırmızı daire içine alınıp gösterilmiştir.

Magazin haberi içeriğinde Doğulu'ya yönelik iddialar görseller ile doğrulanmaya çalışılmıştır. Doğulu'nun samimi görüntüleri ekrana getirilirken videonun ortasında silik bir şekilde "Söylemezsem Olmaz" amblemi yer almaktadır. Bu da özel içerik olduğunu göstermektedir.

Tablo 11

Söylemezsem Olmaz 5 Haziran 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Magazin turu	11:15
Academy Day ödül töreni	11:20
Neslihan Atagül- Kadir Doğulu ilişkisi	05:53
Hande Erçel- Hakan Sabancı ilişkisi	03:12
Ajda Pekkan'ın Kıbrıs konseri	04:23
Demet Özdemir'in tatil paylaşımları	03:24
Şeyma Subaşı'nın sosyal medya paylaşımları	02:42

Program boyunca çeşitli magazin konuları hem yorum hem de haber içeriğinde ele alınmıştır. Doğulu ve Atagül çiftinin haberi, "özel haber" olarak ekranlara verilip sunucular tarafından çiftin ayrılacakları yönünde yorumları ile ele alınmıştır.

Tablo 11'de yer alan konu başlıkları programın yayın akışına göre sırası ile tespit edilmiştir. Ancak sunucuların yorumları, eleştirileri ve görüşleri süre hesabına dâhil edilmemiştir. Tablo 11'in oluşturulma amacı programda yer alan içeriklerde kişilik hakkı ihlalinden söz edilip edilemeyeceğidir. İçerik hukuki açıdan izlendiğinde manevi kişilik değerlerinden biri olan resim değerinin ve içeriğin bazı kişilerce ahlaki açıdan olumsuz bir düşünce oluşturabileceği nedeni ile Doğulu'nun mesleki, sanatsal ve ticari etkinliklerinin zedelenmesi sonucu ekonomik değerin de ihlali edildiği düşünülmektedir. İhlallerin gerçekleştiği süreler kısa gibi görülse de barındırdığı ihlaller Doğulu'nun kişilik hakkını zedelemektedir. Aynı zamanda Atagül'ün de isim ve ekonomik kişilik değeri eşinin aldatma haberleri ile birlikte zedelenebilecektir.

4.1.3.4. Söylemezsem Olmaz 25 Eylül 2023 Tarihli Bölüm

Program 25 Eylül 2023 tarihinde pazartesi saat 08:45'te yayınlanmaya başlamıştır. Sunucuları Didem Delen, Bilal Özcan ve Selen Görgüzel'in olduğu programa canlı bağlantı yolu ile Mehmet Ali Erbil'in yeni sevgilisi Gülseren Ceylan bağlanmıştır. Ceylan, Erbil ile ilişkisi ve hakkında çıkan olumsuz görüşlere dair açıklamalarda bulunmuştur. Ceylan'dan sonra Mehmet Ali Erbil de canlı yayına telefon ile bağlanıp ilişkilerine dair açıklamalarda bulunmuştur. Program programda yer alan konu başlıklarının özetlenmesi ile başlamış ardından magazin turuna geçilmiştir (Özbilge, 25.09.2023).

Programın son kısmında "özel haber" niteliğinde şarkıcı Murat Boz'un yeni sevgilisi ile görüntülendiği iddia edilmiştir. Murat Boz yayınladığı birçok albüm ile Kral TV Video Müzik Ödülü ve İstanbul FM Altın Ödülü alan 2006 yılından itibaren müzik alanında yer edinmiş bir şarkıcıdır (Hürriyet Kelebek, 2016).

İçeriğin gösterilmeye başlandığı andan itibaren ses ve görüntü efektlerine yer verilmiştir. Videoda dış ses "Söylemezsem Olmaz Bombayı Patlatıyor. Ünlü Şarkıcı Murat Boz'un Yeni Aşkı Sadece Söylemezsem Olmaz'da!" ifadeleri ile merak uyandırmaya çalışmıştır. Ardından Murat Boz'un aşk hayatı özetlenmiştir.

Şekil 22

Söylemezsem Olmaz 25 Eylül 2023 – Murat Boz

Videonun ilerleyen kısımlarında Şekil 22'de yer alan görselde de gösterildiği gibi Boz'un genç bir kadın ile yakınlaşması ekranlara getirilmiştir. Gizli çekim olduğu görülen görüntülerde Boz ve ismi bilinmeyen kadının daha net görülebilmesi için kırmızı daire içine alınıp gösterilmiştir. Ayrıca videonun ortasında görseli bozmayacak şekilde "Söylemezsem Olmaz" isimli magazin programının amblemine yer verilmiştir. Arkadaşları ile sohbet eden ikilinin görüntüleri sırtları dönük kaydedilmiştir. Magazin haber içeriği sona erdikten sonra sunucular tarafından Boz'un yanındaki kişinin kim olduğuna dair yorumlar yapılmıştır.

Tablo 12

Söylemezsem Olmaz 25 Eylül 2023 Tarihli Bölümde Yer Alan Konu Başlıkları

Programdaki magazin başlıkları	**Süre (Dakika)**
Magazin turu	16:49
Tanyeli'nin manken olması	04:21
Mert Yazıcıoğlu- Afra Saraçoğlu ayrılığı	04:15
Aleyna Tilki'ye annesinden destek	04:56
Demet Akalın- Işın Karaca gerginliği	03:23
Gülseren Ceylan- Mehmet Ali Erbil canlı bağlantısı	21:49
Murat Boz'un yeni sevgilisi	04.31

Tablo 12'de yer alan konu başlıkları programın yayın akışına göre sırası ile tespit edilmiştir. Ancak sunucuların yorumları, eleştirileri ve görüşleri süre hesabına dâhil edilmemiştir. Tablonun oluşturulma amacı, kişilik hakkının ihlalinin hangi içeriklerde gerçekleştiğinin tespit edilmesidir. Program boyunca çeşitli magazin içeriklerine ve bunlara ilişkin sunucuların yorumlarına yer verilmiştir. Ancak 4 dakika 31 saniye boyunca Boz'un özel hayatının ve manevi kişilik değerlerinden biri olan resim hakkının ihlal edilmesi ekranlara getirildiği düşünülmektedir. Boz ünlü bir kişi olsa da özel hayatına ilişkin rıza dışı çekilen görüntülere katlanmakla mükellef değildir. Ayrıca tüm programda bir içeriğin ihlale yol açabilecek nitelikte olması ihlalin göz ardı edilebileceği anlamına gelmemektedir.

Yukarıda rastgele ele alınan magazin programlarının içeriklerinde kişilik hakkına yönelik yer verilen ihlaller hem şekil hem de tablo aracılığı ile gösterilmeye çalışılmıştır. Tüm magazin bölümleri birlikte incelendiğinde kişilik hakkına yönelik ihlaller magazin programları içeriklerinde yer almaktadır. Bu nedenle bir sonraki bölümde incelenen magazin programı bölümlerinde çıkarılan sonuç ve önerilere yer verilecektir.

BÖLÜM 5

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu son bölümde araştırmada yer alan konular ve sonuçlar birlikte ele alınacaktır. Ardından sonuçlar ile birlikte araştırmaya konu olan problemin çözümüne dair önerilere yer verilecektir.

Sonuçlar

Televizyon yayıncılığının başlamasından önce ünlü kavramı, yazılı basında ilgi çekici unsur olarak okuyuculara sunulurken geleneksel medyanın yaygınlaşmaya başlaması ile televizyon ekranlarında ve özellikle magazin programlarında yer bulmuştur. Magazin programlarında yer alan içerikler yıllar içinde değişikliğe uğrasa da programın temel konusu her daim ünlüler ve onların iş ve özellikle özel hayatları olmuştur. Ancak toplum, ünlü kişilerin iş hayatlarından ziyade özel yaşantılarını merak etmekte ve bunu bir eğlence, hoş vakit geçirme aracı olarak görmektedir. Merak unsurunun her daim canlı tutulması, ünlü kişilerin özel hayatlarını bilinmesi isteği ve magazin programının popülerliğini korumak hedefi ile programda yer alan içerikleri çeşitlendirmiştir. Bu da kişilik hakkını ihlal edilebilir bir hale getirmiştir.

Gerçeğin İlgi Çeken Boyutu

Magazin programlarında yer verilen içerikler, ünlü kişilere ilişkindir. Ancak bu içeriklerde ünlü kişilere ilişkin haberlere ve gelişmelere yer verilirken gerçeğin tam ve doğru olarak gösterilmesinden ziyade gerçeğin merak ve ilgi çekici olan kısmı izleyicilerle paylaşılmaktadır. Çalışma kapsamında incelenen magazin programları bölümlerinde de gerçeğin merak ve ilgi çekici olan kısımları izleyicilerle paylaşıldığı tespit edilmiştir. 6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının ı bendinde düzenlenen haber içeriklerinin tarafsız bir şekilde doğru ve gerçeğe uygun olma ilkesi ile oluşturulması hükmü magazin programlarında yer alan içerikler için de geçerlidir. Örneklem olarak belirlenen magazin programlarında ünlü kişilere yönelik oluşturulan içerikleri izleyiciler tarafından doğru ve gerçek olarak anlaşılacak niteliktedir. Bu nedenle 6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının ı bendi hükmünün magazin içeriklerinde göz ardı edildiği görülmüştür. Ancak böyle bir durumda ünlü kişiler, cevap ve düzeltme hakkını kullanma olanağına sahiptir. Haklarında asıl gerçeğin değil de merak ve ilgi çekici olan kısmının

paylaşılması ile kişilik hakkının zedelendiğini düşünen ünlü kişiler, isterlerse asıl gerçeği cevap ve düzeltme hakkını kullanarak açıklayıp izleyiciler ile paylaşabilmektedir. Bu hakkın kullanılmasını engelleyen ya da ihlal eden magazin program içerikleri 6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının o bendi uyarınca RTÜK tarafından denetlenecektir.

İçerik Oluşturmada Yarış Hali

Teknolojik gelişmeler sadece habere ulaşma açısından kitle iletişim araçlarını etkilememektedir. Bu gelişmeler televizyonda yer alan kanal sayılarını arttırmıştır. Böylece kamu yayıncılığına alternatif özel televizyon kanalları ortaya çıkmıştır. Televizyon kanallarında alternatiflerin artması magazin programcılığını ünlüler ekseninde dönen bir yarış ve reyting aracı haline getirmiştir. Özellikle ünlü kişilerin sırf ünlü olmasından kaynaklı özel hayatlarına dair yaşanan gelişmeleri ilk hangi magazin programının izleyiciler ile paylaşacağı yarışı, birtakım medeni hakların zedelenebilmesine neden olmaktadır. Magazin programlarında zedelenebilen ve göz ardı edilenebilen medeni hak da kişilik hakkıdır.

Özel Hayatın Yorumlanması

Modern toplumda mekânsal açıdan kamu ve özel hayatın ayrımının ortaya çıkması sonucunda ünlü kişilerin özel hayatları ile bu kişilere dair içerik oluşturan magazin programlarının haber verme hürriyetinin çatışmasını doğmuştur. Çatışmanın giderilebilmesi için en temelde ünlü kişilerin özel hayatlarının kamusal alanda dar yorumlanması gerekmektedir. Ancak kamusal alanda da olsa ünlü kişilerin özel hayatları rıza dışı veya haberleri olmaksızın magazin programlarında eğlendirme ve şov aracı olarak yer verilmesi durumu özel hayatlarının çok dar yorumlanmasına sebep olacaktır. Bu da kişilik hakkının manevi bütünlüğünü ve özel hayatın gizliliğini ihlal edilebilmesine neden olacaktır. Burada önemli olan dar yorumlanmanın sınırının her olaya göre ayrı ayrı ele alınması olmasıdır.

Teknolojik Gelişmeler ve Magazin İçeriğinin Hazırlanması

Kitle iletişim araçlarında yaşanan teknolojik gelişmeler, magazin programlarında içerik oluşturmayı kolaylaştırmıştır. Günümüzde neredeyse her insan, akıllı telefonlara sahiptir. Akıllı telefonların fotoğraf veya video çekme ve ses kaydı alma özellikleri bulunmaktadır. Bu özellikler neredeyse her kişiyi haberci veya habere konu olan bir konuma dönüştürmektedir. Bu durum da eski usul muhabir ve kameraman gibi mesleklere ihtiyaç duyulmadan magazin haberi içeriğinin oluşturulmasında hızlılık ve magazin içeriği sunanlar için de kolaylık sağlamaktadır. Ancak herkesin telefon kameraları ile kendisini magazin habercisi sanması birtakım hukuka uygun olmayan içerikleri de peşinde getirmektedir. Araştırmaya örneklem olarak seçilen magazin programlarından Müge ve Gülşen ile 2. Sayfa

ve Söylemezsem Olmaz isimli magazin programlarının Whatsapp ihbar hatları bulunmakta ve kimi magazin içeriklerini bu yol ile oluşturmaktadır. Pazar Sürprizi isimli magazin programının ise böyle bir haber kaynağı bulunmamaktadır. Ancak örneklem olarak seçilen bölümlerde yer alan kişilik hakkı ihlalleri Whatsapp ihbar hatlarından kendilerine ulaştırılmamıştır. Aksine bu tür içerikler, yayın içerik üreticilerinin kendi muhabir ve kameramanları tarafından gerçekleştirilmiştir.

Kişilik Değerleri ve Magazin İçerikleri

Kişilik hakkına ve ihlallerine hukuki açıdan önem verilse de magazin içeriklerinin oluşturulması sırasında bu önemin göz ardı edildiği sonucuna varılmıştır. Televizyon kanallarında yer verilen magazin programı içeriklerinin çeşitlenmesi ile hukukun ünlü kişiler için de gerekli olduğu ve içerik üretilirken bunun göz önünde tutulması gerektiği anlaşılmıştır. Çünkü magazin programlarında yapılan bir ihlal, bir sonraki ihlali hem kolaylaştırmakta hem de meşrulaştırabilmektedir. Merak unsurunun ve özel hayatları bilme arzusunun ön planda tutulduğu magazin programı içeriklerinde yer alan kişilik hakkı ihlali topluma da yansıyabilmekte ve olumsuz etkiler doğurabilmektedir. Toplum içinde olumsuzlukların doğmaması ya da giderilmesi için magazin programlarında yer verilen içeriklerin kişilik hakkına uygun olarak izleyicilere sunulması gerekmektedir.

Kişilik hakkına yönelik farkındalığının arttırılıp ihlal durumundan uzak durulmasına yönelik en önemli araçlardan birisi de medyadır. Günümüzde özellikle hala televizyon izlenme oranının yüksek olması, televizyonun iletişim aracı olarak gücünü koruduğunu açıkça göstermektedir. Magazin programları, yıllardır gündüz kuşağının vazgeçilmez bir içeriği haline gelmiştir. Ayrıca izlenebilirliğini de devam ettirmektedir. Medya ve izleyici kitlesini kaybetmeyen ve içerikleri ile daha fazla kişinin meraklanmasına sebep olan magazin programları, magazin okur- yazarlığının oluşturulması için önemli ve etkili bir araçtır.

Yapılan çalışmada ulusal kanallarda içerik oluşturan çeşitli magazin programlarında yer alan kişilik hakkı ihlallerinin varlığı değerlendirilmiş ve ihlallerin nasıl gerçekleştiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde televizyonda yer alan Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa, Pazar Sürprizi ve Söylemezsem Olmaz isimli magazin programlarının 2023 yılının Ocak, Mart, Haziran ve Eylül aylarına ilişkin rastgele seçilen birer bölümleri ve toplamda on iki bölümü değerlendirmeye konu edilmiştir. Bu magazin programı bölümlerinde pek çok içeriğe yer verilse de içeriğin süresinin az ya da çok olmasından bağımsız kişilik hakkına yönelik birtakım ihlalleri barındırdığı görülmüştür. Bu durum da Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13

Kişilik Hakkı İhlali ve Magazin Programları

Program Adı	Tarih	Manevi Değer	Kişilik İhlali	Ekonomik Kişilik Değer İhlali
		Resim	**İtibar ve Onur**	
Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa	17 Ocak 2023	•		
Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa	13 Mart 2023	•	•	
Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa	1 Haziran 2023	•	•	•
Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa	18 Eylül 2023	•		
Pazar Sürprizi	1 Ocak 2023	•	•	
Pazar Sürprizi	5 Mart 2023	•	•	
Pazar Sürprizi	25 Haziran 2023	•		
Pazar Sürprizi	3 Eylül 2023	•		
Söylemezsem Olmaz	17 Ocak 2023	•		
Söylemezsem Olmaz	17 Mart 2023	•		•
Söylemezsem Olmaz	5 Haziran 2023	•	•	•
Söylemezsem Olmaz	25 Eylül 2023	•		

Tablo 13'te kişilik hakkının değerlerinden hangilerinin magazin programlarında yer alan içeriklerde ihlal edildiği gösterilmiştir. Buna göre örneklem içinde yer alan magazin programı bölümlerinde fiziki kişilik değer ve manevi kişilik değerlerinden biri olan hürriyet ve isim değerleri ihlaline yönelik bir içerik tespit edilmese de bölümlerin tamamında ünlü kişilerin manevi kişilik değerlerinden biri olan resminin ihlal edildiği görülmektedir. Resmin ihlali kişinin rıza veya haberi olmaksızın dışı çekilme, çoğalma ya da gösterilme şeklinde ortaya çıkmıştır. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa isimli magazin programının 17 Ocak,1 Haziran

ve 18 Eylül 2023 tarihli programlarında; Pazar Sürprizi isimli magazin programının 25 Haziran, 3 Eylül 2023 tarihli programlarında ve Söylemezsem Olmaz isimli magazin programının tüm bölümlerinde resim değeri haberi olmaksızın çekilip gösterilme şeklinde ekranlara verilmiştir. Kalan bölümlerde ise resim değeri rıza dışı çekilme ve gösterilme olarak magazin içeriği oluşturulmuştur.

Literatürde ünlü kişilerin onur ve itibarlarının ihlali magazin programlarında daha yaygın bir şekilde gerçekleştiği belirtilmiştir. Ancak örneklem özelinde sadece beş bölümde bu durum tespit edilmiş ve resim değerinin ihlal ile birlikte ortaya çıkmıştır. Bunu da ünlü kişilerin tavır, jest, mimik ve söylemlerine yönelik yaratılan algı ya da gösterilen gerçeğin merak ve ilgi çekici olan kısmı ile gerçekleştirmişlerdir.

Bir başka önemli bulgu da Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa isimli magazin programının 1 Haziran 2023 tarihli bölümü ile Söylemezsem Olmaz isimli magazin programının 17 Mart ve 5 Haziran 2023 tarihli bölümde ve toplamda üç magazin programı bölümünde dolaylı yoldan ekonomik kişilik değer ihlaline neden olduğu üzerinedir. Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa isimli magazin programının 1 Haziran 2023 tarihli ve Söylemezsem Olmaz isimli magazin programının 5 Haziran 2023 tarihli bölümünde aldatma iddialarına yönelik oluşturulan içerik nedeni ile mesleklerine dair ileride gerçekleşecek iş ve projelerden ahlaki bozulmuşluk algısından dolayı uzak tutulması çok mümkündür. Bu nedenle çiftin gelecekte elde edecekleri gelirlerden bu sebeple mahrum kalma olasılıkları ekonomik kişisel değerinin de ihlal edildiği sonucunu doğurmaktadır. Aynı durum Söylemezsem Olmaz isimli magazin programının 17 Mart 2023 tarihinde yayınlanan bölüm örneği için de geçerlidir.

Özel Yararın Varlığı

Örneklemde yer alan magazin programlarında yer alan tüm ihlaller, basın özgürlüğünün bir yansıması olan haber alma özgürlüğünün aşımı olarak ortaya çıkmıştır. Çünkü ihlallere neden olan içerikler, kamusal yarardan ziyade özel yarara hizmet etmektedir. Ayrıca örneklemde yer alan ve magazin içeriklerinde özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesi aşılmıştır. Ünlü kişilerin özel hayatları normal kişilere göre daha dar yorumlanmasına dair hukuk literatüründe uzlaşı sağlanmıştır. Ancak bu dar yorumlanın sınırının tespiti de önemlidir. Çünkü ünlüler özelinde özel hayatın aşırı dar yorumlanması, gizli alana müdahale anlamına gelecektir. Bu nedenle her ne kadar kamusal bir alanda bulunsa da jest, mimik ve söylemleri ile görüntülenmekten ya da konuşmaktan rahatsız olduğunu belirten ünlü kişilerin o anda özel hayatlarının varlığı söz konusu olmaktadır. Böyle bir durumun magazin programlarında içerik olarak sunulması 6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci

fıkrasının ç bendinde düzenlenen özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırılık teşkil edebilecek ve kişilik hakkının ihlali kapsamında değerlendirilebilecektir.

Ses ve Efekt Kullanımı

Bir diğer değerlendirme de magazin programlarında yer verilen içeriklerde abartılı ses ve efektlere ilişkindir. Örneklem olarak seçilen magazin program içeriklerinde özellikle sansasyonel ve ilgi çekici bir haber oluşturulmak istenildiği zaman duyulduğunda insanı geren ve insanda merak duygusunu harekete geçiren ses ve efektlere yer verilmiştir. Bu da izleyicilerin dikkatini çekmekte ve ünlü kişilerin özel hayatlarına dair bilgilere daha çok ilgi göstermelerine neden olmaktadır. Bu sebeple izleyiciler, kişilik hakkını ihlal eden içeriklere maruz kalmaktadır. 6112 Sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının ı bendinde haber içeriklerinde aşırı ses ve görüntüye, tabii ses haricinde efekt ve müziğe yer verilemeyeceği düzenlenmiştir. Bu sebeple magazin programlarında yer alan içeriklerde kullanılan ses ve efektlerin ilgili hüküm özelinde hukuka uygun olarak oluşturulması ve ölçüsüzlüğe yer vermemesi gerekmektedir.

Öneriler

RTÜK, 6112 Sayılı Kanunu'n 8'inci maddesinde yer alan yayın hizmetleri ilkelerine dayanarak yayın içeriklerini denetlemektedir. İlgili maddenin birinci fıkrasında kişilik haklarına dair ç bendinde yer alan düzenleme bulunmaktadır. Bentte yer alan "*İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez.*" hükmünde kişilik hakkı sınırlı bir şekilde ele alınmıştır. Yasal düzenlemenin içeriğinde fiziki, manevi ve ekonomik bütünlük kapsamlı bir şekilde ele alınmamıştır. Bu durum da magazin programlarında yer alan içeriklerin denetlenmesinde yasal açıdan sınırlı hareket edilmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle kişilik hakkının öneminin kavranıp yasal düzenlemeler ile 6112 Sayılı Kanun'a tüm değerleri ile birlikte eklenmesi önerilmektedir.

RTÜK, görsel ve işitsel medya alanında yetkili bir kurum olarak düzenleme ve denetleme yetkisi ile yetkilendirilmiştir. Bu yetkiye dayanarak Kurul, medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara yönelik televizyon yayıncılığına dair rehber niteliğinde olan etik ilkeleri düzenleyebilmektedir. Bu sebep ile gündüz kuşağında yer alan magazin programlarına dâhil edildiği bir çalışma veya toplantıda magazin içeriklerinde kişilik hakkının önemi esas alınarak yayın ilkeleri rehberi hazırlanabileceği önerilmektedir.

Günümüzde her ne kadar yeni medya yayıncılığı yükselişte olsa da geleneksel medyanın izlenme oranları hala yüksektir. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda Magazin Gazetecileri Derneği, bağımsız magazin habercileri, avukat, hâkim, savcı gibi hukuk alanında meslek edinmiş kişiler, RTÜK ve medya hizmet sağlayıcı kuruluşları ile birlikte magazin içeriklerinde yer verilen kişilik hakkı ihlalinin en aza indirilmesinin ve buna ilişkin farkındalığın artırılması için bir "Temiz Magazin" başlığı ile bir çalışmanın yapılması önerilmektedir. Bu çalışmada alınan konuların daha sonradan bir bildiri ile yazılı bir şekilde hazırlanıp kamuoyu ile paylaşılması da öneriler arasında yer almaktadır. Böylece magazin okur- yazarlığı şekillenmeye başlayacaktır.

Geleneksel medyada yer alan magazin içeriklerinde yer alan kişilik hakkı ihlallerinin sadece müeyyide uygulanarak giderilmeye çalışılması, toplumun ve medya hizmet sağlayıcı kuruluşların kişilik hakkının önemini ve değerini anlaması için benimsenecek yollardan biridir. Toplumun kişilik hakkını tanıması, önemini kavraması ve ihlaller karşısında hangi yollara başvurabileceği konusunda bilgi sahibi olabileceği bilgilendirici kamu spotları düzenlenmesi de bir diğer yoldur. Ayrıca RTÜK bünyesinde yer alan İzleme ve Değerlendirme Dairesi ile Hukuk Müşavirliği'nde çalışan personelin magazin içeriklerindeki kişilik hakkının ihlal edilmesi üzerine dönemsel olarak eğitime tabi tutulması hem yayın içerik denetimi açısından hem de yargı önünde savunma hakkının kullanılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Literatür araştırması yapılırken, bu çalışmanın konusuna örnek ve kaynak oluşturacak çalışmaların yetersiz olduğu görülmüştür. Yapılan çalışmalar incelendiğinde radyo ve televizyon yayınlarındaki kişilik hakkının ihlali olarak genel bir çerçevede ele alınmıştır. Bu nedenle araştırma, geleceğe yönelik bir temel oluşturmak ve magazin programlarında yer alan içeriklerin sadece içerik analizi yöntemi ile değil, söylem ya da görüşme yöntemleri ile de çalışılabileceğine dair bir yol açmaktadır. Böylece ileride yapılacak araştırmalarda farklı yöntemlerin belirlenip geleneksel medyadaki magazin programlarının içeriklerinin değerlendirilmesi literatüre katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Açıkgöz, A. (2009). Basın Yoluyla Gerçekleşen Kişilik Hakkı İhlallerinin Unsurları. [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi].

Açıkgöz, İ. (2020). Hukuka giriş – temel kavramlar. TOTBİD Dergisi 2020;19:3–14 https://doi.org/10.14292/totbid.dergisi

Acabey, M. B. (2013). Basın Özgürlüğü ve Bu Özgürlüğün Bir Sınırı Olarak Kişilik Hakkı. Yaşar Üniversitesi E-Dergisi, 8 (Özel), 0-54.

Akarcalı, S. (1989). Basının Görevleri ve Basın Özgürlüğü. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 44 (1), 264-287.

Akgül, A. (2024, Şubat). Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun Yayın Hizmeti İlkelerinden Olan Suçsuzluk Karinesine Aykırılık Sebebiyle Uygulanan İdari Yaptırımlar Sorunu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 72(4), s. 1869-1904.

Akipek, J. G., Akıntürk, T., & Ateş Karaman, D. (2013). Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku Birinci Cilt (Cilt 1). İstanbul: Beta Basım.

Akipek, J., Akıntürk, T., & Ateş, D. (2022, Eylül). Türk Medeni Hukuku, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku . Birinci , 19.

Akpınar, M. E. (2021). Türk Magazin Basınında Etik Sorunlar. 3(1), 30-41. doi:https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1672422

Akyasan Birsen, G. (2019). Sosyal Medyada Paylaşılan İçerik Nedeniyle Kişilik Hakkı İhlalleri. [Yüksek Lisans tezi, Beykent Üniversitesi].

Akyazı, A. (2020, Temmuz). Sosyal Medyanın Şöhret Kültürüne Etkisi. İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi, 12(3), 251-274.

Antlı, M. (2015). Magazin Programlarında Twitter Kullanımı. İstanbul [Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi].

Arık, E. (2013). Şöhret Kültürü ve Şöhret Gazeteciliği: Medya Profesyonelleri Üzerine Bir Çözümleme. Antalya: [Doktora tezi, Akdeniz Üniversitesi].

Arsebük, E. (1937). Medeni Hukuk (Cilt 1). İstanbul.

Arslan, M. (2009). Radyo Ve Televizyon Yayınlarında Kişilik Haklarının İhlali ve Korunması [Yüksek Lisans tezi, Kadir Has Üniversitesi].

Arslan, S. (2018). Sosyal Medya Platformları Üzerinden Kişilik Hakları İhlali, Korunmasına Yönelik Düzenlemeler, Ülke Uygulamaları, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. [Bilişim Uzmanlığı Tezi, Bilgi Teknolojileri Kurumu].

Atik, İ. C. (2023, Ocak). Sosyal Medya Ortamında Kişilik Hakkı İhlallerine Uygulanacak Hukuk (1 b.). İstanbul: Adalet Yayınevi.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi. (1950). Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.

Ayan, M., & Ayan, N. (2016). Kişiler Hukuku (8 b.). Seçkin, Ankara.

Aybay, A., & Aybay, R. (2009). Hukuka Giriş (6. b.). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Aydın, S. (1996). Radyo ve Televizyon Yoluyla Kişilik Haklarının İhlali ve Hukuksal Koruma. [Yüksek Lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi].

Aydemir, İ. (1997). Türk Hukukunda Kişilik Ve Kişilik Haklarının Korunması [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].

Aytın, S. (2017). Televizyon Yoluyla Kişilik Haklarının İhlalinden Doğan Manevi Tazminat Davası [Yüksek Lisans tezi, Başkent Üniversitesi].

Börü, Ş. P. (2017). Esra Kararı Işığında Bir Hassas Denge Değerlendirmesi: Kişilik Haklarının Korunması Vs. Sanat Özgürlüğü. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 8(2), 249-296.

Büyükbaykal, G., & Büyükbaykal Ilgaz, C. (2007). Günümüzde Türk Basınındaki Magazinleşme Olgusu. İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi/ Istanbul University Faculty of Communication Journal(29), 51-62. doi:https://doi.org/10.17064/iüifhd.59063

Baş&Ka Hukuk. (2019,08,22). Kişilik Hakları Nedir?. Baş&Ka Hukuk: http://www.baskahukuk.com/kisilik-haklari-nedir/ sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 18.04.2024

Bal, E. (2011). Televizyon Haberciliğinde Magazinleşme Olgusu: TRT, NTV ve SHOW TV Örneği. Erciyes İletişim Dergisi, 1(4), 119-138.

Balcıoğlu, R. (Yapımcı). (2023a,1 Ocak). Pazar Sürprizi [Televizyon yayını]. SHOW TV.

Balcıoğlu, R. (Yapımcı). (2023b, 5 Mart). Pazar Sürprizi [Televizyon yayını]. SHOW TV.

Balcıoğlu, R. (Yapımcı). (2023c, 25 Haziran). Pazar Sürprizi [Televizyon yayını]. SHOW TV.

Balcıoğlu, R. (Yapımcı). (2023a, 3 Eylül). Pazar Sürprizi [Televizyon yayını]. SHOW TV.

Basın Kanunu. (2004). 5187 Sayılı Basın Kanunu.

Battal, A. (2015). Hukukun Temel Kavramları. Ankara: Seçkin.

Batur, A. Ç. (2020). Sosyal Medya Kullanımına Bağlı Olarak Değişen Şöhret- Hayran İlişkilerinde "Mesafe" Sorunu: Instagram Üzerine Niteliksel Bir İnceleme. Intermedia International e-Journal, 7(12), 204-216.

Baygal, A. (2016, Ağustos). Toplumsal ve Kültürel Bir Ürün Olarak Yıldız Olgusu ve Yıldız-Medya İlişkisi. (38), 145-158. SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi.

Baytar, S. (2006). Kitle Haberleşme Araçlarının Yayınlarına Karşı Cevap ve Düzeltme Hakkı. TBB Dergisi (62), 133-151.

Bellican, C. (2010). Şeref ve Haysiyetin Korunması, Özel Hayatın Gizliliği ve Sanat Özgürlüğü: Özel Hukuk Açısından Bir Değerlendirme. C. Bellican içinde, Prof.Dr.Rona Serozan'a Armağan (Cilt 1, s. 535-593). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Beyazperde. (t.y.). Burak Özçivit. Beyazperde: https://www.beyazperde.com/sanatcilar/sanatci-211711/ sayfasından erişilmiştir. Erisim tarihi: 11.04.2024

Bilir, F. (2023). Kişisel Verilerin Korunması Yönündeki Uygulama ve Hukuki Düzenlemelerin Ortaya Çıkışı. Adalet Dergisi, 2(71), 631-651. doi: 10.57083/adaletdergisi.1391733

Büyükbaykal, G. N. (2012). Basın Özgürlüğü Kavramının Anlamı Ve Önemi. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi | Istanbul University Faculty of Communication Journal (20). https://doi.org/10.17064/iüifhd.95642

Cambridge Dictionary. (2024). Cambridge Dictionary.

Can Maraşlı, M. (2021). Görsel- İşitsel Medyada Ortak Denetim. A. Çiftçi, & A. Çiftçi (Dü.) içinde, Kitle İletişiminde Denetim (s. 425-449). Ankara: Adalet Yayınevi.

Canbolat, F., & Gönül Koşar, G. (2020, Kasım). Basın Yoluyla Kişilik Hakkının İhlalinin Tespitinde Kullanılan Yargıtay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Ölçütlerinin Değerlendirilmesi. Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 33(51).

Ceylan, E. (2017). Türk Medeni Kanunu'nda Çocuğun Korunmasıyla İlgili Güncel Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi. D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, 19 (Özel Sayı), 349-375.

Cumhuriyet. (2023, 12, 23). Mert Yazıcıoğlu kimdir, kaç yaşında? Mert Yazıcıoğlu'nun yer aldığı işler... Cumhuriyet: https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/mert-yazicioglu-kimdir-kac-yasinda-mert-yazicioglunun-yer-aldigi-isler-1969160 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 12.04.2024.

Çelik, H. (2009). Televizyonda Yayınlanan Magazin Programlarında Tüketim Kültürü Olgusu [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi].

Çervatoğlu, S. (2020). İfade Özgürlüğü Bağlamında Radyo ve Televizyonların İdari Denetimi ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun İdari Yaptırım Yetkisi. [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi] .

Çetinkaya, A. (2020, 3). Magazin Haberciliğinni Yeni Platformu: Instagram. *8*, 104-132. Gümüşhane: Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi.

Çoban, A. (2019). Kişisel Markalama ve Celebrity- Endüstriyel Kompleksi:"Instagram Şöhretleri" [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Okan Üniversitesi].

Dereli, H. E. (2022). Yasayı İhlal Nedir? Dereli Hukuk: https://www.dereli.av.tr/yasayi-ihlal-nedir/#:~:text=Yasay%C4%B1%20ihlal%20ister%20cezai%20ister,herhangi%20bir%20kay%C4%B1p%20veya%20zarard%C4%B1r. ayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 18.04.2024.

Doğan, P. B. (2014). Çatışan İki Değer: Haber Verme Hakkı ve Kişilik Hakkı. Ankara Barosu Dergisi(4), 477-493.

Dural, M. (1995). Türk Medeni Hukukunda Gerçek Kişiler. İstanbul.

Dural, M., & Öğüz, T. (2014). Türk Özel Hukuku II, Kişiler Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Dural, M., & Öğüz, T. (2015). Kişiler Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Dural, M., & Sarı, S. (2018). Türk Özel Hukuku Cilt 1 Temel Kavramlar ve Medeni Kanunun Başlangıç Hükümleri. İstanbul: Filiz Kitabevi.

elele. (t.y.). İlayda Alişan kimdir? Yaşı, boyu, burcu, biyografi*si*.. elele: https://www.elele.com.tr/kimdir/ilayda-alisan-kimdir-yasi-boyu-burcu-biyografisi sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 10.04.2024.

Erdoğan, İ., & Keskin, D. (2019). Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku (2 b.). Ankara: Gazi Kitabevi.

Eren, F. (2015). Borçlar Hukuku (Genel Hükümler). Ankara: Yetkin Yayınları.

Ergün, Ö. (2017). Kişi Kavramı Ve Çeşitleri. Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi, 1(1), 1-14.

Esendal, N. (2017, Ankara). Basın Yolu İle Kişilik Hakların İhlali [Yüksek Lisans tezi, Ankara Üniversitesi].

Fırat, M. S. (2015). Hukuk Devleti Açısından İnternette İnsan Hakkı ve Kişilik Haklarına Saldırı Sorunu. Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 5 (2), 101-116.

Fendoğlu, H. T. (2018). Hukuka Giriş (4. Bası b.). Ankara: Yetkin Yayınları.

Göçgeldi, E. T. (2020, 11 03). Gök Hukuk: http://www.gochukuk.com/pdf/Ozel-Hayatin-Gizliligini-Ihlal-Ve-Basin.pdf sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 17.04.2024.

Göral, S. (2019). Bütünleşik Pazarlama İletişimi Faaliyetlerinde Geleneksel Ünlü ve Sosyal Medya Fenomeni Kullanımının Tüketici Davranışına Etkisi [Yüksek Lisans tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi].

Gümüş, M. A. (1997). Kişinin Resmi (Görünümü) Üzerindeki Hakkı. KÜHFD, 1(1), 363-386.

Hürriyet Cadde. (2014, 12, 18). Zehra Çilingiroğlu kimdir? https://www.milliyet.com.tr/cadde/zehra-cilingiroglu-kimdir-1985765 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 10.04.2024.

Hürriyet Kelebek. (2016, 03, 28). Murat Boz Hayatı?. Hürriyet Kelebek: https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/murat-boz-hayati-40076884 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 15.04.2024.

Hürriyet Kelebek. (2020, 09 05). Ayhan Taş kimdir nereli kaç yaşında? Ayhan Taş hangi dizilerde ve filmlerde oynadı?. Hürriyet Kelebek: https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/ayhan-tas-kimdir-nereli-kac-yasinda-ayhan-tas-hangi-dizilerde-ve-filmlerde-oynadi-41603805 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 12.04.2024.

Hürriyet Kelebek. (2020, 07 17). Merve Boluğur kimdir, kaç yaşında? Merve Boluğur'un hayatıyla ilgili bilgiler. Hürriyet Kelebek: https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/magazin/merve-bolugur-kimdir-kac-yasinda-merve-bolugurun-hayatiyla-ilgili-bilgiler-41566461 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 11.04.2024.

Hürriyet Kelebek. (2021, 10 05). Bestemsu Özdemir kimdir, kaç yaşında, nereli? İşte Bestemsu Özdemir'in oynadığı diziler. Kelebek: https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/bestemsu-ozdemir-kimdir-kac-yasinda-nereli-iste-bestemsu-ozdemirin-oynadigi-diziler-41910200 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 11.04.2024.

Hürriyet Kelebek. (2021, 11 01). Uraz Kaygılaroğlu kimdir, kaç yaşında, nereli? Uraz Kaygılaroğlu, Üç Kuruş dizisinin Kartal'ı oldu. Hürriyet Kelebek: https://www.hurriyet.com.tr/galeri-uraz-kaygilaroglu-kimdir-kac-yasinda-nereli-uraz-kaygilaroglu-uc-kurus-dizisinin-kartali-oldu-41929574/2 a sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 10.04.2024.

Hürriyet Kelebek. (2023, 08 15). Afra Saraçoğlu kimdir, kaç yaşında ve aslen nereli? İşte, Afra Saraçoğlu'nun rol aldığı dizi ve filmler. Hürriyet Kelebek: https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/televizyon/afra-saracoglu-kimdir-kac-yasinda-ve-aslen-nereli-iste-afra-saracoglunun-rol-aldigi-dizi-ve-filmler-42315382 sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 11.04.2024.

Haber7. (2022, 08 10). Neslihan Atagül kimdir ve kaç yaşındadır? Nereli? Neslihan Atagül dizileri... haber7: https://www.haber7.com/biyografi/haber/3248191-neslihan-atagul-kimdir-ve-kac-yasindadir-nereli-neslihan-atagul-dizileri sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 15.04.2024.

Habertürk Magazin. (2022, 09 22). Dünyayla Benim Aramda dizi oyuncusu Hafsanur Sancaktutan hakkında merak edilenler... Habertürk: https://m.haberturk.com/hafsanur-sancaktutan-kimdir-kac-yasinda-ve-aslen-nereli-hafsanur-sancaktutan-sevgilisi-kim-3522762-magazin sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 12.04.2024.

Helvacı, S. (2001). Türk ve İsviçre Hukuklarında Kişilik Hakkını Koruyucu Davalar. İstanbul.

Helvacı, S. (2016). Gerçek Kişiler. İstanbul: Legal Yayıncılık.

Işık, E. (2021). Bir Kişilik Değeri Olarak Kişinin Resmi. İstanbul Hukuk Mecmuası, 78 (4), 1723-1746.

İHEB. (1948). İnsan Hakları Evrensel Bildirisi.

Inglis, F. (2010). A Short History of Celebrity. Princeton University Press.

Köken, E. (2016). Şerefe Karşı Suçlar. Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi(6), 281- 309.

Köprülü, B. (1984). Medeni Hukuk, Genel Prensipler - Kişinin Hukuku (Gerçek Kişiler - Tüzel Kişiler) (2. Bası b.). İstanbul.

Kılıçoğlu, A. (2015). Medeni Hukuk Temel Bilgiler. Ankara: Turhan Kitabevi.

Kahraman, B. (t. y.). Erdem Şanlı. Buket Kahraman Talent Management: https://www.buketkahraman.com/sanatcilar/erdem-sanli sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 10.04.2024.

Karaman, Ş. (2018). Basın Özgürlüğünün Bir Sınırı Olarak Kişilik Hakkı [Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi].

Kavaklı, N. (1995). Popüler Kültür Açısından Magazin Basını [Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi].

Kayıhan, Ş. (2022). Kişiler Hukuku (Gerçek Kişiler- Tüzel Kişiler). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kaya, M. (2010). Telekomünikasyon Alanında Kişilik Haklarının Korunması. Ankara Barosu Dergisi(4), 279-334.

Korkmaz, A. (2014). Đnsan Hakları Bağlamında Özel Hayatın Gizliliği Ve Korunması. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, (16 (Özel Sayı 1)), 99-103.

Korkmaz, B. (t.y.). Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar Özel Hayatın Gizliliği. Batür ve Bölükbaşı Avukatlık Ortaklığı: https://www.batur.av.tr/blog-post/ozel-hayata-gizli-alanina-karsi-suclar-ozel-hayatin-gizliligi sayfasından erişilmiştir. Erişim tarihi: 18.04.2024.

Koyuncu Sinanlıoğlu, E. (2021). Sosyal Medyada Gerçekleşen Kişilik Hakları İhlalleri ve Korunma Yolları. İstanbul.

Kurnaz, M. (2023). Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun İnternet Ortamından Yapılan Yayınları Denetleme Yetkisi [Yüksek Lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi].

Kayıhan, Ş. (2022). Kişiler Hukuku. Seçkin Yayınları. Ankara.

Kuyucu, M. (2015). The Change In Magazıne Press In Turkey The Problematıc Of Magazıne Publıshıng In The Example Of Ses Magazıne. P. D. Uslu (Dü.), *2nd International Conference on Education and Social Sciences Abstracts & Proceedings* içinde (s. 448-463). İstanbul: International Organization Center of Academic Research.

Marcus, S. (2019). *The Drama of Celebrity*. Princeton University Press.

Milliyet Bilgi Rehberi Haberleri. (2023, 12 04). *Mert Ramazan Demir kimdir, sağlık durumu nasıl? Yalı Çapkını dizisinin Ferit'i Mert Ramazan Demir neden hastaneye kaldırıldı?* 04 11, 2024 tarihinde Milliyet Bilgi Rehberi Haberleri,: https://www.milliyet.com.tr/galeri/mert-ramazan-demir-kimdir-saglik-durumu-nasil-yali-capkini-dizisinin-feriti-mert-ramazan-demir-neden-hastaneye-kaldirildi-7044327 adresinden alındı.

Milliyet Kariyer Haberleri. (2017, 07 10). *Ünlü oyuncu Fahriye Evcen hakkında merak edilenler!.. Fahriye Evcen Kimdir?..* 04 11, 2024 tarihinde Milliyet: https://www.milliyet.com.tr/galeri/unlu-oyuncu-fahriye-evcen-hakkinda-merak-edilenler-fahriye-evcen-kimdir-2482148/7 adresinden alındı.

Minnesota, U. o. (2019). *History of Magazine Publishing*. 04 03, 2024 tarihinde The University of Minnesota Libraries: https://open.lib.umn.edu/mediaandculture/chapter/5-2-history-of-magazine-publishing/ adresinden alındı.

N-LIFE. (2024, 01 18). *Fahriye Evcen oğlu Kerem'in yüzünü ilk kez gösterdi: Çiçek kokulum benim*. 04 11, 2024 tarihinde N-LIFE: https://www.ntv.com.tr/galeri/n-

life/magazin/fahriye-evcen-oglu-keremin-yuzunu-ilk-kez-gosterdi-cicek-kokulum-benim,B7aVSrgWJkOx5JfuZ0pGSw/vOaXaN0I_kavcs1QhXAqvQ adresinden alındı.

N-LIFE Haberleri. (2023, 12 23). *Burak Deniz kimdir? Ünlü oyuncu Burak Deniz kaç yaşında ve nereli?* 04 11, 2024 tarihinde https://www.ntv.com.tr/n-life/magazin/burak-deniz-kimdir-unlu-oyuncu-burak-deniz-kac-yasinda-ve-nereli,VGsjZYSHXk-yjqwwMrj0XA adresinden alındı.

Ongun, C. (2012, 02 2012). Hukuki Yazılar: Medya Yayınlarına Karşı Cevap Ve Düzeltme Hakkı (Tekzip). İstanbul Barosu.

Oğuzman, K., Seliçi, Ö., & Oktay Özdemir, S. (2015). Kişiler Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Oğuzman, M. K., & Barlas, N. (Eylül, 2021). Medeni Hukuk . İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Önen, M. (2005). Hukuka Giriş. İstanbul: Yaylacık Matbaası.

Özbilge, B. (Yapımcı). (2023a, 17 Ocak). Söylemezsem Olmaz [Televizyon yayını]. BEYAZ TV.

Özbilge, B. (Yapımcı). (2023b, 17 Mart). Söylemezsem Olmaz [Televizyon yayını]. BEYAZ TV.

Özbilge, B. (Yapımcı). (2023c, 5 Haziran). Söylemezsem Olmaz [Televizyon yayını]. BEYAZ TV.

Özbilge, B. (Yapımcı). (2023d, 25 Eylül). Söylemezsem Olmaz [Televizyon yayını]. BEYAZ TV.

Özcan, B. B. (2017,3). Bedensel Bütünlüğün İhlali Nedeniyle Ortaya Çıkan Maddi ve Manevi Zararların İngiliz Hukukuna Göre Tazmini. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 66(1), 49-72.

Özdemir, H. (2008). Türk ve İsviçre Medeni Hukukunda Ad Üzerindeki Hak ve Korunması. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 57, sy. 3 (Eylül 2008): 561-98. https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001537.

Öztan, B. (2011). Medeni Hukuk'un Temel Kavramları (35 b.). Ankara, Turhan Kitabevi.

Öztekin, H. (2013). Neo-Liberal Toplumlarda Düzenleyici Devlet Anlayışı ve Görsel-İşitsel İletişim Alanında Bağımsız Düzenleyici Üst Kurullar: RTÜK Örneği. Selçuk İletişim, 5(1), 52-65. https://doi.org/10.18094/si.22003

Pınarbaşı, S. (2021). Türk Hukukunda Kişilik Hakkının Korunması. İstanbul.

Perelberg, D. (2022, 06 30). The Evolution of the Celebrity. 04 10, 2024 tarihinde Lofficiel USA: https://www.lofficielusa.com/politics-culture/evolution-of-the-celebrity-pop-star-socialite-history adresinden alındı.

RTÜK. (2014, 02). Yayınlarda Program Türleri Kod, Tanım ve Sınıflandırma. 03 27, 2024 tarihinde alındı.

RTÜK. (2018). 2018 Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması. Ankara.

Söğüt, Y., & Şahin, C. (2022). Cumhuriyet Döneminden Günümüze Magazin Dergiciliğinin Tasarımsal. İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi(60), 31-50. Ankara. doi:https://doi.org/10.47998/ikad.1069256

Sabah. (2016, 05 25). Kadir Doğulu Kimdir? 04 15, 2024 tarihinde Sabah: https://www.sabah.com.tr/kadir-dogulu-kimdir adresinden alındı.

Savcı, B. (1980). "Yaşam Hakkı" "Felsefesel Açıdan Pratiğe Doğru". Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 35(01). https://doi.org/10.1501/SBFder_0000001395

Serozan, R. (2011). Kişilik Hakkının Korunmasıyla İlgili Bazı Düşünceler. İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi, *11*(14), 93-112.

Serozan, R. (2014). *Medeni Hukuk Genel Bölüm Kişiler Hukuku.* İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Sezen, F. (2014, İstanbul). Sosyal Regülasyon Kurumu Olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu. [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].

Soygüder, Ş. (2003). Eyvah Paparazi. İstanbul: Om Yayınevi.

Soylu, E. (2023, Eylül). Sanal Evrenlerde Kişilik Hakkı İhlalleri ve Korunması [Yüksek Lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi].

Şahin, A. (2011). Vücut Bütünlüğünün İhlalinden Doğan Zarar ve Tazmini. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, XV(2), 123-165.

Şahin, A. (2019). Magazin Haberciliğinde Muhabir - Haber Kaynağı İlişkisi. [Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi].

Şentürk, R. (2013). Televizyon ve Magazin Kültürü. Selçuk İletişim, *6*(2), 174-190. doi:https://doi.org/10.18094/si.37926

Tanyolaç, F. (Yapımcı). (2023a, 17 Ocak). Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa [Televizyon yayını]. TV8.

Tanyolaç, F. (Yapımcı). (2023b, 13 Mart). Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa [Televizyon yayını]. TV8.

Tanyolaç, F. (Yapımcı). (2023c, 1 Haziran). Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa [Televizyon yayını]. TV8.

Tanyolaç, F. (Yapımcı). (2023d, 18 Eylül). Müge ve Gülşen'le 2. Sayfa [Televizyon yayını]. TV8.

Tüfek, Ö. F. (2007). *Basın Yoluyla Kişilik Haklarının İhlâli.* Ankara: Adalet Yayınevi.

Türk Borçlar Kanunu. (2011, 1 11). Türk Borçlar Kanunu.

Türk Medeni Kanunu. (2001, 11 22). T.C. Resmi Gazete. https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.4721.pdf adresinden alındı.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982, 10 18). https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2709.pdf adresinden alındı.

Taşkın, A. (1991-1992). Tüzel Kişilerin Kişilik Haklarının Korunması. AÜHFD, 42(1-4), 206-218.

TDK. (2023, 7 20). https://sozluk.gov.tr/ adresinden alındı.

Topbaş, B. R. (2021, Haziran). Yeni Medyada Magazin Gazeteciliği; CNN Türk Magazin Örneği. [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi].

Toraman, C. (2006). Türk Hukukunda Radyo ve Televizyon Yoluyla kişilik Haklarının İhlali ve Korunması. [Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi].

Ufacık, A. İ. (2010). Medeni Usul Hukuku'nda Dava Açılmasının Maddi Hukuk Açısından Sonuçları. [Yüksek Lisans tezi, Ankara Üniversitesi].

Ulutürk, H. (2018, Temmuz). Basın Özgürlüğü Çerçevesinde Haber Verme ve Haber Alma Hakları. Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, *13*(167), 69-151.

Uran, P. (2015). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Ve Türk Anayasa Mahkemesi'nin Basın Özgürlüğüne Yaklaşımı. TBB Dergisi, 120, 86-130.

Yüzer, D. (2012). 1982 Anayasası'nda Basın Özgürlüğü Karşısında Kişilik Hakkı ve Korunması. [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].

Yıldız, O. A. (2017). Kişi Adlarının Marka Olarak Tescili. MÜHF - HAD, 23(3), 725-747.

Yılmaz, S., & Yıldırım, A. (2022). Medeni Hukuk - 1 (Başlangıç Hükümleri- Kişiler Hukuku- Aile Hukuku). Ankara: Seçkin.

Yiğit, Y. (2019). Düzenleyici Devlet ve Radyo televizyon Piyasası Düzenlemesi: RTÜK Örneği. [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].

Yiğitbaşı, K. G. (2022). Magazin. 04 18, 2024 tarihinde Tübitak Bilim ve Toplum Başkanlığı Popüler Bilim Yayınları.

Zapata, T. T. (2016). Medeni Hukuk. Ankara: Savaş Yayınevi.

Zevkliler, A. (1981). Kişiler Hukuku, Gerçek Kişiler. Ankara: Olgaç Matbaası.

Zevkliler, A., Acabey, B., & Gökyayla, K. E. (1999). Medeni Hukuk: Giriş, Başlangıç Hükümleri,Kişiler Hukuku, Aile Hukuku (6 b.). Ankara: Seçkin Yayınevi.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. (2004, 9 26). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu. *(*25611*)*.

6112 Sayılı Kanun. (2011). 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı **:** Gülce YAVUZ

E-Posta Adresi **:** yvzgulce@gmail.com

İş Deneyimi: **:**

Unvan	Görev Yeri	Yıl
Üst Kurul Uzman Yardımcısı	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu / İzleme ve Değerlendirme Dairesi	2021 - Halen
Stajyer Avukat	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	2022–2023

Akademik Bilgiler
Öğrenim Durumu **:**

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	Ankara Üniversitesi	2010–2016
Ön Lisans	Adalet	Anadolu Üniversitesi	2015–2017
Lisans	Hukuk	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	2017–2021
Yüksek Lisans	Yönetim Bilimleri	Ankara Üniversitesi	2022- Halen

RTÜK